

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مَقَالِمَةُ الْحَقِيقِ

مجلد اول

تأليف مولانا محمد رفیع الدین
مولانا محمد رفیع الدین صاحب
دَارُ الْمَدَرَسَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ

و لا اله الا الله

مجلد اول
تأليف مولانا محمد رفیع الدین صاحب
دَارُ الْمَدَرَسَةِ الْإِسْلَامِيَّةِ

﴿ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَىٰ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ﴾

مقدمة التصوف

من افادات

حضرات العلامة قزويني، تهراني، جبري، قمي، مولانا و موشدنا حضرت
الحاج خليفة صاحب د اومحيد (عليه الله الصديق) الغرشي موطناً
والوافي مسكناً والمنتقى مذهباً والنقشبندی مشرباً والقريني
لصديق خان مولداً.

خير تلمیذ

خاتم نقباء عالمیہ مجددیہ عمریہ

قلعہ جواد کابل افغانستان

د کتاب پېژندنه:

مقدمة التصوف

- ليکوال : شيخ العشاق مولانا و مرشدنا الحاج
خلیفه صاحب داد محمد (سلمه الله الصمد)
نظر ثانی : شيخ الحديث خلیفه صاحب دین محمد (مد ظله)
کمپوز : مولوي محمد اکرم نعماني، فضل الرحمن فضلي
زیار : مولوي محمد اکرم نعماني
د چاپ شمېر : ۱۰۰۰ ټوکه
نومېری چاپ : ۲۰۰۶ میلادي
دویم چاپ : ۱۴۳۲ هـ ق / محرم الحرام، ۲۰۱۱ / جون
درېم چاپ : ۱۴۳۴ هـ ق / جماد الاولی - ۲۰۱۳ / اپریل
خپرونکی : خانقاده عاليه مجددیه عمریه - قلعه جواد - کابل
د چاپ ټول حقوق له خپرونکي ادارې سره خوندي دي

د چاپ چاري او کمپوز خای

- د جامعه ضیاء المدارس د خپرونو تخنیکي شرکت
(انکورډ خټک) لړۍ کې ۹۸۰۲۱۶۴ - ۳۲۵ / ۹۵۷۳۰۰۵ - ۲۳۶ - ۰۹۲
ای میل لدرس : dnemilodina@vebon.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴾

فہرست

صفحہ	سرلیک	نمبر
۲	لومری بحث	۱
۲	تصوف خہ تہ وایی؟	۲
۲	د علم تصوف موضوع	۳
۲	د علم تصوف نغایہ او غرض	۴
۱۲	دوہسم بحث	۵
۱۲	د تصوف د خیئر اصطلاحاتو وضاحت	۶
۱۲	د علم مقامات او مرحلې	۷
۱۲	د حقائقو بیان	۸

۹	د ممکنه حقیقت ډولونه	۳۳
۱۰	عالم کبير	۳۰
۱۱	د انسان د پېدايښت ډولونه	۳۳
۱۲	د جنت او آخرت د طالپنو ډولونه	۳۶
۱۳	زهاد	۳۷
۱۴	لقراء	۳۸
۱۵	خدام	۳۸
۱۶	عباد	۳۹
۱۷	عالم صغير	۴۰
۱۸	د طرق اربعو (څلورو طريقو) مقاصد	۴۲
۱۹	تخلي او تحلی	۴۲
۲۰	د ترکیب او تصفیې معنا	۴۵
۲۱	د لطائف بیان	۵۱
۲۲	لطیفه نلي	۵۱

۵۳	دوهمه لطیفه (روح) ۵۵	۲۳
۵۴	دویمه لطیفه (سوی) ۵۶	۲۴
۵۵	خلورمه لطیفه (خفي) ۵۸	۲۵
۵۶	پنځمه لطیفه (اخفي) ۶۰	۲۶
۵۷	شپږم ذکر سلطان (ذکر نفسي / ذکر قالي) ۶۵	۲۷
۶۰	عالم اصغر	۲۸
۶۳	د خلورو طریقو کمالات	۲۹
۶۳	ولایت صفري	۳۰
۶۴	فناء او بقاء	۳۱
۶۹	د عناصر ثلثه وو ترکیه	۳۲
۷۰	لطیفه خاکی	۳۳
۷۲	د صفاتو، شېرناتو او اعتباراتو فرق	۳۴
۸۳	دویم بحث	۳۵
۸۳	د توحید وجودي او شهودي بیان	۳۶

۳۷	د حضرت نقشبند <small>رحمۃ اللہ علیہ</small> د اطلاقا تو وضاحت	۱۱۱
۳۸	د مشرب بیان	۱۱۵
۳۹	د اولیاوو قسمونه	۱۲۲
۴۰	د اولیاءیه دود قسمه دی	۱۲۳
۴۱	د مکتوبات شریف د خلورم مکتوب	۱۳۰
۴۲	دوتغن القرب الیه من خلی الوریذ وضاحت	۱۳۵
۴۳	د نفس درجې / نفس اووه درجې لري	۱۳۷
۴۴	خلورم بحث	۱۴۳
۴۵	د سیرونو بیان	۱۴۳
۴۶	سیر الی الله فی الاشیاء دی	۱۴۷
۴۷	سیر الی الله فی الله	۱۴۷
۴۸	سیر عن الله فی الله مع الله	۱۴۸
۴۹	سیر عن الله فی الاشیاء مع الله	۱۴۹
۵۰	نزول تاصه کامله	۱۴۹

۱۴۹	نزول ناقصه	۵۱
۱۵۱	د نوي مريد له پاره د قرآن کریم د...	۵۲
۱۵۷	د کلمې تحقیق د اهل الله و په مسلک	۵۳
۱۶۸	حقیقت احدیت و تعیین اول یا ازل	۵۴
۱۸۴	چند کلمات تاجیز در اوصاف کلمه طیه...	۵۵
۱۸۹	سخنان در نشان حضرت خواجه مرهم دلها...	۵۶
۱۹۳	حضرت مولانا رومی رحمه الله علیه در اولیاء الله...	۵۷
۱۹۷	نصیح دلیله بر از مولای عزیز و خطاب به...	۵۸
۲۰۰	بعضی از کرامات اولیاء الله و مردان راه خدا	۵۹
۲۰۹	اذکار یومیه النافعة لعامة المسلمين	۶۰
۲۱۷	طریقه ختم حضرات خواجه گان	۶۱
۱۱۸	دهرې ورځې جدا گانه ختمونه	۶۲
۲۲۴	دعاء ختم خواجگان	۶۳

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله .
 فله الحمد رب السموات ورب الأرض رب العالمين وله الكبرياء
 في السموات والأرض وهو العزيز الحكيم . وفضل الصلوة واتم
 التسليم على سيدنا محمد وآله واصحابه اجمعين ومن تبعهم
 باحسان الى يوم الدين وله الحمد تبارك وتعالى ان حفظ لنا هذا
 الدين بان جعل العلماء ورثة الانبياء وجعل هذا الارث لا ينقطع
 الى يوم الدين كما اخبرنا حبيب رب العالمين بقوله ﷺ لا تزال
 طائفة من امتي ظاهرين على الحق لا يضرهم من خالفهم حتى ياتي
 امر الله وهم ظاهرون .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لومړی بحث

تصوف څه نه وایي؟

بهر علم کې د دې په لاندې موږ پېژندو ته ضروري ده

۱- تعریف

۲- موضوع

۳- غایه او غرض

د علم تصوف تعریف حضرت امام غزالي رحمه الله

فرمایي چې د تصوف علم تقریباً د تعریفونه نري چې به هغو
څخه موږ پراخې شو خو تعریفونه به لاندې دي په دې موږ خو حاصل

په دې تعریف موږ هدفه د حق معرفت نفس مالها وحق علیها

۱۱) صوفي مسوب دی صفي ته يعني صوفي مسوب دی
هل ذ صفي ته بکه رتي چي مسوب دی راره نو صوفي هغه
خانه ويل کسري چي نه هل صد په صفاتو موصوف دي

۱۲) صوفي کالسحب يفل گل شق صوفي لکه ورېغ داسي دی
چي په هر شي سده سوري اچوي نو صوفي هه هر شي د خپل
جمايي لاندې رويي

۱۳) اصول کالارض يشي عليه بر و فاجر يعني صوفي داسي ده
که څمکه چي هر سر وي حر بک عمله و مدعه تگ رنگ
سده کوي نو صوفي هه حاسي عاقر کړي وي لکه
څمکه

۱۴) اصول کالارض يضر عيه اكل فييح ولا يفرح منها الاكل مسيح
يعني صوفي داسي دی که څمکه په څمکه دې هر چي قسح او
سب شي ولو بري و څمکه ي بحس کوي و به وځي به څمکي
خج مگر هر مسح يعني بهر به عدا چي قوام د اشرف
بعوت د يعني ساد نو صوفي هم بکه څمکه د هر ډول
که وړ و برداس کوي و سا په تنجه کي يې د به عالي څا قرب
لا کف و نصب کسري يعني د تصوف په وسيله سره په اس
کي سپي نو صغ پيد کسري و د نو صغ په تيره کي ايه

تعالیٰ ﷺ دوی به جل قرب یا برد بگت و رسی خکه چپ ویل
خړې دي (عَنْ ثَوَاخُمُ شَوْرَقَةُ اللَّهِ)

مثلاً حضرت محمد د لې ناسی د لاس الله تعالی سره چپ د رو قصر
دیر سحبت مخالف و او په همدې وخت کې به چې علماء
بادشاهانو ته ورسېد نو د بجاء سجده به یې ورنه کولې چې
حضرت محمد صاحب رحمه به ددې کار هم دیر سحبت مخالف و
او به دې به بختو سره یې هم دیرې مخالفت کړې وې

یوه وړخ حضرت محمد صاحب رحمه د به هر قه کې په حیلو
مقاماتو کې غروح کړې و بردي سړي چې د حضرت صدیق
اکبر په مقدم ته بلکې بردي همدې به بلکې و او هل الله د همدې
به پرده د اساور علیه السلام و صحابه وو چې مقدمه به
غروح کړې سو ده ؟ خبره کړې وه چې له د صواب کړې مقدمه
ورسېد م او به هغه خچه همدې به شوم رو قصر داخبره وړېدلې وه
سو جهانگیر بادشاه یې ورسېدې خبر کړ چې حضرت محمد
صاحب خا تر صدیق اکبر هم بهر سولې هغه حضرت محمد
صاحب خیل حضرت نه و بله او ورنه یې وویل چې به خبرگه د
تر حضرت صدیق اکبر هم بهر سولې " حضرت محمد صاحب
ورنه په خراب کې وویل چې د د اهل السنه و الجماعة به دې
خچه یم و هل السنه و الجماعة د وایې چې که خوک حضرت

علي همد هم تر حضرت صدیق گریخته بهر ویولی هغه د اهل السب
و لخصعت نه دی خجته نه ده پوره به خنکه جان تر هغه به بهر
بولم ؟ او نه د چي ره صوفي به و صوفی، گرم د سي چي خوک نه
حبث سبي خجته جان بهر ویولی هغه د بصوف له اهل خجته نه دی،
پوره به پ خنکه جان له حضرت همد یی گریخته خجته بهر بولم ؟

وگورئ په صوفی، گرامو کي خومره عاقری ده ؟ چي له بود
بلیب سبي خجته هم جان بهر نه گني خو خپه بکیر بادشاه سره نه
دی هو حضرت محمد صاحب قدسی الله سره، دوه کاله سدي کړ او
ده مبارک په سده خجته کي هم خپلو بیکو عملو به ده م ورکوه
برده پوري چي ډیر خلک یی په سدي خجته کي خپل مریدان او
حبیبه گران خوړ کړه و ولس یی چي به خپه بکیر بادشاه ډیر
خوشه به به خنکه که خبرته د دره نه وی سدي کړی به د خدای
به سوي که لای به د دي حدیب شریف مطلق چي من گان الله گان الله

لَهُ اَمِنْ تَوَاضَعُ خَدُّهُ رَفَعَهُ اللهُ به پدی کي ددې بکلیفونو سره
به چي په خپه خپه بکیر بادشاه د حضرت محمد صاحب مبارک
هر به و وی یی و بگریست د حضرت امام معصوم صاحب حبیب
به و د گورنی توب غړي یی د طریک صاحب شمس

د پوره خبر برحمي د صوفي دې چي به سې به سې شوي

اوس راځو د علم تصوف موضوع ته

د علم تصوف موضوع

د علم تصوف موضوع طبعي حده نه و بل کيروي چې په همد علم کي د
هغه شي نه دي علم. همد څخه بحث کيوي. يعني هغه علم رښ
چې دغه شي نه د ذات مساوي له جهت نه رسيږي او په
ر سطره احصه سره

په علم تصوف کي ر ځي مساعده ويلي نه دي تصديقات
همه شي تصديقاتي اعتبار سره ب له لرب ملاکف د مساعده
وتعلي څخه بحث کيوي

د علم تصوف موضوع د الههالي عبادت دی و د علم
شر فته علم. سرافت موضوع سره دي مو علم تصوف
فهمه دي حاکمه شي موضوع سي. نه ته تعالي

ن

د علم تصوف غايه او عرض

د علم تصوف عرض د ر ريد خلاقو رانه و به حمده خلاصو
مديف کيد ر دي عي بک. د صفت بک. نخل، عجب. ب.
حمد خب بدنيا. کي و د سي سر له څخه پيري کون. بېک
صفت لکه حم، صمد، يو کي صمد، هباء القف، او د سي هر
به جان کي ر اوس د علم تصوف عرض و غايه ده. ر له

حيات تصويري خجسته سريدي و حيات حقيقيه سريدي
 به ديده تصويري زنده اي و به تصور سريدي حقيقي نهاده اي
 به گيري

۱۵۴

يو همد رځه په شريف حسين حقيقي ژوند هم پيدا كېږي و كله
 چې حقيقي ۱۹۷۱-۷۲ د س. پ. په صوري سرگند سره
 په دې لکه، چې
 يو مالک، چې

هرگز نمیر آنگاه دلش زنده شد عشق
 غیبت است بر جریده عالم و دهم ما.

[illegible]

دی دوی حی اویاء شه لا یوتون بل یستقون من دین دایه ؛
تفسیر مغنہری بر صبرہ پردی لاد ہم وایہی حی (اویاء اللہ لا یوتون
بل یستقون من داران و ینصرون ولیائہم و یذہبون اعدائہم) بعضی د
حدی باک ﷺ اویاء بہ عربی سکی لہ سود رہہ بل دار بہ ؛ پ لہ
یوہ کور خجہ بل کور نہ حی اود چہو دوست یو نصرت و کرمک
کری اود سمان بی ہلاکوی

لہکر مَن کَانَ لِي فِيهَا أَهْلٌ لَهْوِي الْأَجْرَةَ أَهْلِي بَعِي خُوكَ جِي بَه
دب کی بہ حقیقی زوئادہ خجہ بی رحبی و ہوسہ وی سو ہعہ بہ
پہ آخر کی ہم سی رحبی ؛ دوسہ وی و دکر ایہی خود او دب
بہ بہ دنیا کی ورتہ ہداسی وہ بہ آخرت کی

عوث نقلس دی حفسب تہ دسی شارد کوی جی

شکرہ کہ نہ فرام در میدم بہ دوست

کرمین مار بر این ہمت مردانہ

بعضی د بہ تعالیٰ ﷻ شکر دی جی مر بہ شہد او دوست بہ بہ
دب کی ورسیدم، بعضی ہعہ سترگی حی اللہ تعالیٰ ﷻ ہذا مہوہ
پہ حمت کی ورجہبی و جیل دیدار پری کوی ہعہ سترگی مہ
بہ تعالیٰ ﷻ بہ دب کی راکہی وہ چیل دسار بی مشرف کرم،

چې دا حالت د صوفياء کړمو په اصطلاح کې د مُت هدي حالت دی

سالك وېي

يا احمد در هر نك بگويم كاي دوست ؟

آشام تو كي غير تو بگانه ؟

د معني په نظر کې به الله تعالی څه به وو بېم چې زما په آفت وي او په ز کې مې و او زما حاسه کړي وده اوله د پړه مې پور شانه غورځولي وو او ز ته پردې وو نو دوست به به دوست سره اوس له معرفت پرته پوره څه معامله وکړي ؟

يو د مشرف په وسيله سپړی حقيقي ژوند به رسپړي او د دې خبرې حقيقت د ادې چې څوک په حقيقي ژوند به سره ژوندی شي نو هغه به صوري مرگ سره به مري د حضرت سې کریم محمد

مصطفی ﷺ له مرگو حادثو څخه هم د سې معلومېږي قال

الْحَقُّ رَأَيْتُنِي فِي جَمَاعَةٍ مِنَ الْأَنْبيَاءِ وَذُو الْمَوَاسِي الْقَائِمُ يَمْسُكُ...

اذا عسى الْقَوْلُ قَائِمُ يَمْسُكُ... واد ابراهيم ﷺ قَائِمُ يَمْسُكُ... الى قصة

الاعجاز... [صحيح مسلم ۱/ ۱۴ ص ۹۶]

سې کړيږي و فرمايې چې د سورت ماعده ده د اسورت صحفه
ده مسلمان ته د قر له عذاب څخه بچ ب ورکوي

يوه دي احاديثو څخه د ثابته شوه چې اسب، کرام عسکه
سلام او اولب، عظام له د هري مرگ څخه وروسته بې هم د رب
داني څخه عبادت کم ي. ځکه چې په حقيقي ژوند به سره ژوندی
شوي دي

دوهم بحث

د تصوف د ځينو اصطلاحاتو وضاحت

د اصطلاحات د حضرت مجدد الف ثانی رحمۃ اللہ علیہ له معارفو و کشفاتو سره مرستو دي، ځکه چې دده مبارک معارف و کشفات ډېر قوي و د حقا، احتمال پکې ډېر کم دي، سړي پورې چې مذهبي خلکو ته په ډېرو هېرو کې د حق لیس، علم و نصیب کړی دی

د علم مقامات او مرحلې

علم درې مقامه لري

[۱] علم البین

[۲] عین البین

[۳] حق البین

د مثال په توګه مو څوک سوره ورېځ او تاسه روښي، نو د سړي
په ورېځه سره يې د علم لېقيس راشي بې چې کله ورېځ نژدې شي
او د سړي څخه څکي په سام ونگېږي نو د ساران په وجود يې د عيس
لېقيس، حاصل شي وې چې کله څوک له کوتې نه د باندې
روځي نو د ساران څخه څکي پرې ولوېږي او روښي نو د سړي په
وجود يې د حق لېقيس حاصل شي

عهد د انبياوو عليهم السلام و د کاملواهل الله و په حق ثلثو
د وحيوت او په وجود د حق سبغه و تعالى باندې علم د حق
نفس دی لېکس په دې باندې پوهېدل چې دوی ته څرنگه علم د
حق لېقيس ثابت دی ډېر مشکل دي او بواخي هل مصدق
پرې پوهېږي ځکه چې داسې موضوعه له طبعه لري چې تعبير
ورېښي وشي دا دوقلي و وحدتي امور دي چې نه حلول پکې
شته و نه سرېښ خپواهل الله و نه له الله تعالى سره دومره
قرب يا نژدېوالی حاصل شي چې سړی نفس سرې نه شي کولای،
لکه د بخاري شريف په دې حديث مبارک کې چې

عن ابی هريرة رضي الله عنه قال: قال رسول الله ﷺ ان الله تعالى قال: من عادى
دياً فقد آذنته بالحرب وما تقرب الي عبدي بشئ احب الي مما افترضت عليه
وما يزال عبدي يتقرب الي بالنوازل حتى احببته فاذا احببته مكنت سبعة

انتهى يصعد به و يصعد الذى يصعد به و يندى استى يمش به و رجده الفتى

بشي بها (بخاري ٢٣٦ ص ١٠٣)

حضرت سبي گريه فرمايي چي به فعالو فرمايي چي
هر شوک رم به رسي سره دسمي کوي رم به هغه سره د حگ
علاي دي او ماته بنده به سزدي گسري به هنيخ شي سره چي ماته
محبوب ري له هغو شب سو خججه چي م پرې شرتس کړي دي و سا
په هغو سره ماته زږدي کبري تردې چي رم به نه سره محبت بندا
شي و نه چي ماته م محبت شي مواره دد هور و نه شم چي
دي و بندا سرې کوي و رد دد سترگي شم چي و پي لمد
کي و نه داسه به شم چي د سترگي کوي و رد دد ستر
شم چي دي تگ پرې کوي

علامه مولاي و م رتبه دي حدس مضمور به د سبي اشعاره
کري او فرمايي

رو توکي بي سح ربر توکي

سرتوکی پ جای که صاحب سرتوکی

اغل ددونه د غنم به خه به پند کبري چي شوک دروي به
مزه د خججه د اکل به به شي کوانش له دې و چې چي دوي

چې ابء و اهل الله دي، وړيادي پوهېږي سو ځكه موږ د اهام
رباني ^{روحاني} د كشف سر و معدنيو څخه پېر كوو چې دى له هل
مصدالو څخه دى دى مدارك په چيله هر مېږي

من چو غلام آقايم هم را آقا بگويم

نه ششم نه شب پرستم كه حديث خواب گويم

د معني ره له خي ايتيس څخه خبرې كوم او نه و معني خفتو
څخه خبرې كوم بكه څوك چې لمړ نه له حسو نه ورسنه د لمر په
رڼا سره هر شى وويني او به يقين سره خبرې كوي او د خواب ليدو
خبرې بهسي له باقصر كشف څخه خبرې نه كوي ' و حضرت

د حضرت محمد صاحب د معارف دده مې پوي كوي په مدار شي
چې خبر و خوارو نه كړ كې پروتگي دى دېد كوپه كې د كتاب مسر
نكتو و حساب م ځنگ بڼه پوي چې د حصايي حصان د هغه په
مشهداتو او كشفاتو كې دى كېم به كېږي لكه څرنگه چې ده محرم
په چيله وينې دي.

من چو غلام آقايم هم را آقا بگويم

نه ششم نه شب پرستم كه حديث خواب گويم

هغه ښه د حضرت محمد صاحب څخه نه معرفت د شريعت په ټولو
احكامو باندې دده مدارك د معاني له رحې په درخه د سېس او انفاق
كې معلومېږي لكه دده پوا بڼه كسه ده كومه چې به عمده ليدنات
كې راغلي ده

دی مبارک بود، روح به کبیر طرف خلافت سو به زره کپی یی بهاء و شو
چې سقا د پر بوتلی د آنحضرت ﷺ د منسو خلافت دی سو به یی طرف
باندی راو رست، یا یی به زره کپی دلیل چې سب خو به ناستی خجده به
یسی روح پرپوس دی سو س کسبست او به ناستی خجده به یی روح
به دی پرپوس به دی وحت کپی د الله تعالی ﷻ به خو الهام و شو چې د
خلاص او صداقت له محی ددی بود سب به زویدی کولو سره الله تعالی

بشارت رسول پاك بود اسطة او ظهور اسطة ان پور الکلیمة

به یوی یی و قعی کپی یی زاعلی دی چې ده مبارک بود روح و دی حرم
لحمه الله ما ی جز د حیات حضرت محمد رسول ﷺ یی سب به دی
کپی دی یواختی بو سنت یسی ده او هغه به چې حضرت محمد رسول
ﷺ د لور به خو دوه جسدان یی سامعی الهامیین الشهدین
البارکین رسول الله تعالی علیه السلام به لوړو مبارک باندی کسپول
اود اوس عمر عمر یی ورسره وکپی او زور لور به خوا یی شته چې
به داسب هم به غای کپی وی ده مبارک جلد به جلد د ره چې
عبد العالی بودیده و د عبد به ی صاحب روی و ده به یک ح کپی و
وصب یی و کپی کپی به حسی پیدا شی بو به به قبر باندی یی
کسپولی یی به تعالی ﷻ لمسی ورکړ و د وصیب مطایب یی ده
مبارک به قبر باندی کسپولی، سو به قبر مبارک خجده یی د حارن العاده
به توگه د اوبس غرغری پورته شوی

خصی و یی بحمد معرف و حادی لکه کمالات و دلالت به گانه و یی
که ال سوت به گانه حضرت محمد رسول ﷺ به غده به چند کسب
در حان حروف میر لفظ و معنی که حرق لفظه می عذار یی هوع

يعني تا چي د حضرت رسول الله ﷺ سنت ژوندی کړه سو م تاته
و څوک چي د قيامت سر ورځي پورې ست اتباع کوي که د لدات
وي و که د الواسطه ټولنه مه معفرت وکړ

او همد رنګه دده مبارک په اړه په بړي سې واقعي کي راځي
چي ده د لور له طرفه لمسيان به درلودل و يوه لور يې وه چي
عبد الخلق ته يې په نکاح ورکړې وه ، نو په آخري عمر کي سې
وصيت وکړ چي احصرت ﷺ خپل لسان په اوږو د سې سپاره
کړي وو د دوس په شان سې اوږ ورته کاوه ، يعني غرغړي يې
ورته کوسې اوله م څخه دا ست پاتې شوي دي ، که رم به مرګ
څخه وروسته رما لمسيان پس د شول نورما په قبر بڼدي به يې
سپره کړي چي دا ست هم په خي شي کله چي د عبد الخلق
صاحب زامن پيدا شول نو دده به قبر مړک يې سپره کړل به قبر
څخه د اوس غرغړي راپورته شوي

سو وگوري چي ده مړګ پس له مرګه هم د حضرت رسول
ﷺ هغه سنت په حي کړل کوم چي په ژوند کي ورڅخه پاتې
شوي وو نو موږ دده د پور د متعت له وجهي دده به معارف او
کشفياتو څخه بيان کوو

اگر که د ولب و مبارک سواهیات ددوی له پاره خجست و د
سور و پاره خجست نه وي، په دوی باندې عمل پرې لازم او په سور
باندې لازم نه وي مگر د ترقی درېعه ده

لکه سو سړی چې د رمصار مبارک میاشت په خپه سو خي
وړېې سو په هغه باندې په خپه د روژې رسول لازم و په سور لازم
نه دي

بعضي د قطعي حجت دی بکه وحيې هغه مفید د قطعي دی
او منکر یې کفر کېږي و بوطي حجت دی لکه بهام چې
منکر یې نه کفر کېږي

عرض د چې موږ دده نه معارفو څخه ځکه بس کوو چې دده
کړوسه ټول د له تعالیٰ څخه در و په پاره وو او ټولو خلکو ته
مسئول وو لکه څرنگه چې دده مبارک له یوه مکتوب څخه په
واضح توګه دا څرګندېږي چې

مکتوب یې و ششم. احوان و سو چید و علوم و معارف که صوفیه و اور
انګر و لاد ست یې و پند نه از مقاصد اند بل اوپام و خیالات تړنې پر، اطفال
الحریقت از صبح اینها گذشته بمقام رضا باید رسید که نهایت مقامات سلوک
جدید ست چه مقصود از فی منازل طریقت و حقیقت ماورای تحصیل اسلاص
مست که مستلزم مقام رضا ست از تجلیات مرگان و مشاهدات عارفانه گذرا

نموده ز برادر نایکی باید دوست بود حق و مقام رسیده میرسانند. کلمات اندیشاں
 احسن و موافق را از عقاید می شناسند و مشاهدات و تجلیات را از مطالب می
 انجاءند. راجع گرفتار دنیا و ابد، خیال میسازند و از کلمات شریعت محراب
 میگردانند. کَلِمَاتُ عَنِ اللَّهِ، کَلِمَاتُ مَقْدُوحَةٍ إِلَيْهِ، اِنَّهُ يَجْتَبِي إِلَيْهِ مَن يَشَاءُ و

بِهْدَى إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ

دری ۱. حصول مقام اخلاص در عرصه برترتیه برضاه منوط بطبی این حوال و
 موجود است و مربوط به تحقیق این علوم و معارف پس اینها با محدودیت
 مطلوب باشد و مقامات مقصود. حقیقت این معنی بعد قدم حبیب الله علیه و
 علی که الصلوة والسلام بر این نقیر بعد از ده سال کامل درین راه بر خروج انبی میاید
 و شاید شریعت کمال معنی جلوه گرفت. هر چند از اوس گرفتاری حوال و موجود
 نباشد و غیر از تحقیق به حقیقت شریعت معنایی در نظر نه بود لکن بعد از عشره
 کلام حقیقت امر که هو بظهور آمد.

الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ دِينِ حَمْدِ كَثُورٍ طَيِّبًا مَّبْرُكًا مَّهْمًا رَكَاعًا

ترجمه معنی مبرک، سوده حی به صبح - درپ کی خود حوال او
 حمدات و سعادت و کثرت به کسی ذابیه هم مقصود است

دی، سځې په دې به دد طریقې هڅه کونته به به و کول کسری
 به دې بولو به سړی بهر شي و د له تعالیٰ څخه درصا مقدم به ځان
 و سوی، چې دا د سلوک بعضې طریقې آخري مقام دی ځکه چې
 صرف د رښانه حاصلولو څخه مقصود پرته به خلاص څخه بل
 شي به دی کوم چې د الله تعالیٰ څخه رب مستمزم دی باید سړی
 د درې واړو تعجبونو معنی

۱- د صانع صماتوله تعجب تو

۲- د ذاتي صفاتو به تعجب تو

۳- د داسې شېرو بوله تعجب تو د نورو مثله به څخه بهر
 شي بېکس په رو کس به کي یو سو کس له دغو څخه بهر و د
 خلاص او ص مقدم به ځان سړی و کوبه وکړه ځکه د احوال
 او کشفات له مقاصد و څخه بولي سو ځکه د وهم په رښه کي
 به سړی و د شریعت به کمال تر څخه محروم شي گټه معنی

انشرکون ما تَدْعُوهُمْ بَنِي الْاَیَةِ بعضې به مشرکسو بوی به دی هغه
 یوحید چې به بوی به دعو به ورکوي هغه بېکس به تعالیٰ غوره
 کوي خپل ځان ته هغه څوک چې ورته حوسه یي شي

۱- شار هغه حقيقي یوحید چې صوفیه کرم ځکه د هغه خو به
 ور بوی وېر مشکل دی به هغه کس چې ألعاب و محبت ویرسره
 نه لري

ود اخلاص از رندی چي د مقام پد زکو شمر نو، تعبد نو و
 مسأله تو ب بدی موکوثی دى و سور دوشی پد حسیه مقصود نه دى،
 سکی سواخیم د خلاص و رخصت شد به د رسید و عقیدت او
 اسباب دى و عبادت محمد و حبیب قدس سره و سی چي د
 اخلاص و رخصت د کیفیت دین له سو کومو خجده حاصل
 شو عرض د چي دنی مبارک به دى مکنور کي دى خبری نه
 شایه کوی چي ذری گونی ولایت یس وایب شعری، گسری و
 سلب و همدارنگه د سرب و سبب کمالات او، لو بهر مه
 کمالات او داسی و... احوال جو هم مقصود نه دى، سکی د جدای
 معنی به رخصت او په طاعتو کي خلاص مقصود دى
 و س ر خیل صلی مقصود به چي هغه عبادت دی به پس د
 حقائقو خجده

د حقانو بيان

حقانو درې دي

۱- واجب

۲- ممکن

۳- ممکن

[۱] حقیق واجب که حقیقت د معنی غلظتی و جوهری

ضروري و عدمی میشتع دی

[۲] حقیق ممکن که حقیقت د محو و سوچې و حیثیت و عدم

جوړ و په هر بره یی له به یی جوړ حقیقی هم ممکن نه تر میسری

[۳] حقیقی ممکنه لکه شریک د د یی د علی و حیثیت و عدمی

ممکن د یی و عدمی و حیثیت و سوچې او به و جوړ حقیقی ممکن

تر میسری لکه خنک د یی د معنی یی و جوړ د یی د سوچې و حیثیت و عدمی

له خنک د یی د معنی که په خنک د یی د سوچې و حیثیت و عدمی

خنک او آسمان د یی د خراب شوی وای

د مُنکبه حقیقت ډولونه

حضرت محمد: لږ لږ دې ولس ته سر د نړۍ پې چې حقیقت
مُنکبه په دې ډوله دي: ۱- عام کبیر ۲- عام صغیر ۳-
عام اصغر ۱

دې صرګ وړم پې چې عام مُنکبه په دې ډوله دي: ۱- عام کبیر
۲- [عام صغیر ۳- [عام اصغر
عالم کبیر په خپله د عرش هاتوی لمرس و مایه د لمرس حجه پیر
دې عالم صغیر غریب دی د لمرس حجه و عام صغیر د لمرس له قوت
حجه غایب دی

عام کبیر د سیمو مطایفو دې مسلسل دی چې پنځه یو عرش جوړه او
پنځه ر عمره اتدې دی چې په دې کړي کوي د نړۍ کړې هې یې کورې د
مې کورې خجه صادره دی د عام کبیر په لور یې د حګه چې دوی
اصغر د شاه دی او داسې شړه بچوي او بسجه ددغه عناصر په
وړ لمر مایه دی نو په دې چې په لمر مایه کې ډېر کدو د خلکو
خیمه او حاشیه پید شوه حګه چې دی د عناصر په لور او حاصل شو د
عناصر په لور مو مګر معلوم د کثیف دی او نفس چې دوی حاصل ډېر
مګر د محض و کثیف دی تر شته حاکمې ناري هې یې آبی و نفس
د لمره چې عناصر خیمه عالم حق عالم هغه ده او عام صغیر یې هم
دې عام مایه یې حګه لږ یې چې موږ شاهد دي عناصر یې حګه

نوسې چې اصول د سپورو نې سوسې چې حكه بولي چې نه عام منكوب
 حجه مكنر دي حكه چې سوسه په لعل كې محاسن ، مقابله و حكرې
 نه زيو سوسه دي وحب كې هم د هر سوك و اسار متبيله له عامه رخ
 سره دي نفس ماطفه يې په حمله د محاصر كې ر ژور او له نفس ماطفه سره
 محاصر پسته شون ، حكه چې نفس ماطفه محاصره او حاصل كوي دي نو د
 محاصره لطائف تحت اسم من يعني بر عرش لاندې دي

و هغه پنجه لطائف چې فوق العرش يعني بر عرش پورته دي چې عام
 منكوب عالم غائب يا عالم امر ، په عالم رواج يې هم نوسي عامه دي
 نه سوري لمبي سوري ردي سوري سوري سوري حكي و سوري احلي كورو
 حجه چې دا كوري تر عرش پورته ب فوق العرش دي لكه خرنگه چې
 نه مرس پنجه بر عرش لاندې دي خو بر عرش پورته كوري نوسي سوري دي
 عالم مړ نه عام نه حكه و يې چې يو چې د كې په هر سره سوسه وجود
 منج نه ر خبر او همدارنگه عام منكوب نه حكه عالم منكوب و يې چې
 نه مورو او ناسو حجه غائب او پده دي عالم خلق نه حكه عالم خلق دي
 چې وجود يې په نه ربح سره منج نه ر غني دي يعني نه خو شپو كې د
 د نې همر غلاد رې حكتف نه محي د عالم خلق وجود په شپو شپو كې
 منج نه منو دي و عالم مړ نه عالم روح حكه و يې چې عالم رخ دي
 ر عالم نور حكه وړ نه دي چې له سر سره بر و نري مودوي مركز نور
 عام من شو

او په حيله مهذب نام د علم ش عالم مش دي عالم مړه همدري آبي
 موندې ش دي يعني يوه آينه ده چې توب م محلي سر شوي بول په د
 راښوونكي بول احسان او حسان ، توب بول رنگه نه بول سوسه ، ملكي
 د بول هغه شپا چې پيد شوي پ وروسته به كبري ما په آخر كې

عالم کبیر قدرت دی له م فوق العرش او ماحب العرش او
به چپله له عرش خجه

عالم صغیر عارب دی به اسان خجه

عالم اصغر عارب دی به قلب پرده داس خجه

عالم کبیر اوس محدّد صاحب قدس به سره فرمایي چي عالم
کیر نه لسو خړوه خجه مرکب دی چي پنځه م فوق العرش دي
لکه

۱ کړه لطيفه فلي ۲، کړه لطيفه روحي چي له کړه لطيفه فلي
خجه فوق ده ۳، کړه لطيفه سري چي له کړه لطيفه روحي خجه فوق
ده ۴، کړه لطيفه حلي چي له کړه لطيفه سري خجه فوق ده ۵، کړه
لطيفه اخلي چي له کړه لطيفه حلي خجه فوق ده ۶، پخه لطيفي له
عرش خجه فوق دي و د عرس محذب يعني به م د م مثل مرکو
دی عالم مثل له عالم مر خجه کتب دی چي لطائف حمسه دي او
به عالم حلو خجه لصف دي چي به دي عالم مثل خجه په لوح
محفوظ په به عقل به دلو سره مجیر کبري او به همدي عالم مثل

مثلاً صاحبین چوسن غم حال نري لیکس حباسي لوده به لري مو اهل به
وو - دسو سر خړ رود بصفي و ترکیبي له پاره خلوه طریقي وضع کړي
دي

کې د ټولو امورو نفس گه محسوس دی او که تر قیامت په پورې رټلونکې
دې موجود دي یعنې په عالم مثال کې د ټولو شیانو سمويه موجوده ده
او کوم شېه نشته یا ولې رښتیا چې له مغیباتو څخه سال کوي هغه به د
بح محفوظ یا عالم مثال کشف وشي لکه چې په حدیث شریف کې
راځي

عن ابن سبید الخدری رحمه الله قال: قال رسول الله ﷺ ما أصوات العباد يسمي
ثم لا تسمع أصواتهم يسمي ثم لا يسمي أصواتهم لا يسمي أصواتهم لا يسمي أصواتهم
من سمع... الحديث [ترمذی] [ترجمه: هر کس چې د اصوات سمی وکړي، اصحابه به وپوښي
کله چې د اصوات سمی وکړي، اصحابه به وپوښي...]

ژباړه: حضرت ابی سبید خدری رحمه الله فرمایي چې یوه ورځ حضرت
سبي کریم ﷺ د ما څخه په کولو نه وروسته ودرېده او توب هغه
څه مې بیان کړ چې تر قیامت په پورې پېښېدونکې ده، موچا چې څه
رڼه کړل هغه مې رڼه کړ او له څاڅه چې څه هر شون هغه خبر شول

دا محکې د عالم مثال بیان وو

و د عالم کبیر نور یوه حروف له عرش څخه لاتدي دي چې هغه نه
خلورو عاصرو څخه عبارت دي ۱ حاوره ۲ اور ۳ وه ۴
هو و پنځم مې د دعوی خلورو د ترکیب شپږه و معر د غسې بطقه ده
له عرش څخه پرته شپږه عالم امر او عالم ارواح دي ولې عرش

څخه لاتدي شيپ بوته عالم مشهده او عالم باسوب واسي او د عناصر
اربعه چي ذکر شون د تولو مخلوقاتو اصول دي.

او حضرت مجدد صاحب القس الله سرور دعر پښخولطائفوته خو هر
خمسۀ کامله و يي کوم چي با فعل کلمات لري داسي نه بکه څنگه
چي حکماء وايي چي هر هر خمسۀ دادي ۱- صورت جسمي ۲-
هيولي ۳- جسم طبعي ۴- عقل ۵- نفس رطقه څکه دا بوه هم

با فعل کلمات نه لري نو حضرت مجدد صاحب رتبه وايي چي

چم خد راجع کړه برآن حکم جوړ کړه يعني بوڅو کوډري يي راغونډ کړي
او د خواهر و حکم يي پرې کړي دي

دا عالم کبير و چي له لسو شيانو مرکب و، چي پښخه فوق لعرش لو
پښخه لاتدي تر عرشه سره له عرشه دي

د انسان د پيداېښت ډولونه

د انسان پيداېښت په درې ډوله دی

۱- کاملان او وصلان انسان دي.

۲- د طبيعي د کمار هغه سالکان دي چې په گامو واصلانو او مفرسو سره نومول شوي دي و همدارنگه ابرار او اصحاب ليمين هم ورته ويل کېږي

۳- هغه انسانان دي چې په خپلې بدې ثبات لري او لکه اړغې يا نورو غصرو شپاړو غونډې غصرو دي او په شرارو سره هم بدېږي او همدارنگه اصحاب الشما هم ورته وي

اول ډول چې له کاملانو او وصلانو څخه عبارت و، سا به دوه ډوله دي

۱- اول ډول يې له هغو انسانانو څخه عبارت دی چې تام عروج يې کړی وي او تام شوق او دوق ته رسېدلی وي او په همدې شوق و دوق کې مستهنگ او مستغرق وي او د خلکو د خدمت له لاره يې عالم خلق ته نژدې وي کړی

۲- دوهم ډول يې له هغو اسانانو څخه عبارت دی چې تام عروج يې کړی وي و کمال يې هم حاصل کړي وي او د حکو د خدمت له پاره يې عالم خلق ته تام تړون کړی وي

د اول تقسيم له مخې دوهم تقسيم چې عبارت و له سالکونو د طريقې د کمال څخه هم په دره برحرو وېشل شوی دی

۱- هغه کسان دي چې د حق سبحانه و تعالی طالبين (غريبتونکي) او محسوس دي ويو څي د الله تعالی څخه د رضا مريدین غريبتونکي) دي کما قن الله تعالی (قَائِلُونَ وَجَاهَةٌ)

۲- هغه کسان دي چې د جنت طالبين او د آخرت مريدین دي او به دي وروسته ساکين د طريقې د کمال کوم چې د خداي تعالی څخه د رضاء حصول مريدین دی هغه هم په دوه ډوله دي

۱- هغه موصوفه دي چې خپل ټول اخلاق رديله بشريه يې بصفه ويايي کړي وي لېکن کما ملي تصفي ته به وي رسېدلي

۲- هغه کسان دي چې د الله تعالی څخه د رضاء د کمال حصول د پوره حاصلولو، مريدین دي او دوی ته ملامت کوونکي هم وايي ب په دې عبارت هغو کسانو ته ويل کيږي چې نيجايي بصفه يې کړي وي او نيجايي تصفيه يې نه وي کړي

دوی ته ملامت کوونکي له دې وجهې وایي چې دوی د تل له پاره د ملامت په مقام، خای، کپی وې چې د جیل عبادت له سکاره کولو څخه په وېره کې وې لکه دهغه گنهگار به شونې چې د جیلې سرکشی (عصیان) له بکارېدلو څخه وېرېدونکي او په خطر کې وې. همدارنگه ملامت کوونکي به دې وجهې هم ورته وایي چې ددوی په حق کې ویل شوي دي چې هُمُ الَّذِينَ لَا يَهْتَرُونَ

عِوَابًا وَلَا يَتُوبُونَ شَرًّا. او له دې وجهې هم ورته ملامت کوونکي وایي چې علامتې د مخلصینو (په کسري د لام سره) له جعلې څخه دي او دا هغه کسان دي چې عبادت یې کشره د نفس په تکلیف او دروسدوالي سره دي، او کله کله یې په شوق او دوق سره کوي او کوم چې صوفیه گرام دي هغه له جعلې د مخلصینو (په فتحه د لام سره) څخه دي او دا هغه کسان دي چې ددوی عبادت د همېش له پاره په دوق، شوق، حرص او عاجزي سره وي یعنې د دوی عبادت کول دوی ته طبیعي و روحی گړځېدلي وي او د عبادت په کولو کې ورته هېڅ تکلیف او دروسدوالی نه محسوسیږي او نه پېښیږي.

نو د مخلصین، په فتحه د لام سره، له تعریف څخه د مخلصین (په کسره د لام سره) تعریف هم څرگندېږي او د دوی تر منځ واضح او بکاره فرق دی.

له اول تقسيم خجہ وروسنه د دوهم تقسيم له مخې كوه تقسيم
چې د سانگو د طريقې د كمال دى دهغو دوهم قسم عبارت دى
د حست او آخر به طاليسو او مريدينو خجہ لكه خريگه چې له
تعالى عز وكرم يلى دي ((وَمِنْكُمْ مَنْ يُؤْتِى الْأَكْثَرَاءَ)) چې د قسم خلك
په څلورو برخو وېشل شوي دي.

د جنت او اخرت د طالبينو ډولونه

۱ زهاد ۲ فقراء ۳ خدام ۴ هباد

[۱] زهاد يو ځل دوايمون مصري رحمه الله د شام د ملک په دسو و اضرفو کې يوه محترمه بسنه ويده او ورته يې وويل چې **مِنْ اَيْنِ اَقْبَلْتَ** يعنې نه کومه حده راغلي؟ نو هغې بسنه ورنه په خبر کې وويل چې **جَلْتُ مِنْ اَنْوَاجِ سَكَاةٍ تُسَوِّدُهُمْ مِنَ النَّصَايِمِ يَوْمَ لَا تُنْفَعُ لِي دَسِي** قوم خنجر عده چې د خداي غلډه د عذاب نه پار داسې سسري سري ايسې وي يعنې د رهد بوله يوسي خنجر علي يم دوايمون مصري رحمه الله بيا ورته وپوښت چې **اَيْنِ تَرِيدين** يعنې وس چېرته رده د تللو لري؟ هغې نه په خواب کې وويل چې **(اَلْ رَجَالِ لَا تُهَيِّئُهُمْ تَجَارَةً وَلَا يَكِيَمُ عَنْ ذُنُوبِهِمْ)** داسې خلکو نه درځم چې بېداري و خريد و فروخت يې د خداي غلډه نه عده کوي يعنې د عرف او داسې نه ورځم.

حضرت دالبون مصري رحمته الله عليه ورته وويل چي **سِفْهُم** يعني څه اوصاف ددغو جلکړ راته بيان کړه ، هغې ورته په خواب کې وويل چې سير د راهد هره ورځ د يوې مېشتې سفر کوي او سير د عارف هر ساعت کې روح د شاه پورې سفر کوي **سِر عارف** پر دې تا تحت پادشاه) يعني عرف ووتنه په مشاهدې و حضور د حق تعالى ﷻ کې مابغ نه وي او پرته له مابغ څخه هميشه دهغه په دربار کې وي

له دې واقعي څخه د رها د تعريف څرگند شو رس راځو د فقراوو، خدام او عبادو تعريف ته چې په لاندې ډول دی

[۲] **فقراء** فقراء هغه کسان دي چې د شپې بوله ملکيت څخه بې خپل ځان په دنيا کې لرې ساتلی وي

[۳] **خدام** خدام هغه کسان دي چې هر وخت په خدمت د حق سبحانه و تعالى ﷻ کې به هر شي څخه غاښي وي

[۴] **عباد** عباد هغه کسان دي چې دوی هم هر وخت په عبادت و رخصه د الله تعالى ﷻ کې مصروف وي او له ماسوي الله څخه بې مع گرځولی وي

به دي ټولو تلمس او څخه بول به قسمونه په لاس و غلل او
به چې له محکې څخه يې بد کړي به دي ځی کې سي اخلي
بدونه وشوه

به دعوت ټولو سومورو اقسامو سره يوه ډله خلک چې مشهين
ورته وايي هم شته چې له دغو مد کوره قسمو سره په لاس
وې او د سي سر و کې تشه نري او دوی هم په دوه ډوله دي

۱- هغه مُحَقِّقین منشيهاين دي چې به مد کورو قسمو سره په
لباس اخلي ووروشيدو کې به دي ست تشه خوشي و لي
کړي چې په برکت و تشه ددوی موږ به چمتو د مد کورينو څخه
په نفوی و د حدی ډله په رضا کې وشه پرل شو

۲- هغه مُطَهِّس منشيهاين دي چې خپل لباس او دعوت يې
دي عرض له بړه د صوفيه، رهاډو و عبادو په طريقه جوړ کړي
وی چې د حدکو صفا او توجه خاړه و وگرځوي او د پوري چاه و
حلال او برې گني لاس ته و وړي و خپل خاړ د سي سکاره کړي
چې گواکې موږ حقيقت ته رسېدلي يو او د بررگي مقامات مو
صلي کړي دی او په حقيقت کې دوی د گندم با او حروفروشي چې
طهره غم سکاروي او خرڅوی ور بشي مصد و دی چې د ډله
به حقيقت کې د شريعت طهری و باضي به نامي کوي او ديس
عمه و عماران دی و د دې او چاه و حلال د حاصلولو به پردی د

آخرن مور په څان کې سگره کړې وي او په دې طريقې پاندي
د ت خوري د ډبه د دب له کسب کوونکو څخه پدېريسه ډله ده و
همد رنگه ددې ډلې مقصود و غاړه د رنگه سگر پري چې مورو
حق ته وصل شوي يو او د خداي تعاليٰ ﷻ عا د ب ته مور خا حبه به
لرو چې ددوي داسې عمل او خبرې آخر دوي کفر به ورځوي
کوي الله تعاليٰ ﷻ مو دې ورڅخه وساتي مس

عالم صغير   سدا د عالم صغير هم له لسو شپو څخه
مرکب دی پدغه عالم امر چې عبارت دی له لطيفه قسي
روحې، سري، حفي و احمي څخه دعوت ته عالم امر وايي ځکه
چې د کس په امر پيد شوي او مرکري يې فوق عرش دی سگس
الله تعاليٰ ﷻ په چل حکمت سره د عالم مرځه حصه په عالم
صغير کې چې سدا دی پيدا کړې ده چې د عالم په اصل ذات
کې نوراني ده او ميل يې حقيقت و جوړي يعني کفالتو ته دی

او پخه امور د عالم حلق دي چې عبارت دی له لطيفه
حاکي، تي، هو يي، انشي او پخه يې حاصل ددې خبرو شبو
دی چې هغه نفس و صفة دی دعوت پخو امور به عا به حلق
وايي ځکه چې رب تعاليٰ ﷻ په تدريج سره به شپږو ورځو کې
ددوي تحليل کړی دی او د عالم په اصل ذات کې کشيف او
ظلماني دی او ميل يې د سب يعني نقص و يې کمالی به دی

سوال د دواړه اړوند په چلې مېنځ کې متضاد دي، نو څرنگه
په يوه محل کې به متضادو صفاتو سره جمع کېږي؟

جواب: دا عالم امر الله تعالى ﷻ په عالم حسوسې عاقلې
کړې، نو عالم خلق ځای ورکړې او څرنگه چې عالم امر يعسې
په لطفې مسافرې دي به دي وجهې عالم خلق په دوي عاقلې
دي او عالم امر هم له حواسو سره د ثابت يعسې نقص خو ته منل
گرځوي او د دوي په جمع کولو کې د الله تعالى ﷻ حکمت دادي
چې سړي په محاسبه او عقلي سره سر ته کمال خو ته ترسي
وکړي او د ترقي به عاقلې سره د عالم امر د عقلي به سپېڅه
کې رځي، کوم چې جهاد اکبر ورته وي ودا د تل له پرده جاري
وي به دي و چې مصيرت سي کریم ﷺ فرمايي چې **الجهادُ صَافِيٌّ**

يُؤْمِرُ لِقِيَامَهُ

د طرق اربعو و و، څلورو طريقو، مقاصد

هل لارو و چې کومې څلور طريقې وضع کړې دي ددې له پاره
چې په عامه صحنه کې تر ټولو نږدې او نښته ر شي او هغه حور
طريقې په لاندې ډول دي

١ - نقشبنديه ٢ - قادريه ٣ - سهرورديه ٤ - چشتيه

چې له دې ټولو څخه مقصد د عالم حقيق تر ګټه اود عام امر
نصيفه ده

بخلي او تحلي

د سر ګر ګټه، په دود نښه، يې ځينې ګټه، ګرم بخلي
مقدمه سوي چې هغه تر ګټه د عالم حقيق ده او ځينې سړ مله،
ګراده، تحلي مقدمه سوي چې هغه نصيفه د عالم امر ده

څوک چې بخلا مقدمه سوي هغه د درې شريفي حشبي
شريفي او سهروردي، بلې حضرات دي د مثال په توګه د
مده سمي په مهال کې اعلي دي چې دې ته باهو

کمال به محکمې د بعد د دوشاه له ترقیه په بهر ورسېد مدام کې
 ولي و. يو وخت کې د بعد د پاچا بهر ورسېد. کله چې يې
 د دویکې کار مې وليدلي سو مدام سسې رحمة الله عليه ته سې په
 مدام کې خپله چوپ نه وکړه بل وخت مدام سسې رحمة الله عليه د
 همدغې چوپ سې په لسمې خپله پوره پکه کړه. يو څوک د بعد د
 پاچا به ورغی او دا شکايت يې ورته وکړو چې د بهر ورسېد ولي سس
 له هغې چوپ سې سره دومره بې دسي وکړه چې دهغې په لستوي
 يې پورې که کړه. بادشاه چې د دې خبرې پوره حقيق وکړ سو
 امر يې وکړ چې ورشې چپه هم ورخځه و خلی او له ولايت څخه
 يې هم معزونه کړي. مدام سسې رحمة الله عليه له دې سره فکر وکړ
 چې ما د يوه سس له چپې سره دومره بې دسي وکړه سو چپې
 يې هر څخه واخيسته و له ولايت څخه يې هم غزل کړم. که
 څوک د ده نهاسې غلې به لستې يې سره سې دسي وکړي سو دهغه
 سس به څه احكام وي. له دې وروسته دې مبارک حضرت
 حید بعد دې رحمة الله عليه ته ورغی دهغه فرید شو او بويه يې
 و بسه. څو بعد دې رحمة الله عليه دې سره هماغه ځای ته به
 چېنو شپې سو سره ولېږه چې د دېکې ولايت و امامت کړی و او
 درې کاله يې ورسېدې په هماغه ځای کې به سوو شپې سو سره
 چند راتويه کړه. ترڅو د شپې رحمة الله عليه نفس ته دليل شی. يې
 سې وروسته دوه کاله نور ورباندې په هماغه ځای کې تعارفات

وگر چې له دې ورسته بيا ورځنډه امام شلبي رحمه الله عليه خوږ شو

خسې عصبه کړم چې تحسې مقدمه سوي همدلکه د نقشه يي
سلسلې مسدک دي، د مثال په توگه

حضرت باب سماسي رحمه الله عليه په يوه ځاي کې په يوه قصر باندې
سرېده سو ده مبارک وويل چې دا اوس د نيت پرستو قصر دی،
خو په يوه وخت کې به دا قصر عارفان شي، په همدې وخت کې
حضرت شاه نقشبه رحمه الله عليه پيد شو سو ده مبارک چېل حليفه
حضرت مير کلال صاحب رحمه الله عليه نه مروگر چې ددغه شخص په
داسې تره کړې چې که بې غوږي دي پکې وکړه سوړه له طره
به غاقي شي ب حضرت امير کلال رحمه الله عليه حضرت شاه
نقشبند رحمه الله عليه داسې تره کړ چې د خلافت هر سې ته يې
ورسوه او په همدې ځای کې يې د مصوب دستر بندي وشوه، ب
يې ورته وويل چې ب استعداد ډېر سوړ دی، بل ځای ته ولاړ شه
او نور کمالات هم حاصل کړه او دا شعر يې ورته ووايه چې
مرغ روحانيت شا از بين بشریت شاد وروان آروم، بيا حضرت شاه
نقشبند رحمه الله عليه بعداد به ولاړ او هغه يې د حبل عطا صاحب
مسره شپې کله بهر کړل و ځان يې کمال ته ورساوه د شاه
نقشبند رحمه الله عليه څلور خليفه کړه وو

بو ظن صاحب به انساني سره نه بري کبري هغه ضريقي چې هل نه وو د نفسي او تر کي به پاره وضع کړي دي، هغه به بشپړه، قادر، مهربان او چشمنه شعله غاړه دي، قادر به سهره ده و جشيه مهرباني د عالم حق په کمال تر شروع کوي چې کمال هم نه وايي او با او به هم نه وايي يعني د نړۍ خلق د مرکب نه پاره به حسې رخصت وضع کړي دي څنگه بل نېوچې نه ؟ اي، حسې چې په کلوو کتو د عالم حق تصفيه کوي د طريقې په ډي لږ مطلوب نه رسېدني دي

د تشنه دې طريقه په لومړي سر کې د عالم امر په تصفيه باندې شروع کوي و- عالم امر د نفسي به ترڅ کې مهرباني د نفسي نطقي، ساد، روحي، پيدا و- مري پيدا د احلي، اوب، احلي په نفسي باندې شروع کوي چې ددي نفسي به پاره پيدا نه کلا، نامه ذکر کول وضع کړي دي نو چې کله د ذکر په پورې پاندي سره وشي نو د عالم امر تصفيه دراندې شي، چې کله به تصفيه راشي نو د لومړي په هېلو محو کې محو کبري، يعني چې مرکز و چلر محو و- شروع کړي کوم چې فوق بعرض دي، د عالم حق گذر ترې مري کبري، چې اصلي وطن ته شروع کوي و پکې محو کبري کله چې هله رجوع وکړي سر باندې د خلقت و خوب به هرايو سره مناسب پيدا کړي، يعني مصفي شي او حل به واسي نور ايم وره پيدا شي، چې په سجده کې د اصلي صفو د محلي مستحق وگرځي په پې چې کله کله و اړ شي راضي نو د تعابه صده نو انه گويو صفاتو د محلي وگرځي پيدا چې کله ودي هم پورته و خړي و غروح شي، سي نو پيدا داسې شوو د معلوماتو محل خای او سرل وگرځي او پيدا د امارانو بعد و نه وگرځي يعني ب د خلقت و خوب د مراتبو د ليوهلو محل وگرځي کوم چې عالم مري نو د عالم امر په نفسي سره فی الحمله نه که د عدم حق احلي د عالم حق تر کبه په ډېر وخت کې

خو چکه چي کشف، مظلوم او مگدر ده، بيگي د نقسبدي پر به طريقو کي د
عدم امر د نفسي په ضمن کي د عالم حق بصلبه هم رخي، له دي وجهي به کم
وخت کي د عالم خلق تر کله هم صبح نه راجي.

حضرت شاه نقسب صدامي په يوه وخت کي بحلس شپي پرته يعني په
معهده باسي پروسو غورځول دي وشو چي چن در آيي څنگه راجي "يا څه
غوړي" ده مبارک ورته وويل چي آيجه من خواهه آن شود يعني ر چي له
معهدي سر پرته کړم نو څه چي ره غورم نو حد په تدهعه وکړي سر پرته وشو
چي به خوسه يي عاجز او عدم يي نه جنگه ويي چي آيجه من خو هم آن
شود بلکي آيجه که من خو هم آن شود ب خو شپي به معده باندي پر بووت
چي غوړي وشو چي صحيح ده بچه تو خواهي آن شود، نو مريي پورته کړ
ويي ويل چي حد په ره د غورم چي زما طريقه مطلوب نه د رسيدلو تر ټولو
سهه آسانه اسرعه تهره طريقه وگرځوي تر څو چي يو څوک ور و په آسان
سر حيل مطلب به وصل شي ول وصل د اصلي صفاتو د تجلياتو دي، چي
کله اصلي صفاتو به وصل راشي و باق پکي شي ثوب بردي پوره شي او
باني صفاتو نه وصل. فدا او بقا راشي، نو عيسه عروج وکړي بهر ي وروسته يي
بيا د ذاتي شيونو ته په تجلياتو کي فدا او بقا راشي

يو داسي صفت بل اصلي صفت بل ذاتي شيراز دي چي بر داسي صفاتو
فرو دي ويل داسي عسار دي، چي داب بر ذاتي شيونو موو دي دا
بر ساد و خوب دي به نومي خي کي چي کله د سالک به اصلي صفاتو سره
وصل رسي نو دي به وصل مطلق وايي او عهد رنگه ظلي ولايت هورته
دي چي د امه له ولايت څخه هبارت دی سالک چي کله د صفاتو له خلاکو
څخه عروج وکړي او باق يي پوره شي نو اته گوي صفاتو ته يي عروج وشي
بهي له اته گوي صفاتو څخه لېو صاف پرې تار ليري او صفت ثابته وو نه

دست‌ام امر اصلاح به تصفيه حكه وايي چي هغه په صل د ت کي
سراسر اسي وو لپکې د عالم خلق صفت پرې غاسب شوی وو کوم چي
صلحت دی، نو چي کله سر ته پاک شي نور ايت يې سکاره شي له دي
وحي ددي اصلاح ته تصفيه وايي

د ترکيې په نوموړو خلورو طريقو کي درې طريقې چي عبارت
دی له قادره سهرورديه و چشنه خچه دی لومړي ترکيه د
عالم خلق کوي و د دېر مشکل کړ دی

ځکه چي يو شی له چل اصلي طبيعت خچه اړول دي، نو به
دي وحي دوی ډېر تکيهونه بهروي، چنه حاسي و حنوننه
نېروي زده يې نيسي او سه حوراکونه هم به کوي

يادونه د عالم خلق ترکيه خوگيان، نور غير مسلم حک
هم کولای شي، و دوی به هم کشف پيد کيږي مړه يې پورې چي په
عالم ممکن بهي عالم خلق کي کوم چي تر عرش لاندې دي، څه

گومي صفات نه چي ورسيږي نو ولايت گيږي وړه حاصل شي چي د سادو
عالم به ولايت خچه عبارت دی چي کله به اده گومي صفاتو خچه راتي
صادو به عروج وکړي او سعاده يې نوون پالو شي نو ب يې د بي شومانو به
عروج کيږي چي د ملا اعلي يعني د مېو ملائکه له ولايت خچه عبارت
دی به دي عبارتو خچه د هم جرگنده شوه چي لايتونه درې دي يو ولايت
صغري، بل ولايت گيږي و بل ولايت عليا چي د ملائکو به ولايت خچه
عبارت دی

تصرفات هم کولای شي خو په عالم امر کې کوم چې دوی العرش
 دي ، هېڅ تصرف به شي کولای به دي و چې الله تعالی څه هلاک
 به دوی به دي غالب کړي دي لکه د حمله صاحب سند امر
 صاحب قدس به سره او پوره خوځي په دغه کې راځي

خلیفه صاحب مبارک ولس چې به همدوستان کې یو مشهور
 خوځي به خوس کله به یوه خای به ستاو و د عالم حقی تر کبه یې
 کوه او څه تصرف یې به درلودل کله چې ره هغه سره
 شریف به ولاړم مو دغه خوځي له ما سره سخته مقدسه شروع کړه
 تودې پوړي چې رها د مت نرد کولو به پاره به یې رته خسي هراڼ
 او ور هم سکاره کول رده دده تصرفاتو به حیران وم ، خو ما چې
 کله د حصر تو مار کار رابطه رسونه ، نو دوی غا حره شو ، پردې
 پورې چې له خولې څخه یې چیغه ووتله و په هماغه خای کې
 مردار شو دا ځکه چې دوی به عالم ممکن څخه پوره به شي
 نلی اوله درې گرو تحلیاتو چې له تحلیل د صفتو تحلیات
 ، شپږمه او تحلیات د عباراتو عبارت دی ، دوی به د
 مهورم دی نو له دې و چې اهل نه وړ به دي عالمیري

عرض داچې دا پورې طریقې لومړي تر کبه د عالم حقی کوی ،
 کوم چر ډیر مشکل کار دی و سا وروسته تصفیه ، عالم هر چې
 سخته تصفیه دي کوي او په نقشه به طریقته کې لومړي تصفیه
 عالم هر شروع کوي و په عالم هر کې هر یو محکم تصفیه د

لطيفه نسي را ولي کوم چې د بولو ساس او نېد د دې قلب زړه ،
 د انسان د بولو اعصابو رييس او سردار دې کله چې قلب صفا
 شي نور ټول بدامونه په آساي سره اصلاح کېږي ، که څرنگه
 چې په حديث شريف کې راځي چې (اَلَا اِنَّ لِي الْجِدَّ مُخَفَّرًا صَلَحَتْ
 صَلَاحُ الْجَسَدِ كُلِّهِ) ^۱ [بخاري ۱۸۱۸۱]
 ص ۳ . [يعني جبردار په بدن کې يوه تکړه ده چې کله هغه صالحه
 شي نو ټول بدن صاحب شي او که هغه فاسده شي نو ټول بدن فسد
 شي] سردار هغه تکړه زړه ده ، بولنده چې حديث شريف څخه
 معلومېږي چې انسان به په کار دي چې د زړه په اصلاح کې د هر
 کوشش وکړي ، چې کله زړه صلاح شي نو بې دغه اصلاح شوي
 زړه نه په شريعت کې ، قلب سليم ، وي . وپه آخر کې که حسابي
 هم په دغه قلب سليم سره راځي ځکه الله تعالى فَلَاحٌ لَّيَّيْ اَيُّوْمَ لَا
 يَنْفَعُ مَا لَ وَلَا يَنْفَعُ مَا لَ مِنْ اَكْى اَللهُ بِقَلْبِ سَلِيْمٍ ^۲ [سورة الشعراء] .

د لطائفو بیان

په نفسه ده طریقه کې لومړۍ د لطیفه قسې حصه راځي،
بیاد لطیف روحی صاد سری ایب : حقی سادر حقی په
واسطه د ذکر د اسم د اب سره چې الله دی

په دې کې څه حکمت دی چې د اسم د بدن په دعو پیڅو
د یو یو کې له تعالیٰ څخه همدغه شپږ لطیف مهرر پاکلي دی ؟
چې هغه لطیفه فاسي، لطیفه روحی، لطیفه سری، لطیفه حقی،
لطیفه حقی او ذکر سلطان دی

۱ - **لطیفه قسې** د سار له چپ تي څخه درې گومي لاندې
دغه رڼا محل د لطیفه قسې دی، بل دغه رڼا محل د نظر د حدی
عسې څخه دی محل د بهام د هلاک کور او محل د وسوسو
سلطان دی په حدیث شریف کې راځي چې د انسان په وړد کې
دوه گومي دي، یوه د هلاک کور او بېدو له پاره ده او بیه د شیطان
د وسوسو حدی دی، خو کله چې انسان د الله تعالیٰ څخه له ذکر څخه
دغه شي سو د انسان په رڼه کې شیطان مېوکه سکه کړي او
وسوسې ور چول شروع کړي دد الله تعالیٰ څخه له عبادت څخه یې

دعوم کړي خو کله چې اسرار بهرته په ذکر شروع وکړي دغه د ذکر جایزه یو حد ګړی نور برې لکه هوښی چې له ورځڅخه منډې وځي ب دغه بد بجه سلطان له نور څخه منډې وهي و په تېښته وي و له ټول وجود څخه ووري. چې له دې سره سمون د به تعالیٰ ذکر او عبادت نه موخه شي

د ربه په صفات ریت، معرفت اود خدای تعالیٰ محبت و عشق دی د مثال په توګه له سړه ولي ایه څخه چې پوسنه وکړه چې ما معنی الاسلام؟ ده په خوب ګې ورته وویل چې انا تدرونی الاسلام، یعنې په خواب کې ورته ورسې چې اهل الطیب مثل الخصاله، ولي ایه ورته په خوب کې وویل چې د سلام معنی العشق والحب الی الله المؤمن،

د ربه ربه صفات لکه حمد، عظمت، تکریم، حرص، بعوض، خو کله چې انسان به ربه کې ذکر شروع کړي، سو ددغه ذکر په برکت سره یې په ربه کې لهې معرفت پیدا کړي. یا هغه بد صفت به ربه څخه وځي اود هغه په مقابل کې د خدای تعالیٰ محبت و د خصلت رسول الله محبت و د بهکو خلکو سره محبت پیدا کړي ب د ذکر په پای حتم او پرده پاری پیدا کړي. د هر سره پاره شي، بعضې که یو څوک ورسره رېښې کوي ظلم ورسندی کوي دی ورڅخه سفاک به خسي او عفو ورسره کوي او

۱۰ ي مبرک حديث مصدق گرځي چې (بَلَّ مَنْ قَطَنَتْ وَ حُفَّ مَنْ قَلَّتَتْ وَ أَحْسَنَ إِلَى مَنْ أَسَاءَ إِلَيْكَ) همد رنگه د حرص په ځای ب قناعت پیدا کړي، چې ب په ډېر کم شي وړزق ب ډې هم څپه کړه کوي او ب هالي ځای شکر د کوي

ب په دې کس دغه نهې حکم دی چې کله دغه وړه د لطیفه لسي ب واسطه په ذکر مشغول شو نو دومره حکمتونه او دومره معصومه په لاس رغلل او ترید د دعسې یو حالت توقع او التواء شري او دنی دغه آیت مبرک مصدق وگرځي چې (لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ هُمْ يَدْعُونَ) آذگر گم

دوهمه لطیفې، روح ده

دري محل د انسان معده د دعسې جگر و بده د لطیفه د انسان د سسې سې څخه ده گوتې لاندې له سسې سره ده د صدمه منصوبه و محل ده په دغه جگر کې صفراء سرودا د وارد شته، د حای محل د سرور او خوشحالی او محل د صحت و رحمت دی خو کله چې د انسان دغه جگر د الله تعالی څخه په ذکر لگ شي نو هغه بکاره صدمه چې صفراء او سود ده هغه لیري شي بیا دغه جگر بیه، محل د رحمت، محل د سرور محل د برکت گرځي دعسې د حادې پاک څخه به ډېر ب ډې خوشالي کوی.

او گنه چي د الله تعالى عه په دس - سدي او هسلسلو - سدي
 بکلیف وي سو دی په دغه حالت کې همه کېږي او پرېشه وي
 ودغه آیت شریف ته يې توقع او التماس وي **إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ**
فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ

درېمه لطيفه (سری ، ده

ددې بصيحي محل د سې تې څخه دوه گوتې پورته دي په دغه
 بر سري - سدي د انسان توري دی د ا سوري محل د لطيفه سري
 دی ، خود سوري محل د مشهدي دی که بصيه يې وشي د
 خداي تعالى عه سور پکې ليدل کېږي و د سوري محل د
 خوشحالي دی ، محل د حمد دی محل د غرور دی ، محل د رږ
 دی ، و محل د سد مېار تواضع دی مصد صفا سري کله
 چي د خای يعنې سوري د خداي تعالی عه په ذکر لگ شي ،
 بود ذکر به مرکب سره همه رزيله و بهک را صحت لکه سې خايه
 خدا غرور او داسې سري شي د له صخه چي و سري په دغه
 حال کې به د يې مړ و خوشالي کوي ، بيا دغه محل د سوري او
 تحب تو کېدای شي س د حمد په خای ژپ پيد کسوي ، د غرور په
 خای تواضع و د خوشالي او سې خايه خداگانو په خای س د مت
 ورته پيد کېږي و گنه چي لهې معرفت وړ به حاصل شي د همه
 ووسي به په خپلو گناهو باند سې و خپلو نقصير به مبرحه

شي اودا و بي چي الله تعالى ﷻ په موټې ډېر ريت فصل او گرم
کړي دي که دا اثر و حوزم د گناهونو په سبب بد شوي وو
ب اسان چپوگ هونو ته متوجه شي و بپ توبې وېسي او دغه
شعريي دهن راځي

كَوَلْتُ الْغُتْرِي بِكَ لَمْ يَأْتِ شَمَّ آثَمَ

وله دي سره بي دغه آيت کریمه ته ټوله توجه او توجه
ر څرخي چي اَذْمُوْا رِبَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَخْشَوْنَ

خلورمه لطفه د خفي ده

ددعي لطيفي محل د چپ تي څخه دوه گوتې پورته دي د غلظه
د سنان تريحي دي دغه د لطفه حفي محل دي خود تريحي
د سنان محل دغم، د ر، غصب، غلظت، کک توب، او محل د
ر دي خو کله چي دغه د سنان تريحي د خدي معاني ﷻ په ذکر
لگ شو، نو د غصب په ځي سدي د خدای ﷻ زېره ورسره پيدا
کېږي او سور د لکه اخلاق دا ټول ورڅخه بيا ولاړ شي، نو ب
غصحن وي، بيا د الله تعالى ﷻ له غصب څخه ډېر په ډر او ډېره
کي وي، ب په چپو د ميمه بدو اخلاقو به الله تعالى ﷻ څخه
معافي غوړي و په خپلو کړيو بدو عملونو پسې به او نادم وي
و په خپل تير شوي ژوند افسوس اړه من او الله تعالى ﷻ ته

فرید او ژراگسي کوي چې الله تعالی څخه به د گم هویه راته خورگه
وینيې^۹ سو دغه آیت شریف ته یې توجه او التماس او امید وي چې
وَاعْتِزَّ بِكَلِمَاتِ الْحَقِّ تَالِيَةً (يُؤْتِي الْحَقُّ مَن يَشَاءُ غَدِيرًا)

پنځمه لطیفه اخفي ده

ددغي لطيفي محل د دوو تپونو منځ دی يعنې د سببي په
هېوگو کې دغه لطيفه ده په دغه ځای کې د سمن پستورگي
ښووي ، چې پر چپ طرف او د ښي طرف ته موقعيت لري ددغه
ذکر محل هغه ښووي دی دغه ښووي محل د انسان د شهوت ،
جړنت او محل د شجاعت و حرص دی کله چې انسان د الله
پاک څخه په ذکر باندې دغه ښووي لگي کړي سو ددغه ذکر په
واسطه حد اي پاک څخه له انسان څخه هغه بېکاره صفات ، لکه سي
ځايه شهوت ، د سمن په قتل جړنت ، او په بدو رډو ويلو او سي
عرتنه کولو د سمن او په حرص د نسوي سو دغه بېکاره صفات د
انسان له بدو دي څخه وځي کله چې د ذکر حاصل شي سو په
انسان کې د حرص په حي دناعت ، پند کېږي او سوړ بول صفات
يې د الله تعالی څخه طرف ته متوجه کوي ، لکه د صحابه کرامو څخه په
شدن يې اخلاق برابر او ددي آيت مبارکه مصداق شي اَلْكَافِرُ رُسُلًا مِنْهُمْ ،

سېي دغه لاندې آيت شريف ته توجه او لنه كېږي ، هُوَالَّذِي
اَرْسَلَ رَسُوْلَهُ بِالْهُدٰى وَذِيْنَ الْعَقْلِ يُغْفِرُ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ وَيَهْدِيْكُمْ سُبُوْحًا

شپږم ذکر سلطان (ذکر نفسي / ذکر قالبي) ده

د ذکر قالبي يې ځکه سولي چې د ټولو انسانانو ذکر جاري
کېږي ذکر نفسي يې ځکه سولي چې په اوله مرحله کې نفس
همدغه وي او ذکر سلطان يې ځکه سولي چې د ټول وجود ذکر
په همدغه سره کېږي د دې محل د تصدي (پېښې) له سپېڅلې څخه د
ککړې تر آخره پورې دی خودغه بدن چې ټول وجود يې په ذکر
لگې شي بود : غه ذکر په برکت سره هغه سرکشته نفس اصلاح
کېږي مثلاً حضرت داود عليه السلام ته الله تبارک و تعالی فرمايي : ته
له خپل نفس سره د جسمي کوه څکه چې هغه به د سره د جسمي
کوي يعنې له مخرج سرکشته دی نو جهد د به خپل نفس سره
فرض عين دی دې جهاد به جهد اکبر وي کېږي نفس هميشه
کوشش کوي چې بدن په خواستو حته کړي او په گناهونو يې
گرفتار کېږي د بدن د الله تعالی له ذکر او د هغه له مبارک
دس څخه غافلې کړي د دغه نفس مقدمه د حدې پاکه په طاعت
سره راځي ، خودغه نفس چې کله يې بيا ترکيه وشي او صلاح
يې يو سا همدغه نفس په خپله بدن به د بېکو کړونو هر کوي

و ددي حديث شريف مصداق گرخي **يَا زَكْرِيَّاهُ إِنَّا جَاءُوكَ بِبَيِّنَاتٍ مِّنْ رَبِّكَ**
الْإِسْلَامِ

او کله چي د عالم مر تصفيه وشي نو عالم امر په عالم خلق
 پ دې بېرته غالب شي، نو په ضمن کې يې د عالم خلق ترکيه هم
 له رب صاتواو مکليفو پرته لاس ته رځي و د ټول د حصر شاه
 نغښتند **سُبْحَانَكَ** په برکت سره لکه څرنگه چي دده مبارک په يوه
 واقعه کې راځي چي دې مبارک يو وخت تقريباً پنځلس ورځي په
 سجده بدي پروت و لهم ورته وشو چي چون راځي معني
 څنگه راځي؟ پ څه غواړي؟ ده مبارک وويل چي **أَتُنَجِّسُ خَوَاطِمَ**
أَنفُسِهِمْ (يعني ده چي څه غواړم هغه دې وشي بې انهام ورته
 وشو چي نه خوبسده يې عجز يې (آچه من خواهم آن شود،
 يعني نه چي ده څه غواړم هغه نه کېږي ب دې مبارک څو شېي
 په سجده پر پروت بې لهام ورته وشو چي (آچه نو خواهي آن
 شود، يعني خپل سر پورته کړه چي نه څه غواړي هغه دې وشي
 ده مبارک سر راپورته کړو او ويې ويل چي زه هغه طريقه غواړم
 چي مطلوب ته د رسېدو له پاره تر ټولو اسه ده و سرعه وي نو
 حکم دې طريقې ته **دَمْدِمَةُ الْهَيْدَايَةِ** ويل کېږي يعني چي

د نورو طريقو په آخر کې کوم کمالات پيدا کېږي هغه کمالات د
نقشبندۍ طريقې په اول کې پيدا کېږي.

لهذا که يو څوک د نقشبندۍ په طريقه کې په صحيح توګه د
پرې لطيفه نلي نصيبه راوړي نو دی به له ولايت څخه خالي نه
وي او د ولايت څه حصه به څه مخا ورسره وي.

غرض د چې عالم صغير چې اسمان دی د لسو صورو څخه
مُرکب دی پخه د عالم امر چې (لغات خمس) دي او پخه د
عالم حق چې څلور (عناصر اربعه) او يو (نفس طاقه) دی.

سوال که څوک ووايي چې په اسمان کې دوه قوتونه شته هم
شته چې يو عقل و بل ځېل دی، نو دا دواړه يې ولې په حقيقت
د اسمان کې معتبر نه ګرځي؟

جواب حضرت مجدد صاحب قدس الله سره وايي چې دا
ځکه چې عقل په نفس کې مندرج دی، ځکه چې په نفس کې دی
و يو غزېرې قوت دی، مستقل جزء نه دی او کوم چې قوت حېال
دی نو د هم مستقل جزء نه دی ددې قوې په سبب سره د نورو
جزاوو مثلاً په لطيفه قلبي، روحاني، جسمي او احصی
همدارنگه په لطيفه حاکمي، آسي، هوايي، اتشي پورې چې کوم
کمالات مرتب دي د هغو متبذېرې کېږي. نو خدایي قود په ځېنه
کوم کمال نه لري يواځې د نورو کمال پورې معلومېږي نو خدایي

قوه چې دی موجود دی خو مفهوم نه پر عکس د سراب چې هغه
مفهوم دی خو موجود نه له دې وحيې د مقوله با ټکل پرې صدقه
ده چې (لولا الخيال لمشتر الحال) يعنې که خيال نه وای نو حال نه
پېښ وای و د امقوله چې (لولا الحيات لميطل الحال) يعنې که
چېرته خيال نه وای نو حال نه باطل وای ، که د بيه ده ، ځکه چې
مجاين ليونين و محدودين د خيال قوه نه لري او د حال عدم
لري اما په عام صغير کې چې انسان دی د قوه خيالي د عالم
مثال سونه ده په عالم کبير کې مو ځکه د هر چا چې خيالي قوه له
عالم مثال سره ريات ارتباط او تعلق ولري نو هغوی نه کشف هم
ريات وي او د چا چې له عالم مثال سره تعلق او ماسست نه وي سر
هغو ته کشف هم نه کېږي

عالم اصغر عالم صغير له قلب (زړه) د انسان څخه

عبادت دی د انسان زړه د عرش مثال لري لکه عرش چې په
عام کسر کې د عالم امر چې ما فوق لعرش دی او عالم حق چې
تحت لعرش دی ، تر منځ سرخ دی همدارنگه د انسان قلب هم
په عالم صغير کې د عالم امر چې پنځه لطيفي دي او عالم حق
چې څلور عناصر او يو نفس ناطقه دی ، تر منځ سرخ دی لېکن
د عرش پر رحبت د عالم کسر په اجزاء کې په حقيقي معنا سره ده
له دې وحيې عالم امر تر عرش پورته دی او عالم حق تر عرش
لاڼدي دی او د قلب پر رحبت په معنا معرري سره ده ، ځکه چې

د عالم صغير چي نسان دي اجر، ټول سره محتلط گډوډ، دي او
 د سې نه دي چي له قلب نه پورته عالم امر دي و له قلب نه لاندې
 عالم خلق دي اَم د قلب برز حيت په دي معنا سره چي په رسولود
 ميو صواتو کي واسطه ده، يعني د انسان زړه له وجوبي حد تقو لکه
 اصلي صدماتو، ذاتي صدماتو او ذاتي شيواتو د حق سبحانه
 و تعالیٰ څخه اوله عالم مر څخه ميو ضات رانيسي او بيا د
 ميو صات د بدن نورو اجزاو ته چي له نورو عناصرو څخه
 عبرت دي، رسوي. د ځکه چي قلب دو جهنين دي په يوه جهت
 باندې له عدم امر سره مناسب لري، ځکه چي دي د لطيفه قلبي
 ظرف دي او لطيفه قلبي حال دي و قلب کوم چي جسم صوري
 بري محل دي او به عدم امر څخه لومړي د ميو ضاتو اخذ چي
 کوي هغه لطيفه قلبي ده، ځکه چي لطيفه قلبي هم په اصل ذات
 کي نور سي او به عدم مر څخه ده او کله چي لطيفه قلبي
 ميو ضات راونيسي نو قلب هم چي د ميو ضاتو محل دي له وجي د
 علاقي د ظرفيت او مظروفيت متور شي او همد قلب په بل
 جهت کي له عناصرو رڼه ورسره مناسب لري، کوم چي هغه
 ذاتي اشراک دي، ځکه چي قلب په چپله هم له عدم خلق څخه
 دي نو په دي جهت سره ب د انسان نورو اجزاو ته انوار رسوي
 له دي وجي د انسان قلب په معنا محاري سره بر رج دي

حاصل داچې عالم صغير چې انسان دی له لسو امورو څخه
مرکب دی. پخه عالم امر او پنځه عالم خلق. او ددې لسو اجراوو
کمالات په ثرة خیالي سره معومیږي. یعنې چې د عالم امر په
تصفیې او د عالم خلق په ترکیبې باندې کوم کمالات مرتب کېږي د
هغو تعیز په ثرة خیالي سره کېږي.

الحمد لله
والصلاة والسلام
على سيدنا محمد
آله وصحبه

د څلورو طریقو کمالات

نو ددې څلورو طریقو په وسیله په انسان کې لاندېسي کمالات
راځي

(۱) ولایت صغری

(۲) ولایت کبری

(۳) ولایت مکیا

ولایت صغری د اهل الله ووولایت دی او ولایت کبری د
سبزو علیهم السلام ولایت دی. او ولایت مکیا د ملاء اعلی وود
ملاتکه وود ولایت دی.

او ددې ولایت د حصو طریقو داده چې کله د انسان په احوال
کې په ذکر د الله سره د عالم امر تصدیق راشي او بیا او بیا ته
ورسیږي نو نتیجه یې ولایت صغری ده، کومه چې د اولیاوو
ولایت دی

فناء او بقاء

هباء دې ته وايي چې بول ماسوی الله پرېږدي او شته بهي وغورځوي يعنې نفس بهي خواهشات، د ذب خب، د چه خب او د ټولو مادياتو خب پرېږدي او الله تعالیٰ څخه خب پرې غالب شي او بوجه بهي د آخرت خوا به شي او د هرې لطيفې همد هباء ده.

بقاء دې ته وايي چې وروسته له فناء څخه کوم تجليات ورته پيدا کېږي لکه د اضافي صفاتو تجليات يا د ذاتي صفاتو تجليات ب د دې شويانو تجليات يا د رب تعالیٰ ذات قدس بلاقيفه تجليات بردي په همدغو تجلياتو ککړ شي يعنې دغه تجليات او نور په ده کې ځای وېسې او دې پرې متصف شي نو د عالم امر په بصيفې هباء او بقاء سره انسان ته ولايت صغریٰ خاصېږي، کوم چې ولايت د اهل الله وودې او ددوی مستقره مقام لومړی د صفاتو ظلال دی او دې کيفيت ته چې لطيفه يا سالک ورسېږي يعنې چې سالک کله د انساني صفاتو تجلياتو ته ورسېږي نو ب دې ته د وصل مطلق، وېسي وېيايي چې کله ذاتي صفاتو، ذاتي شېواتو و ذاتي اعتباراتو ته غورځو شي نو دې ته هم وصل مطلق وايي وېي بهي چې کله ذات بحت ته

عروج و نهي يعني د باري تعالي د ذات بحت تجليات پري نازل شي نو دې نه بيا (وصل غريبان) وايي پ په بل عبرت د حائق او مخلوق تر منځ اړيکاره حجاب (پردي) دي، چې ځيني ظلمتې او ځيني بي نوراني دي. د هرې لطيفې په تصديقي سره لس زره حجاب له منځه ځي، يعني په قلبي، (روحي، اسيري)، (حقي او احقي)، (طائفو سره پخوس زره حجاب له منځه ځي او په قلب يعني (د کر سلطن)، او (لطيفه نفسي)، سره لس لس زره نور حجابات له منځه ځي او په نتيجه کې يې سالک خپل مقصود ته رسېږي او په بله اصطلاح باندې دغو پنځو لطيفو او ذکر سطن او لطيفه نفسي نه اووه گامه هم وايي يعني (وصل غريبان) ته نږدېک په ووه گومو سره رسېږي.

دا نعمت عظمی چې به (وصل غريبان)، څخه عبرت دی اسیا ورو، عليهم السلام او کملو هل اندوخته د ظماني حجاباتو (چې عالم ممکن دی)، او له نوراني حجاباتو چې د اصفي صفاتو تجليات، د ذاتي صفاتو بحیان د ذاتي شيواتو بحیات و د ذاتي اعسارونو تجليات، نه لرې کېدو څخه وروسته پیدا کېږي يعني دا ټول حجابات چې کله لرې شي نو (وصل) راځي، چې د پستو یوه مصری هم دلته ورسره تعلق کېږي.

مکوردې په شنو ونو سکې پټ ده

مروید دا هسک ککړه د شنو ونو له سروونو

خو د حجاباتو له لري کېدو وروسته هم د الله تعالی غځ له
مشاهدې څخه منع شته چې هغه زموږ د استعداد کمزوري
ده مثلاً زموږ اود لمر ترمنځ حجاب نشته خو بیا هم موږ د لمر
قرص سترګه، یا نیکی نه شو صحیح کولای ځکه چې زموږ
سترګې بریښي و کمزوري دي او کامل مناسبت مو ترمنځ شته
بکڼ د ظلمې و نوراسي حجاباتو له لري کېدو وروسته د جبل
پیمبر په متابعت اود کاملو اهل الله په توحه سره استعداد
لوی کېږي او الله تعالی غځېږي وصل عریض، سالک ته ور
نعب کوي

مطلب دا چې د عالم مو په تصفیې سره چې پخه لطیفې دي
ولایت شعری مرتب کېږي، کوم چې ولایت د اهل الله وو دي او د
دوی د نص مشاء په اسداء کې ظل د صفاتو دی ریه انتهاء کې
عین صفاتو ته رسیږي.

په ترکیبه د عالم خلق سره چې په واسطه د ذکر الهی سره چې
څه مرتب کېږي دهغه تفصیل په لاندې ډول دی.

په ترکیبه د لطیفه نفسی سره چې شخص او شیره د عناصر اربعه
وو دي ولایت کبری مرتب کېږي، کوم چې ولایت د اسیارو وعبیه

السلام، دی یعنی چې د لطیفه نفسی ترکیه راشي، هاء او بقاء
حاصله شي او حیل مشرب ته ورسېږي بر لمره او تبعه یې ولایت
کُری ده کوم چې نه ولایت صُغری خُجه فوق دی لکه حضرت
بې کریمه په حیل مارک ارشاد کي فرمایي چې **اِحْيَا زُكْمًا لِّ**
الْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُ زُكْمًا لِّالْاِسْلَامِ اِذَا فُقُّهُوا)

یعني دا نفس باطنه په جاهلیت کې چې د انسان ترکیه او
نصفیه به وه راغلي هم سردار و او عالم مریې د خدای تبع
گرځوی و و دی یې دشت او پستی ته ه نل کړی و لېکن که
چې د انسان ترکیه و نصفیه راعده بیا هم دی نفس باطنه
سرد ر دی، ځکه چې دده په ترکیې سره ولایت کُری مرتب کېږي
چې د بې وړ ولایت دی وله ولایت صُغری خُجه ډېر فوق دی
کوم چې د عالم امر په نصیبې سره انسان ته مرتب کېږي او
خِيَارُ زُكْمًا لِّالْجَاهِلِيَّةِ خِيَارُ زُكْمًا لِّالْاِسْلَامِ اِذَا فُقُّهُوا پرې حد لغوي

یادونه :

غیر سلامي لفظي لکه بر همیه، خوگان او داسې نور که هر
څومره ریاضت وکړي سو دوی ته د نفس باطنه نصفیه نه
حاصلېږي ځکه چې دوی ته د وحیې حق یقو
و د صافي صفاتو، ذاتي صفاتو و ذاتي شیوې نور ولایت نه

شي حاصلېدای، لېکن د عالم مر بصفیه کولای شي، نو ځکه په
عالم مُسکر کې ځینې کشفیات او تصرفات هم ورته حاصلېږي
نو د نفس ب طقه په ترکیبي سره ولایتِ کبری مرتب کېږي، کوم
چې د انبیاوو ولایت دی اود دوی د فیض مبدء او مستقره مقام د
حق سبحانه و تعالی ﷻ اسم ظاهر دی. یعنې د انبیاوو علیهم
السلام د فیض مبدء و مشرب د الله تعالی ﷻ ذی صفات دي
اود امتیازيې د باري تعالی ﷻ د اضای صفاتو ظلال دي، خو
ب له ابتداء څخه وروسته دواړه عروج کوي ان تر بالا کیده قرب د
الله تعالی ﷻ پورې.

د عناصرِ ثلاثه وو ترکیه

د عناصرِ ثلاثه وو ، چې له آبي ، هوايي او آتشي څخه عبارت دي په ترکیه باندې به فناء او بقاء څخه وروسته ولایت علی مرتب کېږي چې د ملاء الاعلی ملائکه وو، ولایت دی یا په بله اصطلاح عالم غیب او عالم ارواح ته ملکوت وايي، د صفاتو مقام ته جسوت و یې اود شیوې تو مقام ته لاهوت وايي اود اعتباراتو مقام ته لاهوت و ب هوت وايي د نقسیدیه وو په اصطلاح کې چې کله څوک اضافي صفاتو ته ورسېږي نو ولایت صغری پرې مرتب کېږي و چې ذاتي صفاتو ته ورسېږي نو ولایت کبری پرې مرتب کېږي او شیونانو او اعتباراتو ته چې ورسېږي نو ولایت علباء پرې مرتب کېږي نو دا درې لطیفې یعنې آبي ، هو یی و آتشي چې ترکیه شي او خپل مشرب ته ورسېږي نو د ملاء الاعلی ولایت پرې مرتب کېږي ، کوم چې ولایت علباء هم ورته وايي و ددغو دریو بطیفو چې ذکر شوی مشرب اسم بطن دی و اسم بطن عبارت دی د صفاتو له شیویاتو څخه چې له صفاتو څخه فوق دي و ذات هم ورسره ملحوظ وي .

لطيفة خاكي

د لطيفه خاكي په تركيه باندې چې كله كامله فناء، نسب ن د
 ماسوي الله، او بقاء، ريكيدل په تحليلاتو باندې، ورته حاصله
 شي نو په دغې تركيبي باندې كمالات د نبوت مرتب دي د ولايت
 كمالات د نبوت كمالاتو ته داسې نظير لري لكه يو خا خاكي د
 درباب په مخكې، يو چې كله د خاكي لطيفې په تركيبي سره د
 نبوت كمالات حاصل شي نو د انسان تر ملاتړو هم افضل شي،
 ځكه چې ملاتړې خاكي لطيفه نه لري، يو ځكه دا ويل شوي دي
 چې د انسانانو خواص د ملاتړو تر خواصو افضل دي، او د
 انسانو عوام د ملاتړو تر عوامو افضل دي لكه څرنگه چې الله
 تعالى غلامت محمدي ﷺ ته خطاب كوي (كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ)
 [الاية، سورة البقرة] يعني تاسو بهنريز د امتو يو ياست او
 ملاتړې هم يو مت او يو جمعيت بلل كېږي

يوسالك وايي

زمان وژمن پس، بحر، خټه

زمن زاده تا آسمان تا خټه

يعني له خورو پس سان چي گنه د نبوت کمالو ته ورسيري
يو په کمالو د ايساوو مشرف شي و اسيده عبيهم بسلام تر هر
چا بهتر دي

يادونه

يو د نبوت منصب دی کوم چي د نبي کميس دی چي بل
هېڅوک ورسره پکي نه خپري بلکې د کميس لمن ته يې هم
څوک نه شي رسېدلی و يو د نبوت کالات دي کوم چي اهل الله
وو ته د حصر ب سي کړيږي په کامل متابعت سره خاصېدلی
شي

د وود سان د لسو چراوو کالات چي په بصفه د عالم امر
سره ولايت شعري او په تزکيه د نفس طهه سره ولايت کسري و په
تزکيه د آبي، هوايي او آتشي لطيفو سره ولايت عشاء و په تزکيه
د حاکي لطيفي سره د نبوت کالات و په خاصېدې

يادونه

د اسان داسې خبره په اصل ذات کي يوله بل سره مختلف
دي مثلاً وږ، هوا، وړ و خورو يوله بل سره مختلف صيغې ته
ري هم د عالم امر اخره هم يوله بله مختلف دي، ځکه
يوله بله فوق دي مثلاً و نفسي دوهم روحي، دريم مري،

خلورم حقی و بهنم حقی خود غو یولو آخر وونه سو وحدانی
هینت ور عوسئل شور دی، چي یب د وحدانی هینت په دوه
دوله دی بو هست وحدانی صوری و بل هست وحدانی حقیقی
یعنی له تصفی و ترکی به چي مخکي کوم وحدی هست

اوس هست وحدانی چي د حضرت اسما د عتدو له کسور خجده غارب
دی و مخکي له تصفی خجده هست وحدانی صوری برې لکه د سکنجین
و معجود جو وې چي سره گله شي بو هینت وحدانی صوری لري چي
کله به عینو کي حیر شي نو یب حقیقی وحدانیت غرا کوو بو په دي
وحدانی دنده برې حربه شي بو د سان عشره اجزای هم له تصفی خجده
مخکي هینت وحدانی صوری لري چي هېڅ له دنده برې حربه نه ده اود کس
تر لاس نه رولو اوسه یب هینت وحدانی حقیقی وراغوسل گېږي بیا
کدالات برې مرتب گېږي بونده هم ریتب د تصفی خاکي دی یعنی په
ریتب د تصفی خاکي برې تصفی هم کمال نه رسېږي اوس بو کدالات د
سور دي اوس مصب د نبوت دي د شي مصب ته نه یې خجده پرته
هېڅوک نه شي بدلی وکدالاتو نه یې هر څوک چي د نبی تابع و پیرو وي
رسېږي شي لکه د حضرت محمد د عتدو بو نور مشایخ د عتدو ولایت
محمدی دی یعنی وایت محمدی نه رسېږي دی

دنده اته صفات چي مخکي مو یاد کړل د نورو پیروو عندهم السلام
مشرب دي لکه د حضرت عیسی علیه مشرب قدرت دی اود حضرت آدم علیه
مشرب مگوو اود حضرت موسی علیه مشرب کلام و د حضرت نوح علیه
مشرب علم و د عیسم حمد دی اود حضرت ابراهیم علیه مشرب تفصیل د علم
دی اود حضرت محمد رسول الله مشرب شمس د علم دی حضرت

دعو حراورته ورکړل شوی دی هغه صوری دی بکه د یوه
معنوی لاس حراوی وي و تون وټکول شي او سره گډې شي سودا
هنت و حد بي صوري دی چې کومه خاصه دنده ریاندې به
مرته کېږي و بې چې دا اخر وې په عیسو (شاتو) کې حمیره
شي ارحیل ټاکي وخت و رب بدي تیر شي نو بې هیئت و حداني
حقیقي ورته پیدا کېږي چې له دې وروسته بې دنده هم پري
مرتبې کېږي همد ر بکه که چې د سان داخر و تصفیه و
ترکیبه وني نو هنت و حد بي حقیقي ورته پیدا شي نو چې د
هنت و حد بي حقیقي په تصفیه و ترکیبې سره خه مرتب کېږي د
رسال له کمالو و د رسول لعم له کمالو خجه عسار د دی کوم
چې پرته له منصب د رسالت خجه تر دعو پورته کدالات نور شته
د هیئت و حداني په ترکیبه کې هم رسالت د لطیفه ج کې په عده
ده یعني د لطیفه خاکی په ترکیبې سره د هیئت و حد بي ترکیبه
رخي او حیل مشرب به رسېږي و وصل غریبان پرې مرتب کېږي
بکه بک چې و بي

اول بروپ خنده پس مهال طلب آینه شود و در قرع طحال طلب

محمد رسول الله یون و ذیقونه مې او شن د صلب هم لري او نور حیات
عليهم السلام او بر محذوق به موسی مشربه او حسی دم مشربه پ روحی
مشربه یا محمدي ﷺ مشربه دي

يعني اول چيل کور صفا کړه بيا مهلمونه دعوب ورکړه چې راځي نو اول د ځن نصيبه او مرکبه وکړه چې کور چې داسې وجود دی سه صفا کړه، بيا د حوس سجدنه وتهالي د صفتو تحليل ته سه ورکړه لکه په عربي کې چې تحليله مقدمه ده په تحليله بندي،

شعر صورت آينه و صورت از سفر دور است

که آن پير اي صورت از نور است

يعني آينه همدارو، چاته به ورځي چې هغه پکې معلوم شي لېکن کوم صورت چې په آينه کې ښکاريږي د د آني د صفتي وجه ده نو يو ځل به چې کور او چيل ځن صفا کوي به به د باري تعالي جل د د ن محبت د صفتو او شپوتاتو اسوار په ټاکي منعکس کيږي او ښکاريږي

د خسو لطائفو بکه د عالم مرد قبض مشرب و همه د حق سحنه و تعالي جل اسم ظاهر دی او اسم ظاهر د الله تعالي جل د بي صفاتو ته وايي

او د مشرب د اسم د چې په هغه بندي د ذاتي صفتو موصفت برسوي و د ځينو لطائفو لکه آبي هوايي او انشي مشرب سم به طر يعني داسي صفت دي، کوم چې يواځې په

صفت نور اکبر، نه وي، سکي مسمي ورسره ملحوظه وي اود
مقدم له هغه بل مقدم خجده فوق دی

بودا حصره کومه چې ويل کېږي چې (من عرف الله طالع له) بله
بعضي څوک چې خدای وپېژني نورته يې اوږده شي بعضي علم
لري و علم ظاهري و انساني ورته ريت شي داپه هغه وخت
کې وي چې د فيض مده يې اسم ظاهر وي اود هغوله چې (من
عرف الله کل له) بعضي څوک چې بله وپېژني نورته يې
منږې شي مطلب دا چې بهم او بې علمي ورسره غاله شي
د په هغه وخت کې وي چې د شخص مده يې سم باطن وي ځکه
چې په دې وخت کې الله تعالی ﷻ ته قرب ريت شي او خومره چې
قرب رياتېږي نو هم هغومره حېرت و انهم رب بوري و مسوی له
الله تعالی ﷻ خجده نور تون شيان بري هېر شي

شعر

من هر چه خواهم لراموش کرده ام

إلا حديث يار که تکرار می کنم

و چې شېواتو او اعشار اوتنه خومره پوره شي ر سر وصل
مردان پوري نو حېرت او بهم رياتېږي و په هېڅ مده يې هم نه
پوهېږي

د صفاتو، شېوناتو او اعتباراتو فرق

صفات و شېونات او اعتبارات څه فرق لري؟^۱

ددې مصنف دادي چې د حق سبحانه و تعالى ﷻ اتو صفتونه چې له سمع، بصر، علم، کلام، قدرت، راده حیات او تکوین څخه عبارت دي له دې حېثیته چې وجود خارجي لري اصفت ورته ویل کېږي. و نه دې حېثیته چې سالک یې له حق سبحانه و تعالی څخه متراحم کوي لیکي مترعه صفات ورته معلوم وي نو د شېونات ورته ویل کېږي. و له دې حېثیته چې سالک یې له حق سبحانه و تعالی څخه اسراع کوي خو مترعه صفات ورته معلوم نه وي نو بیا اعتبارات، ورته ویل کېږي.^۲

۱. صفت نفعیه اته گوني صفات ۲ وجود خارجي دي نو له همدې وجهي صفات نفعیه ورته وايي. سالک چې کله صفاتو ته عروج وکړي نو د نیاوو صیغې لسلام والیت ته ورسېږي نو که چیرته سالک استعداد او هیئت لري و او بواخي به نفعیه صفاتو یې فائدت نه کاوه او محفوظ یې ذات مسمی، نو دې حالت ته د صفت منان وايي یا په بل عبارت چې عروج او قرب یې غالب اقدس بلا کیف نه وي نو له صفت څخه پورته تیر شوی وي نو دې حالت ته شان د همدې صفت وايي. یوس مو چې کله د سالک عروج له صفاتو څخه فوق شي، نو سالک به له دوه

حالتونو څخه خالي نه وي يا داچې دا انتراع به په اته کوسو صفتونو : صفت ثنانيه وو ، کي له يوه صفت د ذات واجب الوجود څخه کوي يعنې که چېرته د يوه معين (ټاکلي) صفت څخه يې فېوضات تر لاسه کول نو دې حالت ته شی د صلب ويل کېږي يا داچې انتراع به له ذات اقدس حده کوي يعنې له هغه صفت څخه چې خارجي وجود لري فوق شوی وي او له يوه غير معين يا ټاکلي صفت څخه يې فېوضات حاصلول ممکن د نه ورته معلومېده چې د کوم صفت فېوضات ورته راځي د علم ؟ که د سمع ؟ که د قدرت ؟ او که د نکوۍ ؟ نو دې حالت ته افسار د صلب ويل کېږي ، چې نشان به درځي څخه لوړه درجه لري او خوضره يې چې ذات اقدس ته قرب ، نژدې والی راځي ادراک يې کمېږي

په دې اړه دوه مقولې هم راغلې دي لکه چې وايي **مَنْ عَرَفَ اللَّهَ كَلَّ لِسَانَهُ** (مَنْ عَرَفَ اللَّهَ طَلَّ لِسَانُهُ) يعنې چاچې معرفت د الله تعالى څخه حاصل کړ نو ژبه يې گونگه شوه چاچې معرفت د الله تعالى څخه حاصل کړ نو ژبه يې اوږده شوه . دواړه مقولې په خپل معنی کې صوره منفي دي . نو دوسه مقوله چې **مَنْ عَرَفَ اللَّهَ طَلَّ لِسَانُهُ** په دې صدقېږي چې د سالك کله عروج ظاهري صفاونو ته راځي اود صفاتو کمالاتو او معارفو ته چې ورسېږي نو علم يې زياتېږي چې اسم ظاهر او صفت يې هم بولي

او به دې نه چې پورته ولار شي اود اسم باطن کمالاتو او معارفو ته ورسېږي چې دې شان ته اسم باطن هم ورس کېږي نو بيا لومړۍ مقوله يعنې **مَنْ عَرَفَ اللَّهَ كَلَّ لِسَانَهُ** وړاندې صلاحېږي ، ځکه چې دلته يې ادراک او عدم کمېږي د پورتنیو عباراتو له مخې د صفاتو ، شيوونو او اعتباراتو فرق راځي

نه دي وروسته بيا شپږ اصلي صفت دي. لکه تر رڼق تخليق او دلسي نور کوم چې موږ يې په کتابونو کې واپو دا هغه صفت دي چې الله تعالیٰ ځان يې په ضد موصوف کېدلي شي او هغه صفت چې الله تعالیٰ ځان يې په ضد نه موصوف کېږي هغه صفت ثعلیه دي. په لومړي ځل د سالک عروج اصلي صفاتو او تجلياتو ته دي چې کله يې د عروج وشي ، هغه بقاء يې راشي نو دي ته (ولايت صغری) ويل کېږي او د ولايت صغری د فيض سده اصلي صفت دي نو چې کله يې په خپله صفاتو له عروج وشي په خپله اسم ظاهر ته نو بيا ولايت کبریٰ يعنې د ابيونو عوالم و لايت پرې مرتب کېږي. نو د ولايت کبریٰ د فيض سده په خپله صفت ثانیه دي چې اصول هم ورته وايي بيا چې کله د سالک عروج ذاتي شېونانو ته وشي نو دغه د ولايت علایا پرې مرتب کېږي، چې د علاء الاعلیٰ ولايت هم ورته وايي نو د ولايت علایا د فيض سده اسم باطن دی چې له مسمي څخه عبارت دی يعنې سالک پوښتي په صفت اکتماء ته کوي، بلکه مسمي يې هم معهود وي سالک چې کله اصلي صفاتو، ذاتي صفاتو، شېونانو او اعتباراتو ته ورسېږي نو په ټولو کې وصل مطلق ورته حاصلېږي چې کله له ټولو تېر شي نو وصل عريان ورته حاصلېږي.

د الله تعالیٰ ځان لو د معنوي نړۍ لویارزه پردې دي چې غيبي ظاهري پوښتي نوراني دي ظاهري نه (عالم ممکن څخه عبارت دی يعنې په ځانکې لطيفي څخه تر (حق) لطيفي پورې دا هره عالم ممکن دی او نوراني پردې د اصلي صفاتو ذاتي صفاتو ذاتي شېونانو او ذاتي اعتباراتو څخه عبارت دي (اَللّٰهُ سَمْعٌ) الف جهلاً لَو کشف لاحت صفات وجهه ما اتالی پسر (ج | الحديث |) يعنې دا ظاهري او نوراني پردې که جبرته له مسحه لري شي نو بيا به د حق سبحانه وتعالیٰ څو محاسن په عالم ممکن باندې ولويږي چې لوی نه معهود شي ځکه چې

په عالم ممکن کې استعداد نشته بوجا خلقي لوړوالي حجابات چې له صغانتو او عالم ممکن څخه عبارت دي د خلقي او مخلوق برصیخ د بطنونو پردي دي، چې د حق سبحانه و تعالیٰ څخه تعبیهات د همدغو حجاباتو له وجې نه ممکن څخه مدفوع دي

لکه څرنگه چې په دې آیه کریمه کې راغلي دي **اَلَمْ اَوْفَّكَ قُلُوبَ الْغَافِرِ اَنْ يَّجْعَلَ لِرَبِّهِمْ تَحِيَّاتٍ** نو څرنگه چې قرآن کریم د الله تعالیٰ څخه صفت کلام دی لویه غره کې د صفت د تحیاتو استعداد هم نشته، نو ځکه الله تعالیٰ څخه دا خبره وکړه لویه انسان کې لکه تعالیٰ څخه دومره استعداد ایښی دی چې د صفاتو تعلیات یې نه شي مخو کولی او له تعلیاتو د حق سبحانه و تعالیٰ څخه سره چې مناسب او لایق پیداشي نو هغه هم نه شي مخو کولی ښکې د حق سبحانه و تعالیٰ څخه د ناب د تعلیاتو استعداد بیا په انسان کې هم نشته.

لکه څرنگه چې محکمې مودوین چې انسان عبارت دی له (عالم صغیر څخه چې لس اجزاء لري، چې له نفس باطنه سره پښه د علم خلق دي او پښه د علم امر چې آخري جزء یې (احس) ده. له هغو کورو څخه چې محکمې یې یادونه وشوه الله تعالیٰ څخه په حیل ازلي حکمت سره بوه بوه بونه پکې ایښې ده، چې طبیعه، مفهوم او مشر وړته دقیقه ده، چې تعبیر له شي ترې کېدلی، ښکې کوم تعبیر چې ترې کېږي هغه له تاویل څخه محروم دی یعنې کوم علم چې په کې د لطیفې پندې راځي هغه صرف تاویل دی او که نه وي نو د بطنونو د کټه حقیقت هېچا ته هم نه دی معلوم مثلاً **وَمَا اَوْفَيْتُمْ مِنَ الْعِلْمِ اِلَّا قَلِيْلًا** د **اِهْا** **(وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ اَمْرِ رَبِّي)** (الایه) بوالهي تعبیر ورڅخه کېدلی شي، ځکه چې داسې انسان نشته چې په کټه یې علم راوړي

اوس نو يو (قلب) دې لوبله ، قلبي لطيفه) قلب هغه صوبهري جسم دی چې له
 عالم خلق څخه جوړ شوی دی او قلبي لطيفه د نوري کورې هغه جړه دی چې
 دلته په قلب صوبهري کې منظروف پهې ځای ورکړی شوی دی. عالم کبير فوق
 العرش دی او عرش د عالم ابر او عالم خلق ترمنځ په حقيقي معنا سره بروج
 دی. لويه عالم صغير کې قلب په مجازي معنا سره بروج دی، چې عالم اصغر
 ورته وايي نو له دې وجې په قلب باندې د مبارکو احاديثو له مخې د عرش اطلاق
 شوی دی په دې حثيت سره چې قلب هم بروج دی لکه د عرس، خو په
 مجازي معنا سره، ځکه چې دلته خو داسې نه دي چې له قلب څخه پورته يو شی .
 دی نو لاندې ترې تل شی دی، ځکه چې قلب دلته د عناصر اربعه وو په منځ کې
 دی. بروج په دې معنا سره دی چې د قلبي لطيفې له پاره محل دی او هغه پکې
 حال دی. مو فيض نومي هغه نوري لطيفې ته راځي، ځکه چې هغه نوري ده او نه
 محبت وچوب سره نسبت لري او بيا يې محض ته راځي دمحل په درېې سره
 بيا ټول وجود ته تقسيمېږي، نو له لطيفې سره د حال ارتباط محل لري نو نه نور
 سره ذاتي اشتراک لري، نو قلب د نورانيت په اخذ کې اود نورانيت په تقسيم کې
 بروج دی، چې هغه عرش بروج شو او دلته قلب بروج شو

اوس ځکه څرنگه چې موږ معکي وويل چې په قوا خيالي سره د عالم صغير د
 لطفو عشره وو دکيالاتو سیر کېږي يعنې چې کله کمال ديوې يا دوه وو لطيفو
 راځي يا په بل عبارت چې غنډ مقام يې راځي نو سيل د ماسوي الله ورته حاصل
 شي يعنې د تعلياتو د شوق له وجې د نورو ټولو شيانو څخه لکه د ديا څخه، د
 مال څخه، د عيال څخه او داسې نورو شينو څخه يې پرېښي وي ، له څخه يې پرې
 کړي او معوه کړي يې وي چې کله کله راشي نو ورپسې بقاء راځي بقاء د
 همدې لطيفې په اصنافي صفاتو، شيواتو او اعتباراتو په تحليلاتو باندې ککړوالي ته
 وايي. نو بقاء او بقاء عبارت دی له ولايت څخه او په ولايت کې سوه مهم شيان دي

چې یو قیام او بن بقاء دی. نو که هند د یوې لطیفې راشي ولایت د یوې لطیفې راشي لورکه د دوه وو راشي نو دوه ولایته راعل لورکه د لولو راشي نو بیا پوره ولایت راشي نو په لور حیالي سره دا څرگندیږي چې د عالم امر احوالو ته فدا حاصله شوې ده او ولایت صفی پري مرتب شوی دی او د فیض مبدع یې اضافي صفات دی که چېرته فناء بقا او تصفیه د لطیفه نفسی راشي یسې نفس ناطقه تصفیه شي نو بیا دا وړاندې معلومیږي چې ولایت کبری پري مرتب شوی دی او مبدع یې په حینه صفا دی، او دتبه یې پوره شوې ده، چې د حدیث شریف هم پري صادقېږي. **يَا رُكْنُ الْجَنَّةِ يَا رُكْنُ الْإِسْلَامِ** نو د عدم تصفیه په وخت کې نطفه د نفس تابع وي او دهغه ضمیر پري پوښی وي، چې کله یې تصفیه راشي نو بیا د خیال په حمله کې راشي، ځکه چې د هغه ولایت صفی دی او دده کبری دی، چې له دې وجهې لږ شو او چې کله تصفیه د دریو نورو مطالبو بکه شوي، پري یې راشي نو ولایت علیا پري مرتب کېږي، چې ولایت د ملاتکه وو دی او د بعض مبدع یې اسم باطن دی. چې شیونات یې هم یوې نو دا ولایت د ملاتکه وو د انبیاوو تر ولایت فوق شو. اوس چې کله لطیفه حاکی کمال نه ورسېږي او تصفیه یې راشي نو د حدیث پري صادقېږي چې **د مَنْ لَوَاعِدَ لَهُ رَحْمَةُ اللَّهِ** ولایتونه پري دي چې سل یې تردې ځانه پوره شو **وَاللَّهُ اعْلَمُ**

په کمال د لطیفه حاکی سره د نبوت کمالات مرتب کېږي لکه څرنگه چې وايي

حاک شو حاک تا پروید گل   که بجز حاک نیست ستمگر گل

زمین زلور ویر آسمان تاخست   زشیر و سبال ر گل انراخت

نو په تصفیه د لطیفه حاکی سره د نبوت کمالات حاصلېږي او مبدع د بعض یې د ذات بلا کیف القدس غلغله نحس دی چې له دې وجهې نه ملاتکه اشرف او پور دی.

يعني كله چي په ساک پاندې د خوډي صفت مېسر راځي او
بيا له صفاتو څخه شونې توبه عروج وکړي سوډي په واسطه د
نور مېسر صفت سره د باري تعالیٰ ښه د ب څخه د مېسر اخذ
کوي او که چي اعتبار توبه عروج وکړي سو بيا له له تعالیٰ څخه
څخه د مېسر حد کوي خو د ورته به معلومېږي چي د کوم
صفت په واسطه سره يې کوي سو څومره چي قُرب رځي همدومره
چېالت رځي او د مقامه پورې صفت پېږي چي **مَنْ عَمِلَ اللَّهُ تَعَالَىٰ**
بسانه

اللَّهُ تَعَالَىٰ

خامس يې له جامعو ملانکه وو او عام يې له عامو ملانکه وو بهنر دي. څکه چي
جنوبي طبقة خاكي له لري

اعلم عوامي صاحب رتبه وبي چي **الصلى كلاله پطرح عليا كل قبيح ولا يخرجه**

منها الاكل صبيح او يا **الصلى كالنظر يسكن كل شئ** او يا **الصلى كالسحاب يمشي كل**

شئ يعني صوفي د ځمکې په غېږ دی ، به ځمکې بالدي يې څه شئ و آچون شي
که سره وي که گندگي، خو دوی يې په نتيجه کې دسې شېلې څارځوي چي د
انسان زړود وړ پورې قربي دي، يا صوفي د مارل غونډې دی چي هر شي ته بويه
وړکوي يا صوفي د ورېځ غونډې دی چي په هر شي بالدي سيوري کوي

دویم بحث

د توحید و جودې او شهودې بیان

لومړۍ بید روایو چې له وجودیه وو، هغه خلک چې په وحده الوجود دیږي څخه چې کوم قوال به حالت د سکر اود حال د عشی په وخت کې صادرېږي "قول هل سب و لجماعت و د حضور و طریقو هل علیده و رب سده به کوي، تردې پورې چې ددوی څسې لفظ به شریعت څخه هم ډیر لرې وي لکه، اَکْ اَلْحَقُّ ، و بَسْمِ اللَّهِ مَا اَعْظَمَ شَأْنٌ ، چې د "لفظ څوک د سدا بې او صاحب په حالت کې وایي نو پرې مشرک کېږي حوله دوی څخه په حالت د سکر کې خارجېږي

اصلاً کله چې په دوی باندې الهي عشق او محبت غاړه شي و. دوی معتوب شي نو بې احب ر له دوی څخه دا لفظ صادر شي او چې کله په دوی د حال غلبه شي نو دوی هم بېرته توبه کار شي و کله چې په دوی باندې د حال غلبه ځي نو له دوی

خجسته هر شى خبر شي . سره ي پوري چي جبل خدا هم تري هېر
شي و له الهي مو اړو پرته سور خه نه ويښي . سويابي چي د هغه
اوس . و درى وجوديه د هم و اسي چي الله تعالى ځلا پنځه
تر لاس يا پنځه ظهورات کړي . چي پنځه حضرت و پنځه
تقدس ت هم و رښه و سي . يعنې الله تعالى ځلا اولاد لاتعجب به
مړنه کي وو . سايي پنځه تعيبت و کړل اول تعين د اجمالي
صفتو په ظهور سره . دوهم تعين د تفصيلي صفاتو په ظهور سره
اجمالي صفات دي ته و سي چي ظهور د صفتو رښى وي خو
نه د سره يي تعين ته وى راغى . د تفصيلي صفت دى ته و سي
چي نه شک نه سره دي تعين رښى وي .^۱

۱ . عالم ممکن دوه حقيقته لري يو ممکني او بل وجوبي . د وجوبي حقيقت
معنا دا ده چي د ممکن په ذات کي اعتبار بالله حقيقت وجوبي پروت دي .
ځکه چي په دې سره قلب د حقائقو راځي ممکن جوړقياضه پوري حقيقت وي
يو حقيقت وجوبي د معنا چي هغه صفت چي واي ته فېض ودرځته راځي هغه يي
حقيقت وجوبي بل کيږي . يعنې چي دکوم صفت فېض ممکن ته راځي هغه يي
حقيقت وجوبي بل کيږي . په بل عبارت د انسان د هر فرد حقيقت وجوبي په
دې معنا سره دى چي له هغه څخه نه ته عسى الذولم تل تر لاسه فېض راځي
او حقيقت ممکني عبارت ده عالم امر او عالم خلق څخه دى کوم چي محکمي بيان
شول . لکه عناصر اربعه او نفس باطنه او هغه پنځه لطائف چي تر عرش فوق
دي د عالم امر او عالم خلق حقيقت د ممکن دي . محکمي چي د خلق سبحانه
ونعالي د صفات ثمانية نو ذاتيه بيان شول . لکه خيال ، علم ، قدرت ، اراده

کلام سبع بصر او تکوین چي دا صفت ثنابه هر یو ضد او ناهېش لري. د حیات د صفت ضد عدم حیات، د علم عدم عدم دی چي تعبیر یې په جهل سره کېږي. همدارنگه د ډولو صفاتو ناهېش او ضد عدم د هغه صفت دی یعنې دتاکي صفاتو عدولت منقابه په عدم د باري تعالیٰ څخه کي وو لکه موند، ناستو او آسپنونه ملکل نه وو خو په علم د باري تعالیٰ څخه کي اجمالا موجود وو نو نه صفات ثنابه وو څخه به یو ښه حیات ر واخلو دا حیات چي ضد یې عدم حیات دی، چي تعبیر یې په موت سره کېږي، بودهم په علم دباري تعالیٰ څخه کي پروت دی اوهمدارنگه توب متقابل عدولت په علم د باري تعالیٰ څخه کي شته، خو ډول د تجسې نه انعکسه اود څېن صفت له متعین ظن څخه مسروج دي. یا په بل عبارت په عدم د حیات کي د حیات د صفت رنجس انعکس پروت دی نو دا کمال د حیات چي معلومېږي له عدم حیات نه معلومېږي کمال د علم چي معلومېږي نو له جهل څخه معلومېږي، ښه څرنگه چي وړل سوې دي چي

تُفَرِّقُ الْأَشْيَاءَ بِأَسْذَوَفٍ یعنې په سفاین صفت کي د هغه صفت انعکاس پروت دی په عدم دحیات کي دحیات په عدم د عدم کي د علم اوداسې نور د مثال په ډول: ما او ن یون انبیاء علیهم السلام، یون انسان او یون مخلوق رالرحله نو که چېرته رما عدم لرد وي له عدم د حیات څخه او سا عدم لرد وي نه عدم د عدم څخه لود نو بل سري عدم لرد وي نه عدم دکلام څخه نو په عدم دحیات کي خو انعکاس دحیات پروت وو نورما عدم نه ښم لرد وي له عدم دحیات څخه نورما په عدم کي هم د حیات د صفت انعکاس پروت وي. همدارنگه نور لرد هم همداسې دي خو باري تعالیٰ څخه دتخلیق نه صفت څخه وروسته چي د، عدولت مسروج شو، نو با عدولت مسروجه سره نه تحیاتو د متقابل صفاتو حدی تعالیٰ څخه وجود نه راوستل، نو انعکس د هغه صفت چي په وقت د عدم دیوه سري کي پروت وو له موجودېدو وروسته یې هغه صفت مریې او مشرب شو

ممكن د انبياور عليهم السلام بود بورور مخلوقاتو خلق په دي كي دي چي د انبياور عليهم السلام خدمات په عدم د باري تعالى څخه كي په سرته د هيولا وو او د بورور مخلوقاتو په سرته د صور وو يا په بن عبارت انعكاس د هغو صفاتو په عدم ددوي كي به سرته د هيولا وو او خدمات د اتيادو په سرته د صورو وو يو انبياء عليهم السلام چي وجود ته راننل خدمات يې په دوي كي ضعف وو اونجني او انعكاس د صفاتو په عدم ددوي كي قوي وو نو ځكه دوي معصوم شول. يعني هغه نقصي د عدم چي مضم او مكدر شي دي په دوي كي ضعيف بود حق سبحانه و تعالى څخه د صفاتو تجليات په دوي كي قوي او بورور مخلوقاتو خدمات په دوي كي قوي او په سرته د هيولا وو او انعكاس د صفت يكي په سرته د صورو وو يعني تجلي يكي ضعيف وه، نو چي وجود ته راعلن غير معصوم وجود ته راننل، ځكه چي خدمات په دوي كي قوي وو او انعكاس د صفت په دوي كي ضعف، له دي وجهي غير معصوم شول. نو حقيقت د ممكن د صفات ثابته وو د هغو خدماتو چي مروج وو له انعكاس د هغو صفاتو ثابته وو څخه نو ممكن عدم شو نو نه عدم څخه وجود ته راعي يا عدم يكي قوي شو يعني قوي نقص يكي د غي څخه چي نه خدماتو څخه عبارت شو نو اوس دا معشوقه يعني محس ددي معشوقې چي سري پري عاشق كېږي په وخت د عدم د معشوقې كي هغه انعكاس د هغو صفاتو په سبب وو هغو بورور ته او هغه انعكاس د صفت په هغي كي قوي وو، نو ځكه تر هر شي شيرين تر هر شي امر او لتريف معصومېږي نو په هغو كي هم په وخت دعدم كي هغه انعكاس د صفاتو يكي ريل شو.

جمال دوست مړي ملوه كړه
 بهر پرده كنجي پرده كي است
 د معشوقان عالم پست پرده
 قضا بېهاى مړس، بردگي دوست

يعني دغو معسولكو ته چې حس ورکړي شوی دی نو په وخت د عدم کې دصفتانو انعکاس پکې رڼا شوی دی جامي صاحب پرتله به یو جسد وجودیه موجد وجوده څخه وو چې په دې اړه یې داسې بڼتوبه ويلي دي:

ولی کان عاشق حوایان د مجراست   اگر در دگر نه عاشق هم پوست
الیا دور خطا نیستی که کوئی   که از عاشقی د از دلی نیکوئی
که هم چون نیکوئی عشق سترده   از دسر بر زده در تو نهاده

يعني داسې مه وايه چې ددعشق پیم او غله تعالیٰ د معشوق دی لویه دل ست کې وایي چې عشق هم جدای دی او معشوق هم جدای دی

قوی آینه آینه آری   قوی پر شیده راه آفتارا
چو نیکو نگری آینه هم اوسته   به چشم نیز دست هر چه نیکو است
چو نیکو نگری عکس رخ اوست   نه تنها عجب غنیمت هم اوست
درویش را می خور آراسته بلی   بهر مویش و مجنون خروست بلی

يعني د بروردنگر عالم له جمال څخه د سمي جمال پیدا شوی چې له دې وجهې د مجنون په هر وېسته باندې عشق غلبه وکړه په لمي کې انعکاس د عدم د صفت دهغې قوي وو په سبب یورو ته چې مجنون ورباندې عاشق سو

ز لور شمس به خورشید یکتاب   به دن آورد شکل را سر از آب

سلسل یا سبطه د درباب هغه وینه دي چې په سر باندې عاشق دي. ځکه چې د الله تعالیٰ د نور په عدم د سر کې قوي او رڼا دی نو حلقه د سلسل ددې چې هغه عذمت چې دحق سبحانه و تعالیٰ دصفتانو دتجلیاتو له انعکاس څخه مدروج وو او ممکن ټول نفس، حدث او عدم شو په درد د شهودیه وو د ممکن حقیقت دی اوس نو هغه انعکاس چې په وخت د عدم کې پروت و په وخت

موجود کې، مې چې دهر صفت انعکاس وي هغه يې مربي او مشرب دی. هر تجلی د یوه صفت چې په وخت د عدم کې ضعیف وي په وخت د وجود د طرقي اړخه په اذکار سره قوي کېږي. هالسرې، سورانیت یې راننږي او عدم یې چې رباب دی هغه کمېږي له دې وجهې کوم ځای ته چې ولې راشي یا په کوم ځای کې چې موجود وي نو هلته په حيله يې اختاره د سموفاتو خپل وي، ځکه چې په وې کې د صفت هغه تجلیات چې په وخت د عدم کې ضعیف وو په ذکر، ریاضاتو او تکالیفو سره دهغه صفت انعکاس قوي شوی دی او عدم یې ضعیف شوی دی، بیا داسې نه شي کېدای چې عدم بالکل معو شي ځکه چې بیا قلب د حکانو راځي او قلب د حقائقو صحیح نه بلکې حرام دی او عدم حکم د بنس پیدا کوي هغه تجلیات چې په اذکارو او د انیموو غایبم السلام د شربت په مذهب سره قوي شي نو عقل د ذاتي صفاتو د تجلیاتو نه ځای څخه عبارت شي به به یې عبارت عالم خلق یې د ذاتي صفاتو له تجلیاتو څخه او عالم امر یې د حق سبحانه و تعالی ﷻ له تجلیاتو څخه عبارت شي نو عالم خلق او عالم امر په سره یې مریبه د لباس کې پاتې شي نو دا مسک د اهن شهزاده وو دی چې حقیقت د مسک عبارت له دې څخه دی اود قون کوي چې د هغه ارز است

او وجودیه صودیه چې دي دهقوی بول کیف او شریکوالی د شربت له ظاهر څخه محال دی، نو ددی له پره یې تعبیر کوو چې په دې مرام او مقصد باندې یې پوهه شو

وجودیه وې چې حقیقت د مسک ډېر مشرف اشرف او ډېر اعز دی او حق سبحانه و تعالی ﷻ په نومرې سر کې په صفاتو تمایه وو سره ظهور کړی دی

حاجي صاحب دتذکرة وایي

در آس محبت که هستی بی نشان بود به کج تیشی عالم نهایی بود

یعنی به هغه وخت کې چې حق سبحانه و تعالی په ظهور نه کړی نو سمان خټکه او مسکن د باري تعالی په صفاتو مظهر نه وو ګرځېدلی

د جوړی پر د نقش وېلي دور ، سحرګر مایې وټوټې ور

یعنی د د لو ته یو طعن درنګه د بولو شیانو وجود چې نه وو

بحال مطلق از قید مظاهر

د ور خویش هم پر خویش کام

یعنی هیچ مظهر نه وو نه مظهر د بختیانو د صفاتو وو نه آسمان وو چې مظهر د

باري تعالی د قدرت دی نه خټکه وه چې مظهر د عدم د قدرت د باري تعالی په

ګرځېدلی وای نه انسان چې مظهر د قدرت د باري تعالی په ګرځېدلی وای

یعنی دی په چېل نور سره مظهر یو ظاهر و

شیر آینه در پیش درمینه تدر نقش د کشیده دست مل

یعنی نه په صفاتو ذاته وو نو نه په صفات اصافه وو سره ظاهر و بلکه ګرځېدنه

چې یې وېي دي : فخلقت لطیف لأخرف هیچ شی هم نه د هغه یو الله په و

دوست هم دی و محبت هم دی و محبت هم دی و کمال د محبت هم ځانه و

چې کله یې ظهور وکړ نو یې ظهور په صفات جمالیه وو سره وکړ چې یوځای ظهور

او حلیف هم ورته وایي اوبه برد د وجودیه وو حقیقت محمدی ورته وایي ځل

دار یې ظهور په صفاتو تعالیه وو سره وکړ یعنی صفت تعالیه هغه صفات

بولي چې تعلق یې نه منځنۍ سره نه وي بیوی چې کله یې صفاتو د مخلوق نه

وجود سره یعنی وېو یو آس خټکه برید جلد او داسې نور یې پېژانکړ چې

د بیا صفات تعصبه بولي یعنی بیا حق سبحانه و تعالی په ظهور وکړ په

صفاتو تعصبیه وو سره چې وجودیه یې (حقیقت د مسکن بولي یې په یې تبارک

وجودیه ظهور د صفت اجمالیه وو حقیقت د انبیاوو نبی اویه صفاتو تفصیلیه وو سره حقیقت د عالم ممکن بولي او په برد د دوی ناندې صفت خارجي وجود به لري، پدېکې علمي وجود نري وحصون د اسباب بانفسه بولي لودا سور د صفاتو سور علمي دي اوددوي سور عین سور دده شو سور ب عین قائم مقام په حق سبحانه و تعالی د بوري سون بو العباد بالله سور جو محقق دي ممکن دي اود دوی سور عین سور شو العباد بالله

همې د وجودیه وو په برد د تفصیلیه وو د ظهور د ممکناتو حقایق دي نو حق سبحانه و تعالی د یوخن ظهور وکړ په صفاتو اجمالیه وو ناندې س خل بی ظهور وکړ په صفاتو تفصیلیه وو ناندې س خل بی ظهور به عالم ارواح سره وکړ چې مرکز بی بر عرش فوق دی بل خل بی ظهور وکړ په عظم مثال سره چې د عرش مهدب دی از بل خل بی په علم احسان سره ظهور وکړ چې توب بی پنځه ظهورات وکړل، چې پنځه حضرات او پنځه تیرالات هم ورته وایي پنځه حضرات خکه ورته وایي چې د یوب مبارک شبان دي تیرالات خکه ورته وایي چې تیران بی وکړ یو خل په صفاتو اجمالیه وو سره او س خل په صفاتو تفصیلیه وو سره اردنسی نور بو په ممکن کې ددوی به برد عدم رانه عی له دی وجهې عالم ممکن یو ظهور له ظهورانو د حق سبحانه و تعالی د شعه شو بکه منصور خلاج صاحب

چې اِنَّ الْحَقَّ وَسی و اولیاء د مطهر صاحب ترتیب د سعادته اعظم شای العاط و ملی وو او اکثره نمل اله په اولی مرتبې کې به توحید وجودي کې مسعود او مستغرق وي، حی بی یوحید شهودي له تدریج کوی، وروسته بی تردې هم پورته حی، د ولایت مه گلنه په کدالانو مسرف کېري او عروج کوی سکی کدالانو د سوب لوبولعمره انبیاوو بی کدالاتو د رسالت ته په کمال د تاهست دحیل بی سره عروج کوی

اوس به رانشو د وجوديه وو ددي حشري تطبيق به وجوديه د دهر عشق او محبت
 اور صفاتو د بجلياتو د دهرې غلبي به وجهې چي د صفاتو بجلي نومره ډرې عاليه
 شي چي ماسوي له حق سبحانه وتعالى څخه نور نور شيان ډرې مختلي شي
 اوبه بوبو شيانو حکم . عدم کوي او يواځي او يواځي حق سبحانه وتعالى څخه
 موجود بوي. صفاتو ته هم علمي صور ثابتوي او وايي چي د وجود د حق سبحانه
 وتعالى څخه يو صفت کيله ده. په دي صفت کي ورسره بل څوک څنگه شريکيدلای
 شي ؟ نو د دهر عشق او محبت له جهت دوي وايي چي همه اوست اود همه
 وېست ا حکم کوي. يعني س څه شته او دي عالم ممکن او مخلوق ته ظهور
 خارجي ورکوي او وجود خارجي يې نه بوي، بکه په ځانه کي چي څوک يو شکی
 ووسي نو په آينه کي شکل وجود خارجي نه لري. منکي ظهور خارجي نري،
 نوروي په دي ډول سره عالم ممکن بون ظهور خارجي بولي او وايي چي حاکم
 دخداي څخه ظهور خارجي راغلی دی

په نړۍ کي بيا فرق دی ځيني يې په صفت ذاتي قون کوي ځيني يې د احاطي
 حصره کوي. الهياذ مانله ځيني يې تصورمان بويي ممکن نا کسبت ددوي د سکراله
 حالت څخه وي چي کله په هوس کي رانشي بيا داسي نه وايي که يې ووايي نو بيا
 خداييډرې قدعون چي : انا ربکم الاعلى وويل نو کاندر شو او منصور خلاج رښتني
 چي : ان الحق وويل همه د خداي څخه وي و ځکه چي ده ر خالق وابه نو د
 وجود صوري يې مخو کړی و ها يې راوستي وه اوبه وجود موهوبي، نوراني او
 وجود روحاني بلدي دده آقا صديق کيده اود انا الحق د سبب پدنه د داب
 ناري عالي څخه د صفاتو بجلياتو به وو د همه چپل عدم، ممکن، عالم حق او امر
 نه و، ځکه چي همه بشري وجود لري کړی وو چي مثال يې داسي دی لکه
 لوسپه چي پس يا آهنگر د اور کوري ته داخله کړي نو دا لوسپه ټوله اور

وگرځي نو وړه د بارې تعالى څخه د صفاتو مورايې د وېي په وجود کې داسې شي نکه اوسپنه چې کوري ته نه اېستل شي او د وېي تېون وجود نور وگرځي بل وجود پيدا کړي چې هغه ته روحاني، موراني او رحمتي وجود وايي نو د (انالحق) نغرد په داسې وجود بلندي صادرېږي چې بېرته يې سبب حقایق څخه نه راجع کېږي نه دې وچې منصور صاحب وېي دې او لرغون بدېخته د (تاکارېکام الاقن) په نغري سره کافر دی او دا ځکه چې هغه خپل صوري وجود نه و مخوه کړی نه يې روحاني او رحمتي وجود درلود که چېرته حضرت منصور خلاج رږښتيد د (انالحق) خبر په خپل بشري وجود صدقوس اوحيل څخه يې حق منلی بويه شپه او ورځ کې يې در ۱۰۰۰ رکعته مودخ چاته کتوه ؟ چې کله اوسپنه سره شي نو بېرته اوسپنه شي او وېي چې کمال ته نه وي رسېدلي نو بېرته پرې وجود بشري راځي اوچې کمال نه ورسېږي نکه کېدا چې په اوسپنې کې استعمال شي نو د ميانه نه لوستېږي سره وي د وېي چې کله نصيه او ترکيه وېي نو وجود موهوبي يې تر قېمته پورې وي چې کله بې کمال ته ورسېږي نو بيا نه وجود موهوبي څخه بېرته وجود صوري ته مود کوي او که کمال ته ونه رسېږي نو تعبيات صوري او تعبيات انعسي چې ورته راځي نو وجوديه وو غوږدي بيا نه دې وخت کې د چتبيات وايي او له شريعت څخه مخالفې خبرې کوي لېکن چې کله بېرته په حال شي بيا هغه خبرې نه شي کولای او که يې وکړي نو بيا حجابېږي.

نو وجوديه وو اوس عالم ممکن مشرف او نهر وگرځاوه او وجود خارجي ورته نه ورکوي بلکې ظهور خارجي ورکوي او صمد ظهور عالم ممکن ته وجود خارجي څانځا ورکوي، ځکه چې که جبره يې ورکړي نو مدار د تکليف په ظهور خارجي نه راځي حسب، حسم، درد او تکليف خو په وجود ماندي راځي حق خو داره ممکن خو عدم دی

حضرت مجدد الف ثاني قدس الله تعالى اسمه بيا به له احوال او به هم به تصريح
شعه کار اخي منکي داسي وايي چې ممکنات وجود ظلي لري نو وجود خارجي
ده چې يواځي او يواځي حق سبحانه وتعالى جل دي او صفت ثمانية هم وجود
خارجي لري او ممکنات چې دي وجود ظلي لري او وجوده وايي چې علم
منکي ظهور خارجي لري. به وجود خارجي او نه ظلي دلته به حضرت مجدد
صاحب رحمه الله نا سوال واردېږي چې کله ممکنات وجود ظلي ولري نو وجود ظلي

چو باعداد د تکليف نه شي گرځېدې ځکه چې بيا تکليف د قائلېدې راضي
نو حضرت مجدد صاحب رحمه الله په جواب کې وايي چې ممکنات خو ظهور خارجي
لري لکن د صانع او نفس د حق سبحانه وتعالى جل دي او د حق سبحانه وتعالى جل
صانع او نفس خو يو ډول اتفاق لري او داسي نفس او صانع به دي لکه د نور
مخوقاتو نو په تقابل باندې د تکليف نا ترتيب ترتيب دي چې په دې سره حضرت
مجدد صاحب رحمه الله پيس الهي سو به داسې شو لکه د وجوده وو لوه داسې شو
لکه علماء طولمر علماء ظهور به خو بي وجود ظلي د تکليف مدار ثابت کړ او له
وجوده وو غصه هدر کوي چې وجوده د خبرې به فرقه رحمت او به ډېر وخت
عشق او چې کله ظهور د تجسمو ورته وشي نو د خبرې کوي نو ټول شياوې پرې
معني شي او حکم کوي چې بل شي نشته يواځي حق سبحانه وتعالى جل موجود
دي لکه په ورځ کې چې څوک ستوري نه وېي ځکه چې په ورځ کې د لمر
شعاعې غاښې شي ستوري مخني شي نو به دوی باندې هم چې محبت د
سرافو دوحوت راشي نو عالم ممکن ترې مخني او پام شي نو بيا داسې رياتوالی
ترې وشي چې حکم په اقتضاء کوي

او شهيد به که څه هم شعاعې د لمر پرې غاښې شي خو چې لمر رسوخ يې د علي
وي نو په ماسوي باندې به ددې حکم کوي چې ثبوت لري ډله ددې حکم کوي
چې نه يې لري معني په ماسوي باندې نه حکم د ثبات کوي نو به هم د نفی

وجوده وو ته چي د حالات پېښېږي نو په مړینه د علم پېښ کې ورته پېښېږي. دې حوا ته دعلم ظاهر عمده هم علم يقين لري. لېکن دتوی ترمنځ فرق ددې چي له حق سبحانه وتعالی څخه سره د وجودیه وو ارتباط کشفې دي اود علمه ظواهرو استدلالې دي. چي به دې خبرې کې د ظواهر او وجودي موقعاو خلاف دي

شهودیه بیا په مړینه د عین الیقین ، کې دي کله چي شهودیه دعلم او علم په واسطه سره به دې مقام څخه توی سي یعني حق القس ته ورسیږي نو بیا واجباً په حیلې مرسې کې واجب او ممکن په حیلې مرتبې کې ممکن او خلاف ورته منظم ، منکدر ، شر او نافع معلومیږي او واجب او وجود حق سبحانه وتعالی څخه وحب به حیلې مړینه او ممکن په خپله مړینه لکه ظواهر چي په حصول د کمالانو دا حکم کوي

حضرت مجدد صاحب مبارک داسې وایي چي د حق القس مړینه داسي مړینه ده لکه د باران چي په موم باندې اوري اوصورت مو تون بود سي، نو د ایښوو عینهم السلام د حق الیقین مړینه ده او عین الیقین لکه په کومې کې چي نسبت یو او په نام باندې د باران څاڅکي پوږي مو دمر چي په باران باندې کوم علم راشي د، عین الیقین دی داګور لعل الله وو په حق سبحانه وتعالی څخه لور شریعت په احکامو عین الیقین دی نو د علم ظواهر او وجودیه وو علم داسي دی لکه دپېښ چي نوره ورځ راشي نو ترپخوا دسرره وي بویه باران باندې علم الیقین د خي نو وجودیه هم د عشق اومحبت له امله داوایی چي همه اوست

به دي وحې نه چي الصاد بالله هغوی خانوله حق بوي اوده خودیه وو ددې خبرې نو تطبیق د هم دی چي دوی همه اوست په هغه وحب کې وایي چي مخلوق عدم وي. یعني په وحب دتعیین لور دسبحانه وتعالی څخه کې چي محبوق وجود به لري نوخودیه همه اوست وایي ځکه چي په هغه وخت کې خو صحیح نه.

ځکه چې مخلوق بسنه او برون په اجمالي علم ترحق سبحانه وتعالى ځي کي هڅه پراته دي.

سره داچې وجوده هم اهل الله دي. دخدای تعالیٰ څو دوستان دي. لیکي حضرت مجدد صاحب رحمته الله علیه وایي چې دوی باید ضرور ته دي مړني تیرشي او سوږ څنگ دي ورپسې رښه ته وایي ځکه چې دوی مدفون دي داگومي خبرې چې نږې صاریري له ډیر عشق او محبت صاریري لودوی ته هم دا ضروري ته ده چې په دې مقام کي پاتې شي ځکه څرنگه چې حواجه غریزې رښه دلائل رحمته الله علیه ځول کړي دي چې که چیرته د عبدالله عجموني رحمته الله علیه یو حقيقي روی موجود وای نو منصور به چې ته وای په دار کړي، ځکه چې د وجودیه وو له دې مقام څخه به یې بهر کړي وای لود شهیدیه وو مقام ته نه یې رسولی وای، چې له ده څخه به د شریعت مخالف ته وای پېښ شوی منصور صاحب رحمته الله علیه هم چې په دار سو بود جدای ځان ته عشق او محبت څخه په دار شو یصبي د سلاح چې د صالحې صیغه ته او معایي ډېرېه جلا کوونکي د پیښي ده ته داني څخه دی مبارک بلزار ته راعی، په بود دکان کي ناست و او دکندهار ته یې وویل چې ولاریښه او فلانی کار وکړه، رو به دی په دکان کي کسبم دکاندار ورته وویل چې رو دا وظیفه ده چې له دموحبه پدې جلا کوم نه ورته وویل چې د کتر نه دي ده وکړم اوته رو کړ وکړه دکاندار وکله نو چی بهرته راعی نو دي مبارک مراقبه و او داني نو پدې په خپله سره جلا کیدلې ترڅو چې دکاندار ررسېده نو پدې او داني سره جلا سوې وي نو ته دي وځي منصور صاحب ته سلاح وایي دی مبارک ډېر نوی ولي و او یزدرد ویل ورپسې ته دي عصبي العیادبان

دوجوده وو اکثر لوسته الله ته دي مقام څخه بهر شوي دي لکه حضرت جاسي صاحب رحمته الله علیه هم په نومړي حل کي ته وځلې وجودي څخه و بیاتري به شو نور حضرت جاسي صاحب ښکته صاحب واده مبارک شیخ عبد لاهد صاحب هم

په وحدت وجودي کي وه، لېکن در ترره ورځه تېر شو او وحدت شهودي ته ورسېده او بيا چې فصل يو کړم د خداي تعاليٰ څه په چا داسې موجد اليقین ته هم ورسېږي.

وجودیه په درې ډوله دي يو وجود خارجي دی يو وجود نفس النمری دی او يو وجود ظلي دی وجود خارجي يواځې د حق سبحانه وتعالیٰ څه بود صلاب ثابته وو دی. وجود نفس النمری حس، لوح محفوظ، عرش او قلم وجود نفس نمری دي وجود ظلي بيا عالم ممکن دی مثال يې داسې دی نکه چين چې د سور په س کي وي چې وجود او غا اخیستن يې داسې نه ده نکه د سور نه سه چې راووتې د سور نه سه چې راووتې وجود يې هم قوي شي، عدا يې هم قوي شي همدارنگه له دې څخه چې حس نه لار شو نو هغه مو وجود هم قوي کيږي نو عدا نه هم داسې غذا وي چې پر له بله نه سابه او د ديا تر غذا به بڼه نند هم ترې اخیستن کيږي. ځکه چې عدا وجود نه وجود نفس النمری وي او دا وجود چې دی د وجود ظلي دی، چې نه په وجود کي دوسره کورت ځکه لوبه په غذا کي بود حق سبحانه وتعالیٰ څه صلاب ثابته وجود خارجي لري. بود د خبره هم شته چې وجود ظلي د علم ممکن بڼه وجود ظلي دی کوم چې حق سبحانه وتعالیٰ څه پکي موجود دی له دې وحې دا وجود وجود ظلي شو

دلته که چيرته دا پوښتنه وشي چې د وجود که چيرته ظلي شي او اعلي نفس النمری نه شي نو مدار دمکليف ولې پرې مرئې دی ؟ يعنې دروح جب. دسلخه او روزي نکاوونه او داسې نور ولې ورته متوجه کيږي ؟ نو په خواب کي د ويل کيږي چې دا څه تعالیٰ څه صبح ده. دوسره اتلس نري چې مرئې د شرعي لورو پرې رشي لکه څرنگه چې په يوه مکتوب کي راغلي دي چې سحرانو جادوگرانو په يوه وطن کي يو باغ خور کړ نو الله تعالیٰ څه ددوی سحر او د دوی کسب حتم کړ نو باغ تر ډېره وحته دوام وکړ چې لوس هم باقي پاتې دی، ځکه

دریم تعین نه سر د عالم روح په خلق سره، ظهور معین یا ظهور یو تر په عالم مثال سره، پشم تعین نه سر د عالم حس د سره دغو پخو مورو ته پخه ظهورات پخه حضرت، پخه سرلات پخه تقدسات هم و یی یعنی د اثرلات مقدس دی، ځکه چې د اثرلات د الله تعالی څخه د د ب اقدس دی، نو دوی عالم ممکن ته هم ډیر غریب و شرع وړکړي ولی چې دوی یې د الله تعالی څخه سرلات بولي مثلاً چې سر د وحیې ویه شعاعو سره یې ستورې پخه شې، نو دوی وایي چې سموری نشته، یعنی په مساوی د امر باندې حکم د نغی کوي خو دا حکم له دې وجهې کوي چې د امر سره یې مناسب و معارضه نشته، مستعد د

چې د باري تعالی څخه د صنع مداحه یکه راغله او ددوی موهوم وجود نه یې دوم ورکړ سو ممکن وجود نغی هم د باري تعالی څخه صنع ده دوم یې ورکړی دی لوب یې ورکړی دی او په همدې قوې سره د سرعې لپور د قرب پرې راشی دی نو حضرت مجدد صاحب رحمه الله لکه څرنگه چې د اهل ظواهر او وجودیه وو درمخ میله رو شو او وایي چې که اهل ظواهر به دې خبر شي وجود خارجي یو کامل صفت د حق سبحانه و تعالی څخه دی نو څرنگه به هغه ممکن نه چې ممکن دی په کامل صفت د حق سبحانه و تعالی څخه کې شرکت ورکړي او که وجودیه په دې خبر شي چې په دې ظهور خارجي نشی خو مدار د تکلف نه راغي تکلف نه دی نو دوی به هم قانع شوي دی او ظهور خارجي به یې ظن خارجي نغی وای

بسم هوایی الحق لیوم و به سبحین

بسم افادت سبح و مرشد الحاج حنیفه صاحب دار محمد صمد الله تعالی

کمروری دی سو بی - ماسوی کوي سو په روی هم چي د حق
سبحانه و تعالی پخه د صفاتو تحلیلان عالم شي به ډېره عشقه
وايي چې بل هېڅوک نشه او همه اوست

و اهل د توحید شهودی چي سیمه د سي قروي دی وله
بجلیه تو سره يي همدارست رب دى نو د سر د جلیو په وخت کي
د بي چي لمر ښکاره دی و د ستورو بی به کوي همه رنگه د
الله تعالی پخه ذات قدم د تحلیلانود مشاهدې په وخت کي د
ماسوی بی به کوي و دا به دي چي همه ولس ښکې د ويي
چي همه اوسل بهي بول ست - له ده خجده دي، ب ټولو
مسک تر ته ده وجود ورکړی دی

ددې بل متن و نظر په خارج کې د سي دی چي بوه هکریا
پش چي اوسپنه ډېر وخت دار به کوري کي کسېږدي، سو چي
گنډي د ولسي ټوله ورگرځېدلي وي سو هل د توحید وجودي
وايي چي د رڼی د اوسپنه نه ده او هل د توحید شهودی وایي
چي دا اوسېده و و به دی بواحي وروړ به دي عیب شوی
دی سو هل د توحید وجودي چي ظاهر و باطن يي بول د ناري
تعالی پخه انوار گرځېدلي وي او انوارو غلې پرې غښ وي سو به
ډېره عشقه نري وویل شي چي اب الحق، اب اهل د وحدت
شهودی چي سیمه د بي ډېر قروي دی وایي چي قند د حق نقو
مصمعي دی مسک و حب به شي کېدلی، لیکر د سار عالم امر

« عدم حقیق. و ایدیه سو رود و حب هائی که تصور شوی و در
 این دنیای عالم امر و عدم حقیق و لای حقیقت پیدا کنی سو
 دایم ظاهر معکس دی. چکه تصویری مرگ ورته پیدا کنی اود
 دل اندر دایم د حق سبحانه و تعالی خدای سبحیت دی نو
 چکه ههویه مرگ سرد باطنی حقیقی ژوند ورته پیدا کنی اویه
 تصویری مرگ سرایب به مری

نادویه

« وحدت و خود و طریق له شراعتو خجسته دی. بیکه حیو
 سحر صومعه پیدا کنی، لیکه باهه کوشش و کنی حیو در مرز به
 بی مقام خجسته پورته شی او وحدت شهود ته و مسیری ف وحدت
 شهود و طریق به سر نطقو خجسته دی. خود وحدت شهود هن
 وحدت وجود د هن به لب و عین هم به گوی و در هم به پیری
 گوی. چکه حیو. وی هم اهن به و در میان د حق سبحانه
 و تعالی خدای اود تصور به دوی خجسته و سکر به حال کبی
 صادر پیری چکه حضرت محمد صاحب برکت و سی چبی نای کار
 و سیم و نای کنیم (یعنی به دای کوه حیو دوی بی کنی او به
 در خجسته بکار گویو

او حضرت محمد و صاحب برکت به به چپله هم به به کنی چبی
 به حقیقیه او قادریه طریق به کنی د چپل پلار مریه شود وحدت

۱. معنی و سی نگه د عنه ظاهر علماء چي ممکن سو به ح. چي وجود
 و رکوبی، خکه بی مارک و ایی چي به ممکن د حق سبحانه
 و تعالی علیه سرده به ۱. نه صفت د کس کي چي وجود دی شریک و ایی
 سو او به ۲. سی گوئی شوچی یو چي به خارجي ظهور قیود و کړو
 خکه چي د تکلف مد ر به وجود ی دی ته سو چي به ظهور سو
 مویر به صبی وجود: قابل سو بعضی ممکن موجود دی به ظنی
 وجود سرده و حق سبحانه و تعالی علیه موجود دی به خارجي وجود
 سرده و که د ظاهر علماء و به سی چي ۲. تکلف مد ار به خارجي
 وجود ی دی به به ظنی وجود خکه چي ظنی وجود د سی دی
 لکه دل و ۱. لکه چي کوم غبار به سري به معده. صاحب
 م ک. تجلی و بی چي ممکن ظنی وجود لری، لیکن
 د ممکن د صبی وجود د رب عالمو بیاض دی و د حق سبحانه
 و تعالی علیه بیاض صف از محکم د سو ممکن به صفه صف
 ظاهر سرده هم چه هر صفه سري چي به ممکن کي د تکلف مد ۲.
 ضروری ۱. اوله وجودیه رو سرده صفه موافقه لری چي ممکن
 به حق سبحانه و تعالی علیه سرده به صفت ۲. کمال کي شریک به دی،
 چي مستقل وجود د سري بعضی ظهور به مارک ۲. کوم چي قوی
 استعداد سري و حسب و حسب سري و ممکن ممکن سولی،
 لیکن چي کده د ممکن ک مله نصفیه او برکبه راشی سو عدم امر
 بی نه ماری به سی عدم د سی تحلیل تر متصور گر چي و عدم خلق بی

د حق سجده و تعاليٰ ځاړ صفې بې حدې او مقهور ګرځي ، صاحب
عالم عمر و عظيم حقيق بې شائبې حسد پېد کېږي . ه د دوی
مقدم د وجود په پورې مقام ، د نور د پورې نه شي څرګند . ممکن و
و چې تر منځ تعبر ګوښ شي او وجود په چې سیر به شي ګوښ شي
څرګند ه سوري نه ، چې داسې نه څرګند شي . سپر شي ګوښ

و حقيقت محدود صاحب مبارک عليه السلام و شي چې موږ د دوی په
نور غمده ، غمده لرو و د هم ورته نه و څرګند چې نه
مسلک به ګرځي نه پورې د اشخاصو څرګند د قول صادر شوي
مثلاً هر غور بد بخت شي ، روښل چې الادبکة داسې به ګرځي
شو ، څرګند چې نه چېل څرګند د ځای او مېتور خلاص و شي
چې بالحق ورس به ګرځي داسې به ګرځي چې لوی
سر ګ ځي څرګند چې هغه له ګرځي تر ګرځي ورسره د نه تعبر ګرځي
داسې بې حد به چېل څرګند ګرځي لوی به هغه تعبر بې حد حکم
ګرځي چې بالحق به په چېل څرګند داسې و چېل څرګند شي نه
داسې به په عشق کې محدود کېږي ، داسې به داسې چې نه به
د روح کې به داسې څرګند شي . که به بلنوسه ګرځي که څرګند شي
خل ځان بله بللی نو لغو شي بې پر چته ګرځي

له دد مبارک څرګند چې د حقيقي عشق به به ګرځي د سېده و ګرځي
د ورته وروځل چې صاحب به د عشق و نه د هرې سر څرګند وروځي
د هرې وروځ به د عشق وروځه تر سره وروځي ، د هرې وروځ به د

عشق آخري مرحله او مرنه وويي. بوصت ته چي د ظاهر علم او
په ده باندې د مرگ قوی وکړه و دی مبارک يې په دار وځړ وداو
حکمو په تېرو باندې سگسار کړ. مخ مبارک يې ورسې شو. سودا
ويي يې په چيل مخ باندې ورسې. چي څوگ دا و له واي چي
يې مړ شو او بدامونه يې تک زهر دي او دا چي په چيل معشوق
په سور مخ ورشه. وويي يې چي په هر ځي لگېد لي.
انالحق يعرې يې شروع کړې د د عشق وله در حده وه

د دورخ ب علم د بول شون چي او من خو سوره فسد د پوره
شروع چي غوسې وويي يې د انالحق يعرې وهي. ب حکم يې
کړ چي غوسې يې را بولي کړي و در بري بل کړي، کله يې چي
د وره اچوه او غوسې يې بري شوي بوايو د انالحق يعرې
شروع کړې د د عشق دوهمه در حده وه ب د علم ظاهر علم، سر د
بول سول او حکم يې وکړ چي وېس يې د سرې د تعداد د
دحي سبب ته واچوي ا ده مبارک په ژوند کي د وصيت کړي
و چي کله رها ايرې د دحي در ب ته و غورځول شي مو در ب
په خوش دحي و بعد د غرضي، بويي به رها جويانه ورته شمع
کړي اا کله يې چي هغه ايرې. د دحي سبب ته و غورځولي مو
سبب د سې په خوش راغي چي براتي و چي تون بعد د حنک يې
اشي کړي وي مو هغه مريد يې چي ه چي منصور خلاص و صبت

کری و ، دده مبارک چي به راو حسنه و در ساد به بي سميع
کړه تريب پرته په چل حال شو دا دريمه درجه د عشق وه

کله چي خلک دى سگک کړه نو شلبي پاش هم د علم او
به قوی سره سم دى م ک به سوه گل ووست ، منصور خلاج
ورته مري کړې چي دى شلبي به تو سوه سرب په گل سدي
به هر سره شوم خکه چي ته خو هل بطل چي اور به په کيفيت
سوه بهي . و . دسته دى مبارک خ به خوب بیده او ور به بي
ووس چي خه حال دى ده مبارک ور به وویل چي هغه خکو چي
به به هر دوشم معوی هه چي تعالی حمت به داخل کړه
خکه چي . و د شريعت د حکم تصبو کړه او به او را هل و
بباع بي هم حمت به د حل کړه ، خکه چي دوى د اسم تعالی په
عشق کي مست و و د سکر په حالت کي بي دا خبرې کړيدى

د اهل وجوده سوا او د سبب بعضي من لعمري و عشاق
معربي ص حب چي دوى هه د سوحده و حوري فائل دي ، سوغو
س . ر شل کور کوم چي د سوحده وجودي معر برې خرگدي بي

د دريا موج گوناگون برآمد   لي چون به رنگ چول برآمد

گني در کسوت غل مرو شد   گني در صورت بخوس برآمد

چو ياد آمد نه خلوت خانه پير و ن   حال نقش ده اس پير و ن برآمد

از آن دریا درین اسرار چاه دوم برارلن گوهری کنون بر آید

بعضی به واقعہ کی عشق و معشوق دو پروردگار بی غرضی
محبوب پہ لیلی کی ہم شعہ لہی بجلال و بدل خکہ پری عشق

و

ہم رنگہ حضرت عبد مرحض خاص بی غرضی ہم پہ سدا کی لہ
بوحد و خودیہ وہ خجہ و ودا اشعار بی ویلی دی

جمال دوست پر چا چوہ کردہ ز معشوقان عالم بست پر ۱۰

رویش روی خود است بگی بہر موش و مجنون خواست مید

ن کہ آن عاشق خواب دل جوست اگر و درو گرہ عاشقی دوست

بعضی محبوب پہ بسی مس و خو بہ ہم بخت نوی مس و چہ
حق سعادہ و عدلی علیہ بسی کی سی و و ولہ جو رادش روی
خود است بگی بعضی بہ دہد جو عدلی بی خجہ بسی چہ مس
بائستہ کرد و و برہ دی حشمت و محبوب بہ ہر و بسہ خجہ بہ
دی بہدی عشق علی و علی سالک و بی

الانوار علیہ الفی کہ گوئی کہ از عاشقی و از دی نیکی

بعضی چہ غلطہ بسی چہ رہ عشق بہ و دی معشوق دی
بلکہ عشق بہ اللہ تعالیٰ ذکر بی او معشوق ہم اسد عدلی غرضی

بهي په بسان کي چي په يو چا عاشق وي په هغه کي د عشق
صفت هم نه بولي چي چي دې اوپه معشوقه کي چي کوم د
کفر صفت دى او د عشق صفت دى هغه هم نه تعالي غلچکي
بيسي دى نو باند چي څوک د اهل بوحيد و خوديه وو نه بد و نه
و يي او نه خبرې پکي و نه کړي ما دا اثر مه ده چي سړى د بوحيد
وجودي له مدامه بايد ډير ژر تر ژره تېر شي

يادونه

د بوحيد وجودي رسيدنى خاصي باب و ترڅو چي نور
کابو نه و نه گټل شي نو تفصيلي علم يې نه وي حاصل سوي
يو چي دې په دې احد يي سره څوک په دې مسنده کي من
نه کوي

د بوحيد وجودي خبر اشخاص ته په مقدمه درايث کي بيه
گېري و ددغو اشخاصو به علم يقين کي پروړ چي و علم
النفس د علم ظاهره شه و د خوديه وو هم شه خو خبر يي
د دى چي د ظاهري علم و يقين سدالهي ده و د خوديه وو
کلي ده

مضمون خلاص د خبر په دې حتمي ختم و په خلاص سره د ده
وجود سمې د و د چي خلاص د علمي صيغه ده يعني ډير سمه
خو کورکي د نه بونه پسي پ ه يو چو ختمه

یوډورخ ده مسارک سره دکاندار ته وویل چې لاړ شه زه
 فلانکې کار وکړه، د ستا کار چې له پسي یا مالوحو څخه د حجم
 یا د یو خلا کول دي، د کار سره وکړم. دکاندار دده مت ک په
 کار پسي ولاړ، دی مډرک پسي م بوچو، ته مسوچه شو ویه
 د کار کې یې د حجم ټولې د یې له پسي څخه په توحه خد کړې له
 دې وحې څخه دده مسارک نوم حلاج شو

حسرت خواجه عمر بن امان رحمۃ اللہ علیہ یې چې که جبریه د حسرت
 خواجه عبدالخالق غجدو رحمۃ اللہ علیہ یو حقيقي حرر مده هله موجود
 وای جبریه یې چې مصور حلاج په د رځپاڼه سر بیده هیچا دی
 دار ته مده وی پورته کړی ځکه چې مده دې مده څخه مده یې دی
 رد تیر کړی وای او وحدت شهره اود سوت کفالتوته مده یې
 رسولی و بیانه لده څخه د جبریه یعنی اب اسحق، مده درېدله

همد رنگه م سربید سبطامی رحمۃ اللہ علیہ خومره لوی شخصیت و؟ هغه
 هم په لومړي سر کې په وحدت وجود کې غروخ درلود او دا الفاظ
 ترې صادر شوي وو، چې، سبحانه ما اعظم شای حویا لده دي
 مقام څخه تیر شو

سلطان محمود غزنوي رحمۃ اللہ علیہ چې د سومنات په فتوحاتو پسي
 روښ شو، کله چې حرقان ته ورسیده سوچ ورته وویل چې دلته
 یو مسک دی که هغه ووسی و دغا ورڅخه واخیستو مده دره

دوره فائده و کړې سلطان محمود چپل کاسه وړولېږه چې مسک به ووايه چې د اسلام بادشاه دې غواړي و له خخه دغاغوړي. مسک چې ووايه حس جرقاسي ښه و، ورته وويل چې هغه بادشاه دې وړه مسک يم، د بادشاه او مسک ترمنځ هېڅ مېست نشته، ده به درحم ته چپل کار کوه اوږه به چپل کړ کوم بې سلطان صاحب چپل وزير وړولېږه چې مسک ته ووايه چې

تعالیٰ علیٰ غلې عرabi «أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأَطِيعُوا أَوْلِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ» يعني که ته د شريعت تابع يې سو ددې مبارک آيې له مخې د مير طاعت وکړه ده مبارک ورته وويل چې بادشاه ته ووايه چې ده په اطيعوا الله کې دومره مستغرق به چې تراوسه لا اطيعوا الرسول، ته به يې سگته شوي او ته حولا په دريمه درجه کې يې

يو په آخر کې سلطان محمود غوري په چپله ورغی اوله خه جريد خخه يې وروسته ورته وويل چې هاته د بايريد بسطامي رحمته الله علیه خه نصي سان کړه و بې رته دعا وکړه

څرنگه چې بايريد بسطامي رحمته الله علیه د جرقاسي رحمته الله علیه پير هم و سو ورته يې وويل چې چا بايريد بسطامي رحمته الله علیه ليدئ وي هغه به انه تعالیٰ ته رلي شقاوت خخه خلاص کړي وي سلطان صاحب ورته وويل چې دا خودي له بېبادو و غميهه اسلام خخه هم لوړه درجه ورته ورکړه او آز سردې پورې چې له حضرت شي

کریم ﷺ خجسته دي هم بهتر گرو خکده چي هغه مبارک ﷺ خو
 مشرکيو هم لندس و خوب يي هم ايمان وړاندي رانه ووي او
 به ارلي بدبحسي خجسته مشرکس خلاص نه شول نو ابو الحسن
 حرقه سي رحمه الله ورته وويل چي توجه خود را بشناس يعني نه خپل حد
 و پېر نه او پورته مه ځه چي ژوند به دي حرب شي حضرت رسول
 ﷺ چي چا په حقيقت سره به وليدلي نو هغه يي له رسالت خجسته
 منکر و او ويل به يي چي (عَالِمُ الْقَوْلِ يَأْكُلُ لِقَامَهُ وَيَتَكَلَّمُ بِالْأَشْوَابِ)
 لکه سوجهل، ابواللهپ او داسي نور وچ چي په حقيقت سره
 ليدلي ولکه صحنه کرامتونه نو هغوي له رلي شقاوت خجسته
 خلاص شول

له دي وروسته يي سلطان صاحب به دي هه وکړه او خپله حرقه
 مبارکه يي هم ورته ورکړه او ورته يي وويل چي کله ډېر تکليف
 درناني راشي، نو زما د حرقه به له تعالي ﷻ شمع کړي نو
 کله چي د سوغات له نېټ سره ژړي جنگ ډېر سحبت شو نو
 سلطان صاحب هغه حرقه مبارکه به تعالي ﷻ ته شمع کړه آخر
 الله تعالي ﷻ فتح ورکړه و ټټان يي يو غرمي نه راړه

نو ب پرېد رحمه الله داسي شخصيت و چي دده په سوي ملي قبضي
 کي راځي چي سوي برديگي بسخي خپل ځا په خوب کي وليده
 چي عرش ته ختلې ده و گوري چي د حمکي په بول مخ گلان

راشته شويدي او په هري پاڼې يې ليکلي دي چې د بايزيد ولي
(الله)

بولېده داچې د بايزيد بسطامي رحمه الله عوندي عظيم شخصيت
هم په ابتدا کې د وحدت و خود قائل و خو بيا يې له دې مقام
خخه د توحيد شهود مقام ته عبور کړی و

مطلب داچې څوک بايد په دوي مبارک سوپسي بد ونه وايي،
بلکې د حيل خان د تزکيې او تصفيې کوشش دي کوي او دغي
تزکيې او تصفيې ته شاه نقشيند صاحب رحمه الله (سفر در وطن)
وايي

الله الله الله

د حضرت شاه نقشبنده صاحب رحمته الله عليه اطلاقاتو وضاحت

له حضرت شاه نقشبنده مبارک څخه چا پوښتنه وکړه چې ستا د
طريقي بناء په څه شي ده؟ ده مبارک ورته په ځواب کې وويل چې
هوش ورودم، نظريو قدم غلوت درانجمن، سحر وروطن، يادداشت، يادکرد، ووقوف
ناني، ووقوف هادي، ووقوف تجلي.

د شاه نقشبنده رحمه الله ددې مبارکو اطلاقاتو توضيح و تفصيل
په لاندې ډول دی

هوش ورودم. آگه شي او حضور په ساه کشمو کې،

حضرت حامی رحمه الله فرمايي چې د هر انسان او حيوان په ساه
کېلو کې ذکر، الله تعالی غږ جاري دی، ځکه چې ساه سیکته او
پورته ځي نو صغیر د هو، پکې راحي اصلي د واقعي نوم د الله
تعالی غږ هم د ه دی. له اولام د تعريف له پاره پکې راغلي
دي او د غم د ريات تعريف له پاره دي، نو دا ده چې په ساه کې
سکه او پورته کېږي دا نوم د الله تعالی غږ دی حوليکس ذکر همه

دی چې ، هوش دردم ، وي يعسې په مېه کښلو کې آگاهي
او حېرت بلکې د هل الله وو ، مېه کښلو په صبح کې هم حضور
وي

نظر بر قدم نظر بر قدم دي به وايي چې هر چېرته چې د هل الله
وو قدم ولگېږي هسته يې مېر هم لگېږي ، بردي پورې که په عرش
باندي يې قدم ولگېږي نو مېر يې هم هسته لگېږي د نظر و قدم
سره لازم دي

شعر

کم زوۀ فی ہدم ہوش دم در گذشتہ نظرش از قدم

بعضي مېه يې کڼه کښې دد چې حضور يې به و اونه يې نظر بهر
شوی له قدمه

کي که په سرعت کرده سفر باز نمائده قدمش از نظر

بعضي د چې ډېر په تېر يې سفر کړی دی قدم يې له نظره به دی
پاتې شوی

خلوت در انجمن دي نه وي چې په طاهر کې له خلکو سره وي
اوبه باطن کې له الله تعالی څخه سره وي ، چې کانس ومان ، وحد و
واحد ، قریب او بعد هم ورته وي

شعر

از بیرون در میان بازارم   و از درون خلوت است بایارم

از درون آشنا شود ز بیرون بیگانه شو

این چنین زیاروش کم می بود اندر جهان

سز در وطن : دی ته وایی چي په چیل بدن کي د عالم سر
او عالم خلق په صفی و ترکیبی کي کوشش و کړي او نه ذمیه
اخلاقو خحه حمیده اخلاقو ته ستار و کړي

یاد کرد : دی ته وایی چي کله حضور ی او کله بی حضور ی

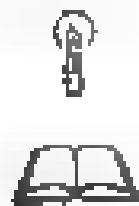
پاورښت : دی ته وایی چي حضور دائمی وي، یعنی په یاد
کرد کي حضور په تکلیف سره پیدا کړي و په یادداشت کي
حضور د اکر صفت رسوخه وگرځي

و توف زهلی : دی ته وایی چي صومي همیشه نه چپو حوالو
خخه اگاه وي، چي آبا دده د حال موجب د شکر دی او که موجب
د معذرت دی حضرت حواجه بعقرب چرخي رنځرښده فرمایي چي
ما ته به حضرت شاه نقشبنده رحمته الله علیه د بسط په وخت کي د شکر

بستلو حکم کاوہ اود قبض په حالت کې نه یې د استعصار کولو
حکم کاوہ

وقوف عدوی: دې نه وایي چې ډاکړ د نفی او اثبات په وخت
کې د عدد یعنې شمېر رعیت کوي او ساء په طاق عدد ناسي
یعنې په درې، پنځه تر یو ویشنو پورې.

وقوف قلبی: دې نه وایي چې ډاکړ خپل زړه ته متوجه وي کوم
چې تر کین تي درې گوني لاندې دی او همیشه یې په ذکر مشغول
ساتي او غفلت ته یې نه پرېږدي

د مشروب بیان

د شهودي صوبي، گر مو او کاملو عرف رو په سر د حقيقت د
 ممکن عدم دی خو هغه عدم چې د سري تعالیٰ څخه د بود صفت له
 انعکاس سره گڼه دی د سري تفصيل دادي چې له تعالیٰ څخه له اړه
 په اتوصف نو چې له علم، سمع، بصر، کلام، قدرت، رده،
 حیات او تکوین څخه عبارت دی، منصف دی. ودا ټول د کمال
 صفت دي خو د *تَعَوُّفُ الْأَشْيَاءِ بِأَحْدِثِهَا* له وحې له دغو صفاتو
 سره ددوی د مقابله لحاظ هم کېږي مثلاً د علم کمال له حل
 مدس څخه معروضېږي چې عدم عدم دی چې له هغه څخه په جهل
 سره تعبير کېږي او د حیات مقابل عدم حیات دی چې تعبير يې په
 مرګ سره کېږي. د قدرت مقابل عدم قدرت دی چې تعبير يې
 په غمښت سره کېږي. بعضې د دعوصفتو په مقابل کې يې انعکاس
 هم پروې دی مثلاً په عدم علم کې محلی، نمونه او ظل د علم
 پروې دی همدارنگه په عدم قدرت کې محلی او ظل د قدرت
 پروې دی اوس که عدم د عموپ عدم د نگر په علم د اړه
 مدس څخه وي له عدم د علم څخه نو په عدم د علم کې خو

تحلی او انعکاس د علم پروت و بود عمرو پ مکر په عدم کې هم
انعکاس د علم پروت دی نو عدم د عمرو مخلوقه دی له عدم د
علم او انعکاس د صفت سره اولکه چې د الله تعالی ﷻ دده
له خلق سره متعلقه شوه او موجود بې کړه سو په وخت د وجود
کې یې هغه صفت دده مشرب شو یعنې چې عدم دده له عدم د
علم څخه فرد و، نو وجود دده له وجود د علم څخه فرد دی یعنې
مبدء د فیض دده پس له وجود دده صفت د علم د حق سبحانه
و تعالی ﷻ دی، سو په دده دې قیوسات له صفت د علم څخه
رځی دغه صفت د علم به دده مشرب وبل کېږي او که د چا عدم
فرد وي له عدم د قدرت څخه سو په وخت د وجود دده کې مبدء
فیض دده صفت د قدرت دی و علی هد القیاس

وپه صوفیه وو کې مشهوره خبره ده چې (الطیفة قیسی) د
حضرت دم ﷺ تر قدم لاندې ده و مبدء د فیض یې د کورین صفت
ده او لطیفة روحی د حضرت روح ﷻ و حضرت ابراهیم ﷻ تر
قدم لاندې ده او مبدء د فیض یې صفت د علم ده، خود حضرت
نوح ﷻ د علم صفت احتمالی دی و حضرت اسر هم ﷻ د علم
صفت تقصیبی دی او لطیفة سری د حضرت موسی ﷻ تر قدم
لاندې ده و مبدء د فیض یې د کلام صفت ده و لطیفة حسی د
حضرت عیسی ﷻ تر قدم لاندې ده او مبدء د فیض یې د قدرت

صفت ده و لطيفه اخفى د حضرت محمد مصطفي ﷺ ترقده
نكده دي ده او مده د فصوص بي د علم د صفت شان دي

موسى معكې وويل چې د شيوه ياتو مرتبه د عيس صفاتو له
مرتبي څخه فوق ده

اوس نور جنك چې دي څوك به د حضرت آدم ﷺ په مشرب
وي، څوك به د حضرت نوح ﷺ يا حضرت ابراهيم ﷺ په مشرب
وي، څوك به د حضرت موسى ﷺ، څوك به د حضرت عيسى ﷺ
، څوك به د آحضرت محمد مصطفي ﷺ په مشرب وي ودي
جبري چې د لاسي په مشرب د د لاسي دي معن د دي چې د حضرت
آدم ﷺ په عدم كې بحبي او انعكاس د صفت تكوين و او په وخت
د وجود كې مده د فصوص ده همد صفت د تكوین شو، نو هر چا
عدم چې فرد و له عدمه د تكوین څخه په وخت د وجود ده كې
مؤثر او مده د فصوص بي صفت د تكوين ده و به دي كې له
حضرت آدم ﷺ سره شريك دي، خو ځكه داسې ويل كېږي چې دي
په مشرب د حضرت آدم ﷺ دي و هكله سور هم داسې دي، نو چې
د كوم صفت انعكاس ده په عدم كې و اوس بي د وجود په وخت
كې هغه صفت ده مشرب و فصوص مده د سور مشربونه كهد
اسد و عليهم لسلام دي يا د سور د تكوین الستي و رلي
دي د سري په حيل اعتبار كې به وي او د اسد و عليهم
اسلام و سور د خلكو فرو دادي چې اسما، عليهم لسلام خو هم

ممکن دي لښک د ساوو عليهم السلام صفت يې په سرله د د
مادي و هيرلی، ده يعنې انعکاس او تجسې د صفت په دورې
کې قوي و عدم د دورې ضعیف دي سوله دي و جهې بيب، گرم
عليهم السلام معصوم دي و د نورو خلکو عدم په سرله د هيرلی
د د و انعکاس د صفت يې په سرله د صورت ده، سو عدم د دورې
قوي او انعکاس د صفت يې ضعیف دي، سو نور خلک په اصل
کې معصوم نه شول. لښک په دغو څو نورو طريقو سره د ذکر په
وسيله بېرته انعکاس د صفت قوي کېږي او عدم د دورې ضعیف
کېږي بيا اولي نړې جوړ شي، حتی هغه انعکاس د صفت يې
په سرله د هيرلی شي و عدم د ده په سرله د صورت شي او سا د
هغه څېن مشرب صورت پکې ډېر شي، نو ځکه ويل کېږي چې

زړه لښک روی خود آراست یلی   بهر مویش ز مجنون خواست للی

سا سو ټول بهر د هغه شخص چې انعکاس د صفت پکې قوي
شوی وي په اله تعالیٰ غلغله ناستې و عشق شي او بيا چې کله
ټول ووتنه مرگ راځي د عدم جوړ يې ضعیفه شي او د بحالی
د صفت دوره هم پېلې قوي شي، ټول وجود يې وپېسي و حیات
حقيقي ورته پېدا شي، بيا دغه صوري مرگ هغه حقيقي حیات به
شي ترې کولای، ځکه چې حقيقي حیات د باري تعالیٰ غلغله د صفت
انعکاس دی و د باري تعالیٰ غلغله صفت قديمه دي، نو انعکاس يې

هم له صفاتو سره نديم دی. مثلاً د لمر وړانګه به نمر سره لږمه ده، هر چمبرې چې لمر وي سو وړانګه اوريا به هم ورسره وي، همدارنګه د صفت انعکاس او تجلی له صفت سره لږمه ده، نو ځونکه صفات نښه دي انعکاس يې هم په وجود د بيان کې د تل له پاره وي په صوري مرګ سره حقيقي حیات نه شي ژانلېدلی

مولانا صاحب فرمايي:

صد پر ازان سال يودم در مطار   بچو ذرات هوایي الهیاد

يعني سل زره کاله زه په عالم ارواح کې په الوتو کې وم بې
احساره

تراوشم شده آن وقت حال   يادما هست در خواب در حال

يعني د عالم ارواح هغه ژوند مې هېر دی ځونکه کله په خواب کې هغه ارتحال راته ياد شي

دلته بوه ډله باندن سوي او دا هغه ډله ده چې د عالم ارواح حالت يې ياد وي او بوه ډله باندن بولي او دا هغه ده چې د عالم ارواح حالت او کيفيت يې هير وي ودا ډله چې باندن يې بولي له سقيو څخه فوق دي ځکه چې له دوی څخه بيا سردياوي

شيار هم هير پري اوييرته د عالم ارواح او د الله تعاليٰ طرف نه رجوع كوي. سالک وايي

ميرجم زين چهار پنج و چهار شاخ ي جم در سرع جان زين منار

بعضي ځان خلاصوم له دغو څوړو وځوړو څخه چې غڼ صر اړيحه د عالم خلق دي و چېل صل نه چې عالم ارواح دي عروج كوم او په چېل اصل كې محو كېږم. دا خطب روح خپل ځان ته كوي بعضي د عالم امر طبيعي ټولې له خپل وطن څخه چې عالم ارواح دي و مرکزي فوق اعروش دي مسافرې دي او عالم خلق پرې غالب دي دوي معلومې دي، نور روح و بي چې ده داوسانو له دي شپاله څخه بيرته چېسې چراگ ه ته ځم چې عالم ارواح دي بيانو دا صافي صديو، داتي صفاتو، شېونو، اعتباراتو او سا دوصل غريبن طرف ته ترقي كوي او په دي وخت كې بياعنام امر غالب شي و عالم خلق معلوم شي. لكه د يونانيانو دي چې ان

الملوك فادخلوا الية افسدوها و جعلوا عزلا لها ذلة، نو چې كده عالم امر غالب شي د نفس ناطقه سلطت جسمي بلكې همدا نفس ناطقه د ځان تابع كوي چې هغه هغه ارواح كوي د حق نمود و حوب حواته. شعر

پنج کس را تا نگر د داو نده   نيست ره دور بارگاه کبريا

يعني ترخو پورې چې سري ماسوي الله له خيال څخه نه وي
ايستلي اوفاعشوي نه وي درې درې ته به شي رسيدلي شعر

هست حراج فلک این نیستی   ، شکان را نه هب و دین نیستی

يعني عالم حقيقت ته چې د حق سعادته و تعالى څخه تجليات دي
عروج او ختل تر هغه پورې ممکن نه دي چې بيست شوي اوفاء
شوي نه وي اود د شقو مذهب څکه دانېستې ده چې پور به
فناء رځي بيا به بقاء پېدا کړي

د اولياوو قسمونه

اولياء په دوه قسمه دي

۱) مجذوب سالک ۲) سالک مجذوب

مجدوب سالک هغه ته وايي چې له محبوب څخه وي او سلوک يې هم تمام کړي وي. و سالک مجذوب هغه ته وايي چې سلوک يې تمام کړي وي خو په محبوب څخه نه وي او سلوک دغې هم امر از عالم حلق داجر د عشره اود هينم وحداني تصديقه او نزکيه ته وايي. و د مجذوب سالک او سالک مجذوب تر مېخ دومره فرق دی لکه درمکې او اسان تر مېخ شعر

آسمان نسبت په عرش آمد لرود   گرچه بس عالي است پیش خاک تور

يعني اول سمان په نسبت سره عرش ته اکر که ډېر سخته دی خو په نسبت سره درمکې نه ډېر عالي دی

نو اوله ډله چې مجذوبان دي داسې نصير لری دوهمې ډلې ته لکه عرش په نسبت سره اسان ته. محبوبين چې سلوک يې هم تمام کړی وي په مشرب درسو الله ﷻ سره دي. سي گريه ﷻ د حق

سبحانه و تعالیٰ ﷻ محبوب دی نو هر خوک چي دده په مشرب
وي هغه هم له محبوبينو څخه دی. حضرت شاه نقشبند صاحب
قدس سره وایي چي

(ما محبوب یم، یا فضلیا یم، ما ارادنا یم، ما ربنا فضل خود قبول کرده.

شعر

آرا که در پرتو رحمت الله بلاطه او را چه حاجت آید رنج چار چله
یعني خوک چي له محبوبو څخه وي هغه نورو شيانو ته څه حاجت لري او دامحوبيت هم زلي دی يعنې دا اولوالعزموانبيانو
سره په مشرب کي اشراک هم ازلي دی. نور نو د مشربونو بيان
محکمي تهر شوی دی. چي د اسب وړو عليهم السلام مشرب په خپله
صفات دي و د اولیو و مشرب د صفتو ځل دي. او د مشرب
تعين په څلورمې مراقبې کي راځي، چي ټول اسماء الله په لطفانو
باندې تاووي، يعنې گرځوي نو په کومې لطيفې کي چي چاته
کيفيت پيدا شي هغه د هغه مشرب دی او ځيني خلک وايي چي
په کوم سم کي چي کيفيت پيدا شي هغه سم يې مشرب دی. دا
حصره صحيح نه ده، ښکي اسماء د مشرب د تعين سبب دی. چي
په کوم صفت سره په کومې لطيفې کي کيفيت پيدا شي هغه
لطيفه چي د هر نبي تر قدم لاندې وي د هغه په مشرب کي دا سري

هم شریک دی او چي کله با او بقا ددي سري په جيل مشرب
کي راني بو بيا داسي مقام ته رسيږي
مولانا صاحب رحمه الله و آيي

زما کو شو در آفتاب جنگ او پرون شه در صف حساب
چندان زور، کو شو لعل لعل جنگش اکون جنگ خورشيد ست و لعل
يعني کله چي ذره د لعل په وړانگه کي معهود شي بول له دري سره
جنگ بيا له لعل سره جنگ دی

حمد ريگه با، في الصفات، فاء هي الله، فاء په تحليلاتو د
ناري تعالیٰ ﷻ کي داسي مثال بري لکه محو کېدل د دري په لعل
کي، مو جنگ له داسي شخص سره چي فاء هي الله وي په حقيقت
کي له الله تعالیٰ ﷻ سره جنگ دی ځکه الله تعالیٰ ﷻ هم په حديث
قدسي کي هر مادي مِنْ عَادِلٍ وَلَيْتَا لَقَدْ آفَتَتْهُ بِالْكَرْبِ (او دا فاء
في الله داسي نه ده چي ممکن له ممکن وائي څخه العباد با الله
خارج شو، رېل و خود ورکړل شو ځکه چي د حقانو غصب
اورېدل را اوړېدل خو معتبر دي، ښکي ددي صفت دده چي د
ناري تعالیٰ ﷻ دات په تحليلاتو کي يا د صفاتو په تحسباتو کي
محو شو، يعني په هغو عاشق شو

رفت از وی جنبش طبع سکون از چه از اینا الیه را چون

يعني له دغي درې څخه هغه طبع، سکون و د طبعیت آرامي ولاړه، له څه وجهې ولاړه؟ له دې وجهې چې مونږ د الشفا يو وده ته رجوع کوونکي يو.

يعني دا شخص هم د باري تعالیٰ څخه په تحلیاتو کې داسې محو شي چې خپل طبیعي خواهشات، حرکات، سکون يې ټول حتم شي و د باري تعالیٰ څخه تحلیات پرې غالب شي، ب نو دا شعر پرې صدقیدي چې

چېن چو اسرافیل وقت الله ولما
مرد در ایشان حیات است و شما

يعني اولياء کرم د اسرافیل علیه السلام حیثیت لري، په دې کې چې لکه څرنگه چې د اسرافیل علیه السلام په شپېلۍ سره مړې را ژوندي کېږي همدارنگه د اولياء کرامو په واسطه سره مړه ژونده را ژوندي کېږي او نړیبه احلي

شعر:

چانهای مُرده اندر گورتن
بر جہد ز آواز ایشان در کفن

يعني داسې وده چې داسر په بدن کې داسې پټ دی لکه په قبرو کې مړي، د اولياء کرامو په توجه سره ددري په آواز سره دته په کفن کې ژوندي کېږي، او د الله په ذکر مشغوله کېږي

اود مرگی او خوب غفلت نری ز ثلیری او ساد کیلیت ورته پیدا
کبری چي $\text{دې لیسې دې لیسې دې لیسې}$

شعر گنجه او گنجه الله بود گرچه از محظوم عهد الله بود

یعنی د مړه زړوبه په واقعیت کې الله تعالی ﷻ ژوندي کوي،
اگر که په ظاهره د مثانیخو کراموپه واسطه سره دي. ځکه چې
ژوندي کول د الله تعالی ﷻ کار دی

شعر:

یا به بحر نور خود را حق شدم و ز رشاع اصل مستخرج شدم

لطف تعالی وایی چې مونږ د خپل نور په بحر کې مستخرج شو
چې له عرشه فوقی دي اود اصلي تي ورکونکي څخه برخمن شو
ځکه مولانا صاحب فرمایي چې شعر

در فرود را اوی مانده ز غول باف کم زن از وصول ای بی وصول

د ظاهر علماووته خطاب کوي چې ای له لاري به د شیطان د
دوکې په وجه پاتې شوی. په قاصي او مطول بڼې لاس ته وره
چې څومره لوی عالم یم، څن درته لوی سکر رېږي، ځکه چې
مطلب ته به یې رسېدلی یی وصوله یعنې له علم څخه اصلي
مطلب د الله تعالی ﷻ ده. و هغه یو څی په علم ظاهر به پیدا

کبري، ترڅو پورې چې هغه او لقاء ورته نه وي حاصله شوی، ځکه
چې د علم ظ هر ثمره علم استدلالی ده او په استدلال سره سړی د
معانیو شیوېانو او اعتبارانو تحلیل نوتنه او ذات بحث د پورې
نعلی څخه نه شي رسېدلی له دې وجهې حضرت مولانا صاحب
رحمته فرمایي

گرچه استدلال کار دین نه دی   فقر رازی راز د دین نه دی

پای استدلال پاچه یکن بود   پای چینه ست دلی حکیم بود

نو طالب نوته په کار دي چې یواځې دي په علم ظ هر اکتفاء نه
کوي، بلکې په علم باطن کې دي هم کوشش کوي، ترڅو په عمل
کې اخلاص ورته پیدا شي

حکایت

یو طالب العلم چې به د کي هم و وکتوبه یې هم خلاصه و
نه نژدې شوی وو، چې همد طالب یې وروسته په اړیک، کپړ سره
پدیرې د دغه طالب له حضرت عبد الله احرار رحمته سره څه وخت
تعلق راغی وپه علم باطن کې څه رشد ورته پیدا شو او د علم
ظ هر استاد ترې پاتې شو، نو که به چې د علم ظ هر استاد ویده
موسې و پهکړه خبرې به یې ورته کوي، چې به طالب وي او
اوس صوفی نوته ولاړې، چېل کمال درڅخه پاتې شو د صوفي

شوي. هر وخت به يې ورته د پيغور وېد او طلعي ورکولې بله ورځ
اولياء گېر ورته وايي چې استاده! ډېر مې مه تگړه! په عدم
ظاهر کې يواځې دومره کمال هم شته چې په انسان کې الهي
حشيت پيدا کړي. وکه داسې نه وي نو تاس شپه ولې له پردې
سڅې سره بډعسي وکړه؟ ته من شپه چېرته وي؟ او استادي يې
شرمنده او جېل شو.

همدارنگه حضرت ابراهيم بن دهم عليه السلام به هم ځينو خلکو
پيغور وېد او طلعي ورکولې چې بادشاهي دي پرېسوده او ملک
شوي اود ملکاتو په شان گرځي! ده مبارک يوه سن درې ب ته
ورواچوله او ماهيانو ته يې وويل چې پام کړئ! زما سن درې ب ته
ورکه به شي! او بېرته يې رانه راوړئ! ټولو ماهيانو د زړو ستنې
په حوله کې ورته ونيولې او ورته يې راوړې. ده مبارک ورته وويل
چې زه چېنه منن غواړم په آخر کې يو بل ماهي راغی او ده ته
يې چېنه ستن راوړه. يعنې حضرت ابراهيم بن دهم عليه السلام دوی ته
د زړو سودله چې اصلي بادشاهي داده چې يواځې انسان نه
بلکې ماهيان او نور حيوانات دي هم بادشاهي ومنې. اودا په
ملکي اود الله تعالی جل جلاله به دوستي کې پيدا کېږي، نه د دېا په
بادشاهي کې.

نو مقصد ددې چې يواځې په علم ظاهر باندې بايد لياقت
ونه شي، يې شکه چې علم ظاهر مقصد او سبب د علم باطني دی.

سبکن مقصد سل شی دی، چي هغه د حق سبحانه و تعالی ﷻ صفاتو د تجلیاتو حصول دی، کوم چي وصل مطلق ورته وایي و یاد حق سبحانه و تعالی ﷻ قرب بلا کیف دی، چي وصل غریبان ورته وایي، بلکي دا شین هم مطلوب نه دي، لکه په اول مکتوب شریف کي چي مونږ وویل چي حضرت محمد صاحب ﷺ فرمایي چي «علوم و معارف احوال و مواجید که صوفیاء را دست میدهد نه از مقاصد اند از جمیع اینها در گذشته و به مقام رضاء حق سبحانه و تعالی باید رسید» یعني علم ظاهر او بطن یو هم اصلي مطلوب نه دی، بلکي دوی سواخي مطلوب ته مُعدات دي چي هغه د حق سبحانه و تعالی ﷻ رضاء ده

الله الله الله

د مکتوبات شریف د خاورم مکتوب وضاحت

د مکتوبات شریف په مکتوباتو کې د یو مشکل مکتوب دی په دې مکتوب کې د هغه سخت ځای حاصل دادی چې مشرب د آنحضرت ﷺ چې حقیقت اولی هم ورته وایي قایلیت د ذات باری تعالی ﷻ دی شان د علم لره اود سورو اسب وړو علیهم السلام مشرب قایلیت د ذات دی صفت لره

اوس قایلیت یو نسبت دی او طرفین په مشربو د سورو اسب وړو علیهم السلام کې یو ذات دی بل طرف به صفات دي و د هل المست والجماعت په نزد صفات وجود خارجي لري، نومبره د فیض د دوی همدا صفت دی مثلاً د حضرت آدم ﷺ مشرب قایلیت د ذات دی صفت د کویس لره و د حضرت موسی ﷺ مشرب قایلیت د ذات دی صفت د کلام لره همدارنگه د سورو اسب وړو علیهم السلام چې محکې موبیان کرل ما مشرب د آنحضرت ﷺ قایلیت د ذات دی شان د علم لره او شمولیات سر صفت لره دي. نو مشرب دده لرونکي دي سر مشرب د سورو اسب وړو علیهم السلام

با په بل عمارت د حشر ب نبي کریم ﷺ مشرب قابلیت د باري
 تعالیٰ ﷻ د ذات دی شان د علم لره شولته د قابلیت د نسبت
 چې په متخ د طرفینو کې دی یو طرف ته یې ذات د حق سبحانه
 و تعالیٰ ﷻ دی او بل طرف یې شان د علم دی. او شان د علم وجود
 خارجي نه لري، ځکه چې شان عسارت دی له ذات قدس شخصه د
 بود صلت له انتراع نه او شرعیات وجود خارجي نه لري، نو
 مشرب د باري تعالیٰ ﷻ ذات به جمع شو نو عده د فیض د
 بحشر ﷻ په خپه د باري تعالیٰ ﷻ ذات دی، نو له دې حیثیته د
 حضرت محمد رسول ﷺ حقیقت په ذاتي تجلیاتو د حق سبحانه
 و تعالیٰ ﷻ سره خاص شو او سوړو انبیاوو علیهم السلام نه ذاتي
 تجلیات په طمیل د آنحضرت ﷺ سره پید کيږي. او امت ته یې
 ذاتي تحبیت په متابعت د آنحضرت ﷺ سره پید کيږي او د نورو
 انبیاوو علیهم السلام امتونو ته بیا دا نعمت نشته، ځکه که
 تعالیٰ ﷻ دې امت ته د کُنتُمْ قَوْمًا مُّزَاجًا لِّلنَّاسِ، ویلي دي یعنې
 دا امت په حقیقت کې له نورو امتونو څخه ددې حیثیت له مخې
 جبر دی چې دوی نه ذاتي تجلیات د حضرت رسول ﷺ په
 متابعت سره حاصلیږي، ځکه د تجلیات په حضرت نبي کریم ﷺ
 پورې خاص دي. سوړو انبیاوو علیهم السلام ته هم دده په طمیل د
 تحبیت رسېږي. و هغه کسان چې په مشرب د نورو انبیاوو
 علیهم السلام وي ددوی د فیض مبداء او مشرب ظلال د صفاتو دي

او څوک چې په مشرب د حضرت نبي کریم ﷺ وي د هغه د فیض مبداء او مشرب د عجم د شان ظیل دی، او بیا ځینې اهل الله د آنحضرت ﷺ حقیقت به حق سمجانه و نهالی ﷺ څخه د فیوضاتو په خذ کې حائل او واسطه بولي، او ځینې که مل اهل الله چې یو وار څوک په واقعي توګه مشرب د حضرت محمد ﷺ نه ورسپړي نو هغه د واجب الوجود له د ت څخه بیا پرته له واسطې د حقیقت محمدی څخه د فیوضاتو احد په چپله کولی شي

پوښتنه د حضرت نبي اکرم ﷺ متابعت حروف مرتب دی، نو څنګه محمدی ﷺ حقیقت حائل به شي حور بدلې؟ باید د فیوضاتو احد هم د حضرت محمد ﷺ په متابعت کې وي "

جواب درسون الله ﷺ متابعیت په دوه قسمه دی یو د نبي علیه السلام د شریعت او ستو متابعت دی چې تر لیا مسه پورې یې متابعت په هر چا باندې واجب و فرض دی او یو په واسطه د حضرت نبي کریم ﷺ سره د فیوضاتو احد دی په دې کې هم دی سارک ﷺ تر هغو پورې واسطه دی چې که څوک حقیقت محمدی ﷺ او مشرب دده نه ورسپړي ب د فیوضاتو احد په چپله کولی شي لکه یو څوک چې د بادشاه له مقرینو څخه وي او ب دې چپل یو غلام بادشاه نه ورسپړي نو که دې ورسره وی او که هغه غلام بادشاه نه و وصل کیدلی شي ځکه چې دده ورسپړندلی وي

يادونه هه في الله او بقه بابه محكمي تهر شول اوس يره
 باريكي بيانو وهه داده چي كله سالک دباري تعالیٰ ﷻ
 صفتو ته ورسيږي او ماسوي نور فاني شي او سالک په صفتو
 کي باقي شي او دبعا في الصفتو دا معنی ده چي دنه له هغو
 صفتو څخه بهر راشي او دی پرې پوهيږي چي دفلاني صفت
 فیض ماته راځي نو چي هه في الصفتو راغله نو عين دسالک
 پاتې کيږي و اثر يې نه وي کيږي

سوال دشي ترتبع دهغه شي وي نو څنگه متبوع فاني
 کيږي او تابع نه فاني کيږي؟

جواب دسالک صفت له هغه معکس څخه عبارت دی چي
 په وخت دعدم دده کي و نو حاصل دجواب دادی چي سالک
 دحق سبب به و تعالیٰ ﷻ صفتو ته ورسيږي و فنا ورته حاصله شي
 نو عا سوي له صفتو ټول معکس فاني کيږي او پخپله سالک
 هم معکس دی ځکه دشي هم فاني کيږي ما دصفت هغه انعکس
 به فاني کيږي ځکه چي دصفت انعکس به صفت سره لږم وي
 چي صفت وي معکس يې هم وي و کله چي پيا ښاء في لښو
 ماتر شي او سالک دپوره اسرارو عليهم لسلام له ولايت څخه
 بهر شي او دا محضرت ﷻ ولايت ته ورسيږي نو دلته بيا دعين
 سالک او دثريي ددو پر فاني ځي ځکه چي شيو مات تر صفاتو

فوق دي مويچي فناء في الشیونات راخي صفات به هم فاني کيڀري
 نولازم ددوي چي انعکاس ددوي دی هعه به هم وني کيڀري او کله
 چي ماء في الاعتبار راخي بيابه شيريات هم فاني کيڀري و
 چي کله قرب بلا کيف حاصل شي نو بيا اعتبارات هم وني کيڀري
 حکه چي دحضرت محمد صاحب رحمة الله عليه په نزد ممکنت
 داضافي صفاتو ظل دی او اخلافي صفات دذاتي صفاتو او ذاتي
 صفات دشیوناتو او شیونات داعتبار تو ظل دی او دا ټول سا
 د هل تصوفو په مسک کې دحق سبحانه و تعالیٰ عظیم دی سو
 چي څومره سړی عروج کوي لاندې مرتبې هاني کيڀري او په فوق
 کې بقاء راخي

علم حق در علم صوفي مُکم شود   این سخن کی باور مردم شود

﴿وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ﴾

وضاحت

لله تعالى قرب بی چي وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ له
 حضرت مجدد صاحب قدس سره خجسته چا پوسنده وکړه چي ددي
 آيت په معقوله نوگه تفصيل څه شی دی؟ نو مجدد د صاحب رحمه
 له علیه ورته وويل چي دحق سبحانه وتعالى عا د اقر بيست
 محسوس نه مستوصي دی د په عقل کي نه څه پيري حود وهره
 تفصيل به يې وکړم چي من وجه په تفصيل کي خای ونيسي
 او حقيقت د تفصيل يې مشکل دی په هغه باندې الله تعالى عا ښه
 پوهيري.

نوده مبارک ورته وويل چي ماهيت په دوه قسمه دی يو ظلي
 اول صلي محکمي مو وويل چي دممکنه نو ماهيت د صلي
 صفاتو ظلي دی او صافي صفت د ذاتي صفاتو ظلي دی وساهمه
 د شيوه بوظل دی الح نو چي کله ماهيت په دوه قسمه شو يو ظلي
 ويل حقيقي بودممکنه نو ماهيت چي د حاس د صفت ظلي دی مو
 دغه دممکنه نو ماهيت به ددوي تر ظلي ماهيت حقيقي ماهيت

ورژدې دى ځكه چې د اظني ماهيت په خپل طبيعت سره وجود ته به دى راغلى بلكې به اصلي ، حقيقي ماهيت سره وجود ته راغلى مثلاً يو گلال يوه كوزه جوړه كړې ده ، دغې كوزې ته تر خپل ځان هغه گلال ورژدې دى ، حتى كه په كوره كې كومه خبره وي كوره په خپله حرايې به وي خبره ، او گلال ورباندې حسروي همدارنگه مونږ و تاسو ته به خپل ځان هغه صافي صفات رنژدې دي و بيا تر ځان او اصلي صفاتو څه شي صفت رانژدې دي و ب تر ځان ، صافي صفاتو او ذاتي صفاتو شپونډات رانژدې دي او ب اعتبارات رنژدې دي و ب تر ټولو موږ او تاسو به حق سبحانه و تعالى رانژدې دى ، ځكه چې دوى ټول د حق سبحانه و تعالى څل ځل دى مثلاً مونږ و تاسو دخپلې هلا يا نه خبر نه مو او دخپلو او زموږ راته به سكريري او حق سبحانه و تعالى رموږ په ټول وجود عدم لري ، نو ځكه حق سبحانه و تعالى فرمايي چې : وَتَعْنُ أَكْرَبَ لِيَوْمٍ مِنْ خَلِّ الْوَرِيدِ ،

د نفس درجي

نفس اووه درجي لري

۱- اُمَّارَةُ ۲- نَوَّامَةُ ۳- مُلَهِّمَةُ ۴- مُطَهِّمَةُ ۵- رَاضِيَةُ.

۶- مُرَضِيَةُ ۷- عِبُودِيَّة

په حل کې پس اماره د لسو، دى **إِنَّ نَفْسَ لَكَ رَأْيًا بَاسِيًا**، برخو
يې چې له مشخوسره نفس به وي راغلى او مريد سوى به وي
نو چې تركيد يې رانه شي پر مرگه پورې به د عي وي ويا چې كله
يې به مشخوسره نفس ر شي اوڅه څه تركيد يې ر شي بوسه
نفس لوامه شي يعنې چې كنه غلط كار وكړى و يا ورڅخه
صادر شي بيا چېل خور ملاسوي **وَلَا أَتَيْتُمُ الْبَنَاتِ الْوَأَمَةَ**،

و بيا يې چې كنه د ع نامر تصفيه وشي او ولايت صغري به
ورسيږي نو بيا نفس ملهمه شي يعنې د خپلوشيدو لپام ورته
كېږي **قَالَ هُنَّ لُجُورٌ هَذَا تَقَرُّافٌ**،

او بيا بي چي کله ترکیه رشي او ولایت گسری ته ورسیري سو
نفس مطمئنه شي يعني دصدمو په هوصانو دشدې بي که د
اطمینان ر علي دي **لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ**

او بيا چي کله ولایت علي د صلا، الاعلی ته ورسیري سو نفس د
راضيه شي يعني به صفاتو خحه چي شپونانو ته عروج وکړي سو
د ولایت عیب، په استاء کې راضيه گرځي او د ولایت په تنه، کې
بیا مرضيه گرځي **ارجمه ال زلیل زلیلة مرسية**

وب چي کله د ولایت به کمالو خحه تیر شي اود سوب کمالو
به ورسیري و به عروج خحه وروسته بي ترول هم ر نفس وي ب نو
نفس عبوده ورته ویل کېږي، چي دنفس د مقام انتها ده، کوم
چي له کامل عروج به وروسته سو شي او یواځي د به تعالی غلام
رضا له پاره د مخلوق خدمت کوي

اس عریبي چي د وجودیه وورنیس دی ، وایي چي د ولایت
کمالات د سوب بر کمالو بهتر دي، ځکه د ولایت په کمالو کې
د مالک مع د حق سبحانه و تعالی غل طرف ته وي و ایمن بي
شهودی وي او په عشق و محبت کې ري اود سوب په کمالو کې
د مالک مع د محسوق طرف ته وي و شهودي ایمن بي بیر به
نفسی وگرځي ار همه عشق او محبت بي له حق سبحانه و تعالی غلام
سراپته به شي او بهرنه د سوب خلکو په کفست متصف شي

دوی مبارکان دا حمزه خکه کړي چې صفانو، شونانو و فوقو
 مقاماتو به دي رسېدلي، که به چې څوک د ولایت له کمالاتو تهر
 شي تردې پورې چې وصل غریب ته ورسېږي اویا چې د مخلوق
 خوا به تړول کړي سو سره له کمالاتو تړول کوي. یعنې کمالات د
 صفتو، شونو، اعتباتو او قرب بلاقیفا د حق سبحانه
 و تعالیٰ د مخلوق خوا ته له څان سره راوړي. او هغه هم په امر د
 الله تعالیٰ څخه سره وي، سو نسبت د نبوت د کمالاتو د ولایت و
 کمالاتو ته د سې دې لکه د دریاب نسبت څاڅکي به. و ده چل
 تون عشق او عشرت چې په وصل کې و هغه یې تون پرېسی وي د
 سرته د حکو خدمت کوي اود خلکو رشد او هدایت د سبور
 عليهم لسلام منصب دی. دی اوس د نیاوو عليهم السلام په
 منصب کې خدمت کوي اود ظاهر عیاء هم په دې دروستي کمال
 کې چې حکو ته هدایت دی له اهل الله وو سره شریک دي لیکن
 د ظاهر عیاء د خدمت له عروج و تړول څخه پرته کوي او هل
 الله یې له عروج او تړول څخه وروسته کوي. یعنې اهل الله د
 روحانیت له تړو کمالاتو سره په دې خدمت کې مشغول دي

عرض د چې کوم ولي اتم عروج وکړي اویا یې تړول شي
 هغه به ځان سره دومره کمالات راوړي چې بې کعبه شریفه هم
 ورته محتاجه وي. تردې پورې چې د کعبې شریفې حقیقت خپو

اوبه کراموته ورځي اود قيص اکسب سري کوي او د خسو
اوبه کرامو استعبار ته ورځي مثلاً

يو کال سر همد سر ادهم پېژننه له يوې خوا حج ته روان واوپه
خو رلس که به گپ ور سېده ځکه چې قدم په قدم به يې نعلونه کون
اوسي سي ر بهه له بلې خوا حج ته رو به وه او په کم دخت کې
ورسېده کنه چې سراهيم اس ادهم پېژننه کسې مبارکې به وړه
سه گوري چې د کسې حقيقت په خپل ځای کې شته حيران شو
چې د حقيقت چستره دى الهام ورته وشو چې د کسې حقيقت دسي
سي رايې رحمه به عليه استقبال ته تنسي دى کله چې يې سي
رايه رحمه به عليه ورسېده سراهيم پېژننه ورته وويل چې
چې د دې څه شور خوړ کړى دى چې کعبه مبارکه ست استقبال ته
درغلي ده ؟ دې مبارکې ورته وويل چې نه څه رماک رې شروع کړې
ده چې به هر گاه به دې دوه رکعه بل کون ويول عام دې به جان
حس کړى اوب يې ورته وويل چې (آن چه تو در نماز يا قل کس در نماز
يا قلتم)

همد شان سوره داسې وقعت هم شته چې د کسې حقيقت په
خيواک ميسو ولپ ووياندې طوف کوي

سوال د کسې حقيقت څنگه چا به ورځي ، په داسې حال کې
چې د کسې مبارکې مشرب د حضرت محمد مصطفی ﷺ تر مشرب

هم فوق دی، خُکه د کعبی مشرب د ب رې تعالیٰ ﷻ عیس دات دی
 اودا د حق مسبحانه و تعالیٰ ﷻ د ذاتی بحلیب تو مطهر دی اود
 آنحضرت محمد ﷺ مشرب شان د عدم دی

جواب گر که د کعبی مبارکې مشرب در رسول الله ﷺ له
 مشرب خُحه هم فوق دی بیکس کعبه مبارکه له خپل مشرب خُحه
 تر قیامتته پورې عروج به شي کولې او آنحضرت ﷺ وهغه کامل
 محمدي ﷺ مشرب اولیب، کرم له خپل مقام خُحه دومره فوق عروج
 کوي چې يو الله تعالیٰ ﷻ علم پرې لري سو کله چې دوی عروج
 وکړي اوب بیرته نزول وکړي وهغه کفلات به د سره روپي چې
 په کعبی مبارکې کې به وي سو کعبه مبارکه دوی ته ختیاچه شي
 اود هغو کمالاتو، اکساب لپاره دوی ته ورځي او حصول
 د کمالاتو ترې کوي

څلورم بحث

د سيرونو بيان

سيرونه څلور دي چې په هغې کې دوه سيرونه د غروج دي او دوه سيرونه د تړول.^۱

^۱ تر لطيفه اخځي پورې سیر ته *سیر الی الله الی الاشياء* وايي ځکه چې په علم ممکن کې دی، يعنې دا سیر د سالک قرب دی و الله غږ ته لېکن په عالم ممکن کې کوم چې پخپلې معنا حقيقي سره سیر ترې مراد دی، کله چې سیر له ممکن څخه فوق شي يعنې سیر په تجلياتو د اضافي صفاتو، صفت ثباته وو کې، په شيواتو کې په اعتباراتو کې يا فوق القون، اصل العمل، بيا قرب بلا كيف ته چې وصل غريان هم ورته وايي راسي مو دی نه د *میرال الله الی الله* وايي يعنې سیر طرف د باري تعالى ته په مراتبو د حقيقت وحبوب کې مو بانه سیر په معنا حقيقي سره نه دی مراد ځکه چې هغه مراتبي د وحبوب خو هم بلا كيفه دي بولي له ممکن څخه سره دي نو ځکه سیر په معنا دحرکت، علمي سره دي، ځکه چې دغه علم فوق شو لوعروج يې وکړ د اضافي صفاتو له تجلياتو څخه د صفاتو باندو وو تجلياتو ته يا شيواتو ته، بيا اعتباراتو ته، بيا فوق القون اصل

الاصلي بلا كيف راځي چې تصوير لرې بشي کېدلی او ادراک د سټک هم په دې ځای کې معر کېږي. چې په دې ځای کې د (کل لاسه) مقوله پرې صادقيږي له دې وروسته حق سبحانه و تعالی ﷻ ته سپر د ورته لوراء ده چې په دې ځای کې سالک ته علم راځي، فیوضات راځي نو د مقاماتو کشفات ورته کېږي. یعنې د حقیقت و حجاب کمالات حاصلوي، ترتیبولو محکمې کمالات د انصافي صفاتو حاصلوي، د نهن له وو ولایت حاصلوي، بیا د صفتات ثنائیه وو کمالات حاصلوي، بیا ولایت د انبیاوو عليهم السلام حاصلوي بیا د ذاتي شیونو کمالات یعنې ولایت انبیا حاصلوي، بیا د اعتدالاتو کمالات یعنې د انبیاوو عليهم السلام کمالات حاصلوي بیا چې فوق الفوق شي نو کمالات د اولوالعزمی حاصلوي

په (سوره الفاتحه) کې سالک د حقیقت و حجاب د مراتبو کمالات حاصلوي نو د عالم و حجاب ټول کمالات یې چې حاصل کړل نوون سالک یې محو شي، مستغرق شي، ځننه به ځای پیدا کړي په جېل عیش، مشرب، د عشق وصال لومځیت کې نه گزولای شي، بیا به مستهک شي او د قیامت تر ورځې نه مستهک وي، چې مال یې ځینې هغه مجنوبین دي چې په مالروبو کې کرځي او له چېن حال څخه خبر نه دي.

یو مثال یې داسې دی ټکه برخوک د ساقو د عملو، درېاب نه ورسیږي او خپل عیش او عشرت شروع کړي، نه تور و خپلکو دنیا او مالیه څخه یې تعلق پرېږي، الطبع وي، ممکن به څه کوي؟ څان به څه کوي؟ پنځه به څه کوي؟ عیال به څه کوي؟ دښ به څه کوي؟ څکه چې هغه خپل حقيقي او واقعی مطلب نه رسېدلی دی

او بیا به په دې اوازې د حق سبحانه و تعالی ﷻ سره بېرته معلولاتونه درول کوي، چې دې حالت ته (سیرت الفاتحه مع الله) ویل کېږي. چې کله یې مخلوق ته

مرول راشي، يعني حقيقت و جوب كمال نفس ته راوري نويي. مؤيد من الله الله
 يي وكر (الله) يي خكه نويي چي په مراتبو د حقيقت و جوب كي سير ته (مؤيد
 الله وايي يعني نرو کوي اعتباراتو ته بيا شيوناتو نه، بيا ثاني صفاتو ته، بيا
 اضافي صفاتو ته، يعني په مراتبو د عالم و جوب كي شو دته بيا هم سير په معن
 د حرکت علمي دي يعني له حقايقو د ذات اقدس (خدا) ناز شو اولاندې
 رسي نو هم الله يي په دي معنا سره بولي چي سره به مراتبو د کمال الله و حقيقت
 و جوب يي سير وكر او هغه کمالات يي حاصل کړل، نو: سير عن الله هي الله مع
 الله شو نو نو (مؤيد نزل) مو چي که عالم ممکن ته ما راستنه شي، مو دته
 بيا سير په حيله معن سره يعني مؤيد من الله مع الاشياء دي خكه چي دا
 سير يي له عالم الازواج (خدا) دي. سير په عالم مشاهده كي دي په عناصر
 اربعه وو كي سره له حصول د کمالانو د مراتبو د حقيقت و جوب نو د مؤيد من الله
 مع الاشياء شو يعني په عالم ممکن كي دي. دته يي هغه کمالات د مراتبو
 د و جوب ته ځان سره راوړد يعني که يي کمالات د مراتبو د و جوب نوون حاصل
 کړي وي بيا مو سير د نزول د نولو اجزاوو راځي، يعني نزول د نفس ناطقه يي هم
 راشي د عالم امر او عالم عقل نرو يي هم راځي. نو که يي تو د کمالات حاصل
 کړي وي نو کمال نرو يي کړي وي که نرو د انبياءو عليهم السلام خكه چي به
 انبياءو عليهم السلام سره د حقيقت و جوب د مراتبو کمالات دي، نو نه دي و چې
 دهغوي نروون کمال نروون دي، نو بيا بده هم سير د نروون د نويو اجزاوو راشي او
 خري اهل الله وو که چيرته د عالم و جوب نوون کمالات نه وي حاصل کړي نو د
 لطيفه روحاني يي چي دته ده هغه په حصول د کمالاتو د حقيقت و جوب كي پاتې

کېږي او نفس داطفه پهې عالم خلق يې مړول کوي چې دې حالت ته نفوسه ، خلافت يې له اجتماع شخه وايي پهې په نومري سر کې يې اجتماع د ټولو لطافتو ده ، يا يې تفرقه راغله پهې عالم ارواح يې په حصول کمالاتو کې پاتې شو بونفس لاطفه يې دحکمو په خدمت کې دی چې داسې مړول ته باقې مړول وايي ، ځکه چې کامل مړول هغه مړول دی چې مصرايب وحبوب ټول کمالات يې حاصل کړي وي نو مړول د ټولو احزابو يې راشي ، نو دغه مړول يې چې راشي نو بيا داسې ، وني ، له مرجوعيو شخه بلل کېږي ، ځکه څرنگه چې لومړی ډول له مسهلکيو شخه بلل کېده ، پهې هغه اولياء الله يا اهل الله چې رجوع يې کړي وي له هغه لويدي الله وو او اهل الله وو شخه بهتر دي چې په شرافتد عيش او عشرت کې پاتې دي اود مسهلکيو له جعلې شخه دي چې خيې اهل الله منظر لکه وحدت وجودي هم له دې خيې شخه دي چې دوی حقايقو پهې اصولو ته نه دي رسېدلي يونځې لويديځې ولايت غي ته رسېدلي دي ، نو له ځای سره دا حکم کوي چې غيې خلک کمال ته نه دي رسېدلي ، پهې حکم کوي چې ، العباد بالله ، ولايت د نبوت له کمالاتو شخه بهتر دی ، پهې د ولي په ولايت کې خو رجوع و طرف د الله ځکه ته ده نو هېښه په وصال عيش نو عشرت کې وي اوهغه وني چې مړول يې کړی وي دهمو رجوع بېرته مخلوق ته وي او بشپړ ورته صاحب شوی وي ، حرمان ورته پيدا شوی و ، بېرته فراق ، حجابي ورته پيدا شوی وي او مخ يې بېرته د مخلوق خواته گرځېدې وي ، نو غيې نه وجوديه وو شخه چې اصولو ته نه وي رسېدلي اوپه ظلاتو کې پاتې وي داسې حکم کوي چې العباد بالله ، ولايت تر نبوت فوق دی ، اوبه دې خبر له دې چې د نبوت کمالات خو هغه کمالات دي چې دحمايم وحبوب مراتب يې ټول له ځای سره راوړي دي ، پهې دغه مخ يې چې دحکمو په حرا دی دا هم دحدای ځکه په ان او ارادې سره دی چې مثال يې ددي چې يو څوک د شاتو درياب ته تلې وي او له درياب شخه بې د

ښاتو ښايي سهرې کړي وي او په ځنګړو يې نځسېږي. چې داسې وي له مرجوعيتو څخه بلل کېږي. مړون يې راغلي وي او په مذهب، مسک او کمالاتو د بېوت کې قرار لري. د ظواهر علماء لکه د معراتو کمالات يې نه دي حاصل کړي نو کمالات يې هم نه وي ورسره راوړي لېکن نه ډوله تر آخره په دې وظيفې او مسک کې مشغول دي. بېوا (سوره من الله ص ۱۱۱) يعنې د حقايقو وچوب دک لاتو له حصول سره. سوله الاشيء شو، چې بېرته يې کيښت نو حالت داسې شي لکه د بېوا ځنګړو. قرآن کریم ددې آيت منطقي چې ((سَلِّ هَذَا الزُّمَرِ يَأْكُلُ الْكُفَّارَ وَيَكْفُرُونَ الْأَشْيَاءَ)) کفار خو ظاهر بين وو او قبيلو کرامو عليهم السلام ته په کتو سره به يې ويل چې دا څنګه رسول دی چې خوراک کوي لکه زمونږ عودې او احتياجات بري لکه زمونږ غوندي او له حقيقت څخه يې خبر نه وو. داسې او عليهم السلام حقيقت ډلاري تعالې څو د ذات تجليات دي. يعنې علم امر يې د بري تعالې څو د ذات نجيبات دي نو عالم خلق يې د بري تعالې څو د مستانو تجليات دي او پخوانی علم امر او عالم خلق يې لېس دی. نو نوی يعنې کفارو. انبياو عليهم السلام لېس ليدنه او د نجيبانو له حليقت څخه يې يې خبره او محروم وو، چې داسې به يې ويل چې ((سَلِّ هَذَا الزُّمَرِ يَأْكُلُ الْكُفَّارَ وَيَكْفُرُونَ الْأَشْيَاءَ)) نو د نبي کلمې تبع هم هغسې کمالات له ځان سره راوړي نو بېرته يې له ځنګړو سره د، يې کيښت وي لکه د بېوا ځنګړو. د خلکو د خدمت او اصلاح له پاره يې چې برول کړی وي بودسې چاته يا قطب المذار، وايي او يا قطب ارشاد، قطب مدار هغه څوک دی چې په غيبي کړيو بلدي مقرر وي، لکه بېرې کيښت، يا سړي له عرفانو او دوديزو څخه خلاصوي نو قطب ارشاد هغه څوک دی چې برول يې د خلکو اصلاح او لارښوونې نه کړي وي.

(۱) **سير الى الله في الاتواء دي** يعنې سير د ولي په عالم ممکن کې چې عالم حق او عالم امر دي يعنې په ترکیه د عالم خلق سره تر عرشه و لوج محفوظ پورې سير کوي او په مصعبه د عالم امر سره له عرش نه پورته تر کړې د لطیفه حق پورې چې د عالم ممکن آخري درجه ده سپر کوي، نو د سوال الله في الاشياء دي اودا سير په حقيقي معنا سره ده ځکه چې به عالم ممکن کې سير ممکن دي

(۲) **سير الى الله في الله دي** يعنې چې له عالم ممکن څخه اضافي صحتونه بې ذاتي صفاتونه بې شيوهاتونه، بيا معتبر نه او بې ذات بخت نه تير شي نو د (سوال الله في الله) دي دوجوب نه حذبو کې اودا سير په محاري معنا سره دي، ځکه چې دلته مسافه نشته، مکې نشته، ټول دوجوب حقائق دي او هلته سير ممکن نه دي، نو دلته سير په معنا د علمي حرکت سره دي ځکه چې ساکنه نه دکوم واحد حقيقت علم حاصل شي دهغه حقيقت متن وراندي بار ليري مثلاً اول د صافي صحتونه

لنډه داچې، سېرونه څلور شونې نود د خروج او نود د نزول چې نړول بې راضي هلوته (مرجوعين) قطب مندر او قطب ارشاد ويل کېږي نو چې هلته پاتې سي نو (مستهلکين او مستغرقين) ورته ويل کېږي چې تر قیامت پورې هم هلته پاتې وي نو له جنکو سره يې څخ ټول تعلق نه وي.

محص و رب مدې بار ليرې، ب چې كله يې علمي حرکت هوى شي نو
ب د د نې صدارتو قيص پرې بار ليرې اوداسې نور تر آخره پورې
ار كله چې دا دواړه سيرونه ب م شي نو ب لك به له دوو حد ستونو
به حالي پاتې به شي ب به هم به د حق سبحانه و تعالى څخه به
مش هده كې مستعرو شي چې دعوت به مسهنگس وبل كېرې
وپه باروونو كې د لېو ب نو په شان گرځي ، له حدكو سره يې
تعين ختم شي او د هميشه وصال شرف او فضيلت ورته حاصل
وي ، دسه لېو يې وي خو هغه به وصال كې وي

و بابه دغه ب لك دم اسعداد ولري چې كنه مېرمن الله ښه
الله، تام كړې اود ذات بلا كف حقيقته ورسيږي بپ به مړ د
له تعالى څخه سره سره مړول كوي چې د نړول هم دوه سېره لري
۱ _ د سېر عي الله في الله مع الله دى ، يعنې له الله
تعالى څخه سر دى د مخلوق خو ته د و حوب به حقد تقو كې
مثلاً له د ب بحت څخه عتب راتو ته، ب شېو ب نو به، ب د اتې
صفانو او ب صاهي صفاتو ته نړول كوي يعنې كوم كمالات يې
چې حاصل كړي وي هغه له ځان سره ر وړي او دې سېر ته مع الله
، هم وايي ، حكه چې د و حوب حقائق به حق سر د د محسوس خو ته د
مخلوق د تكميل له پاره ر وړي

۲- سير من الله في الاشياء مع الله، دى يعنى چي له صافي صديو خجته بېرته لطف نفو ته يې لوح محفوظ ته، بېرته عرش ته، يې سوره مڪنايو ته رسيكته شي بېرته له جنګو سره پوخاي کړي نو د (سير من الله في الاشياء) دى، چي په مڪنايو كې هم دى او مع الله هم دى، ځكه چي د حقائقو د وختوب كمالات يې په حارس سره وړي اي د دى دى عالي غلږ په دى سره يې جنګو ته رسوي او د دى سادګ شهودي يمان بېرته په غيبي يمان سره بدل سي او د محبوبي په اړه د سره د مور شي لېكن چي هر كله دغو بري سره اثار او عروج وگړي د كولى يې شي چي د ابرو بيا دوه قسمه دي

[۱] **نزول تامه كامله** نزول تامه كامله هغه نزول ته ويي چي سم د عالم جنو له پوله خرابو و له عالم مر سره د جنګو خدمت له پاره د وختوب د حقائقو د ټولو كمالاتو له حصول څخه وروسته نزول وگړي د تامه نزول د سمه و غيبيهم اسلام او د هغو من شوو دي چي د اسماء عليهم اسلام كامل رسيدى

[۲] **نزول ناقصه** نزول ناقصه دي ته ويي چي سادګ د وختوب د حقائقو ځيني كمالات حاصل كړي وي او ځيني پاتې وي حوله بطريقه نفسي سره به جبرو نورو جز او څخه ده بېرته نزول كړي وي و عالم ارواح يې د پاتې كمالاتو د حاصلولو ته پاره په

عروج کې پاتې وي. يعني عالم خلق يې نړول کړې وي او عالم امر يې په عروج کې پاتې وي، چې دې ته د تصوف په اصطلاح کې له جمعې (يوځای والي، وروسته افتراق خدايي، وايي او کله چې عالم ارواح هغه سوره پاتې کمالات حاصل کړي هغه هم بيا نړول کوي او دې ته له افتراقه وروسته جمع وايي، بيا دا نړول هم کامل شي.

الله الله الله

د نوي مريد له پاره د قرآن کریم د تلاوت

مسئله

څېسې خلک دا وېي چې څوک مريد شي ب دې نو د قرآن شريف تلاوت به کوي، خو داسې نه ده، بلکې حقيقت د دې چې يو د مغربينو عبادت دی او يو د سرارو عبادت دی د اسرارو په عمل باندې ثواب مرست کېږي، لښکس به يوه عده بل مهم نه برقي پرې به کېږي. و د مغربينو په عمل ثواب هم مرست کېږي و برقي هم لاس به راځي مثلاً به ولايت صغري څخه ولايت کبری به ب ولايت عليک ته او بيا د سورت کمالوت ته هغه رنگه شوق ته ترقي پرې مرتب کېږي. نو په وده مرحله کې چې مريد د سم دت په ذکر سره په لطافتو کې مشغول شي دا عمل د مغربينو ده چې نو به هم پرې مرتب دی او ترقي هم پرې رځي. ا د قرآن عظيم شان به ملازمت يا به سرور د گروبو سر، يو اخي ثواب مرتب کېږي لښکس تر گه، تصفيه، شوق و عشق به پيدا کېږي ولي خو تصفيه به وي راغلي ځکه چې آيم شريف دی لا ښه الا لظهور د دې سببطني هغه د ادد چې د قرآن نور و تحببت، اهدت، شوق

عشق، محبت او زکړ هیڅوک شي پداکوس به څو چې دگه له
گذر توڅخه صف شوی نه وي يعنې مراد له معظرون څخه هغه
څوک دي چې به گه هوبو څخه پاک وي و د پاکوس د سم د ت
به د کړ سره پيدا کيږي او له دې حيثنه شعر د اسم د ت عبادت
د مقرر سو دی او شغل د پورو د کړو جو عمل د برارو دی

و په روحي مړتني کې يې خبره بلهکس ده يعنې که چې
د بطن بصله وشي نو سبا د قبر عظيم لښ د کړ ب سور اذک ر
عمل د مقرر سو دی او شعر به لطائفو عمل د بر روده سو په دې
موسطې درجې مرحلې کې د قرآن عظيم لشد تلاوت ډېر ب مع
زي

او په حربي مړتني کې ښایي بک اشپ ته ورسيږي و له
مقتلوه بقى ثابت و مراقبو څخه خارج شي هڅه بيا په صاحب
کې رقرآن عظيم لشد ډېر تلاوت کړب عمل د مقرر سو دی و په
دې مړتني کې يې مقاصد ثابت او يې له صاحب څخه تلاوت
عمل د بر روه کيږي

نو خلاصه ده چې څوک اول وظيفه و حلې او مريد شي سور
سور و کړي دې د طائفو به د کړ کې دې ډېر کوشش کوي حکه
چې د دې د کړ به سبا سره د پورو د کړ و نه قب پيدا کيږي
حضر ب د د صاحب مبارک رحمه الله عليه طرف يې چې

مردس معنی قرآن مجید ۱۰ در اندوه کردار ملک ایمان نمود پند از نمود
 داتسبیهات دی یعنی دقرآن معانی دقرآن له ب، دقرآن حقیقت
 بی مشبه کزل له سوی ب وی سره او سوی ب وی چی شوک کورته
 ر وری د تر هغه پوری به چپل صبح خجده حجاب به پورنه کوی او
 چپل خاوند به ځان به سکره کوی چی تر څو پوری کونه له سور
 خلکو حالي شوی به وی هند رنگه دقرآن حقیقت له جبهه ځایه
 حجاب هلنه لری کوی چی دارالملک د معان چی پرده دی نه
 ماسوی الله خجده حالي وونسي معنی دقرآن دلبد او دقرآن
 دحقیقت په محکي حجاب ب چی دی هغه له ماسوی الله سره
 تعلقات دی بکه حب دمال حب دجاه او د سې نور نعلسانی
 خواهشات، سو چی تر څو له زړه خجده داتون نعلسانی محتونه
 لری شوی به وی تر هغو پوری دقرآن عظیم شون حقیقت له ب
 شوق و محبت په زړه کې خدی به نسی و به مالک پری پوهنری
 او چی کله ترکیه او بصفه راشي ب داسې ټول وجود سور گرچی
 او دقرآن به سور و سره مناسبیت پیدا کوی او دقرآن صفت سور و
 ناسی شو کولای پخپله به معنی الله سی دارمکه صفت کړی دی
 چی : قُلْ لَوْ كَانَ الْهَرَمُ مِثْلَ مَا يُحْكِمُ بَنِي إِسْرَءِيلَ الْهَرَمُ قَبْلُ أَنْ تُنْفَذَ كَلِمَاتُ رَبِّي
 زَنُوجُهُمْ بِمَشْرِيقِهِمْ مَدَدًا

يعني قرآن عظيم لشان د الله تعالى ﷻ د کلام صفت دی که
داتول درې بونه مياهي رنگ، شي اود توبې وېي فلمونه شي لکه
په بول بیت کې چې . عېي دي دانه ټول له هغه څخه محکې چې
دانه تعالی صفت یې کړي حتم شي

اوداو قعیت دی حکه چې موږ اورې ودرې بونه ټول متې هي
دختمېدو کې یو و د الله تعالى ﷻ صفات قدیم اوغیر متماهي دي
یو متماهي به څنگه د عمر متماهي بار وکړی عرض داچې قرآن
عظیم لشان چې دانه تعالی ﷻ کلام دی په موږ کلامو داسې
بهرې نري لکه د الله تعالی بهرې په موږ مخصوصاتو بېدي

پوښه که څوک درې شي چې برادر قرآن عظیم لشان دومره
بهرې دومره دوق او شوق نري یو چې څوک یې درې یو ولې به به
خدمه کې یې اوبه پوښی کیږي

خواب قرآن عظیم لشان بېشکه چې ډېر لوړ مقدمه نري
اود پر موټر دی لیک دې موږ به موږ او د قرآن عظیم لشان تر مخ
مست نشته و تر مخ یې حېسونه دي چه د ما سوی به له
معلو حجه عبت دي : که یو حل څوک مست پیدا کړي بیا
که بل کله سلس تلاوت کوي اوب د قرآن عظیم لشان سمع
کوي یو هڅکه به نري به شي بکه چه د مولوي عبد الحکر
یمي به و قعه کسی به څي چې دی کله مکې مکرمې به ورغی و

مسجد حرم ته داخل شو يو يو کړل پر له پسې يې د کعبې مبارکې
طراب کاوه او حوراک، خباک و آرام يې به دې کړی تر دې پورې
چې دلماڅخه له نشهد څخه پر ته دست هم به دې دا ځکه چې د
ده به عادت سره مناسبت پيدا شوی و او غذايې هم عادت،
طواف، ذکر د الله تعالی غږ و، د ده د حلق سر مشاهد او داسې
نور کثوفات وو همدارنگه چې څوک له قرآن عظیم ايشان سره
مناسبت پيدا کړې هغه ته به د قرآن شريف په ويښو کې دومره
شوق او ذوق پيدا کېږي چه د خپل تکليف به هېڅ حس نه
کوي

لکه يو صحابي په لمانځه ولاړ و او بل منگري يې وده و يو
ک در راغی او په لمانځه ولاړ صحابي يې درې غښتي وويشت
ليکن ده له مويخ قطع پرې نه کړ چې که يې هغه بل منگري را
ويښ شو او ويښ يې وليد يې سو ورسه و يې چې په ول خل
ولنگېد يې ره دې ولي به ر و سولم اوده مبارک ورته وويل چې م
سورة کهف و يده و درانه سه به پرېښوده چې هغه قطع کړم و
پرې يې بدم يو څوک چې له هر شي سره مناسبت ولري هغه پرې
اثر کوي لکه موږ څه پستو مصري يا شعرونه واورو سو په موي
نښې ډېر اثر کوي د هغه وجه د ده چې مناسبت شته ځکه چې دا
ن عمر هم يو انسان دی، محتاج دی، په شکل و صورت او هر څه
کې مناسبت موجود دی همدارنگه چې له قرآن کریم سره هم

مناسبت پیدا شي د قرآن کریم په تلاوت کې بیا سائیر پیدا کېږي
 اودا انسان بیا د تحلیتو لائق گرځي چې دا یې د الله تعالی څخه یو
 لوی نعمت دی او په دین کې بردي لوی نعمت نشته الله تعالی څخه
 دې مونږ او تاسو دخپلو تحلیتو لائق وگرځوي. آمین ثم آمین.

نو دا خبره دې څوک به کوی چې اول څوک مريد شي نو قرآن
 عظیم الشان دې به تلاوت کوي، ځکه چې د قرآن عظیم الشان
 انوار بهر او قوي دي او د لطفتو انوار ضعیف دي، نو چې څوک د
 قرآن عظیم لسان تلاوت کوي د لطفتو انوار یې عاجز کېږي او
 محنت به شي تلای دا خبره یې اصله ده، بلکې اصل خبره داده
 کومه چې موږ محکمې د مقربینو او ابرارو د عملو په په
 دهغوی یادونه کېږي ده هغه یې مطالعه کړي.

د کلمې تحقیق د اهل الله وو په مسلک

گورن پېشوا حیات حضرت محمد رسول الله ﷺ د کلمې طیبې په متعلق غږم بېلې دي چې که د بیا اوم فیض یعنې د ب د ورسره هر هغه څه چې پکې دی، لکه غږونه، سمایونه، درې توبه، وغیره، د تلې په یوه پله کې او کلمه طیبه په بله پله کې واچوي نو د کلمې طیبې طرف به ورباندې دروند شي.

ناسي وگورئ که یو سړی ورکله عمر په کفر، وحشت کې تېر کړی وي که یو څل په احلاص سره کلمه د (لا اله الا الله محمد رسول الله) ووايي نو تمام کفر و هغه بد اعمال یې محو کېږي.

همدارنگه هل لتصوف هر ښه فرمایي چې دغه کلمه جامع د توبو، ولایاتو و کفالتو و جامع د کمالاتو و ولایت ده.

هغه ولایات چې له سب وو عندهم السلام په سر اټکې شوي دي هغه په درې قسمه دي.

۱ ولایت صغری ۲ ولایت کبری ۳ ولایت عبا

پر هغو پورته کمالات دیوت دي

۱ کلمات دسی ۲ کلمات درمول ۳ کلمات دسوال عری

دغه کلمه جامع ده دغو ټولو کلماتونه هم وولایانو دیوت ته هم

په کلمه کې د لا سره نهي د جمع ماسوا رخي اَرْجُوْهُ مِنَ الطَّنْبِ لَهُمْ قَوَاه

دغه ددهواه، تفسیر د به سره شوی دی هرا مقتضی د نفس و شیطان

ده تفسیر په ایه، سره شو بویه الا سره بول الهاب معنی شول لا

له یسې شته هیڅ مطلب شته هیڅ مقصد، شته هیڅ خواهش

د نفس، شته هیڅ ماسو چې په کلمه د لا سره لا جرو به کړي نو لا

نه ته به رسېږي یسې اثبات ته به وده رسېږي

نوپه لا سره بول ماسوا نهي کېږي یسې که کوم سادک صاحب

د کشف اړکښود شوی، دغه له کشف وکښود، نو خجه ماسو ټول

محوه کېږي دا به معنی چې په دیباکې محووه کېږي، بلکه

د کشفاتو د سادک خجه نور محووه کېږي که صاحب د کشف وي په

الا سره یون مطالب و مقاصد چې څه شی دي په دې کې هغه ټول محووه

کېږي نوې د محبت د الله له ل هیڅ محبت نه وي، په لا سره بول

ماسوی نهي کېږي یو حر، د ولایت پید شو

ولایت دوا حربه دي نهي واثبات په کلمه د لا سره نهي د ماسوی

رغه، یو حر، د ولایت پید شو و طریق حاصل شو

گر زوالا الله له ال - شرط عقلست پر چه غیر است همه را پاد طاعت

چې ، لا اله الا الله ته رسمي پېه الا له سره پوله پورې حميرې
بودلته طريقت حاصليري و يو خرد ولايت حاصل شو ، الا الله ، به چې
راشي ، دغه حقيقت حاصل شوه ، حقيقت پيدا شو ، يعنې ماسوي تول
ميلي شي ، پر نه پياي شو موچې ، الا الله ته راشي نو په ده سره هغه
خوک چې هغه اول د سر ، د ولايت وي ، هغه به مو خپل د صفاتو ته
رسيږي ، يعنې ماسوي له ظن د صفاتو څخه به شي نشته ، خوک چې
په مع ملي وي هغه به خود صفاتو ته رسمي ، اصلي داسې صفاتو ته
رسيږي ولايت گوري به به رسمي ، خوک چې تر دې پېش قدمه شي
هغه به پيدا شون ، نو د صفاتو ته رسمي ، چې ولايت عيني ري ولايت
دملا ، علي دي د ملائکه ولايت ري هغه ته به رسمي

نويه ۶ اله الا الله کې طريقت حاصل شو او حقيقت هم حاصل شو
ولايت تام او کامل شو ځکه ولايت عبارت له ملي و ثبات څخه دي ،
عبارت له سبب او يفت ، څخه دي هغه سبب دى ، په دې دن
جره کسې نشيږي ، نن اول ولايت که صغري گوري او عينا دي په
جر اول د کلمې چې ، لا اله الا الله ، ده ، حاصل شو ولايت تام و کامل
شو و حقيقت و شريعت هم حاصل شو ، مو حقيقت د شريعت ده و بل
صورت د شريعت ده ، صورت د شريعت په ملي کې حاصل شوى دى
يعنې به جره ، ول د کسې کې چې لا ده او حقيقت د شريعت سا په
ثبات يعنې جره ، داسې د کلمې کې چې ، لا اله ، ده حاصليري

صورت د شريعت له دې عبارت دى چې ، يوانسلا ، صوبخ ، وړه
و نور عبادت گوري حوسره له تکلعه اوسته کله ورسره وي و کله به

وحقیقت دشریعت بی دادی چې سړی حکم د سلام په ځای کوي ،
یعنې یو سچ دروښه او پوره ټول عبادات یې په بدب شوق کامل
اخلاص او بې له بکنه یې دا کوي نو د حقیقت د شریعت شو

سوچي (لایه ته ورسیږي حقیقت د شریعت هم پید شو او خصوص
کامل هم پید شو نو کله د لا له لایه جامع شو نو کمال تود ولایت
په ګاه به هغه ولایت چې یو مالک په روڼو کلو رګې ور رسیږي دلته
په دغه هر ول د کلمې کې حاصل شو یعنې یا ظن د صفت یو
خود صفت تودانیه ووتله ویا شریعت تودانیه ووهه رسیږي چې په اوس
ولایت صغری او په دویم ولایت کسری او په دریم ولایت عیبه مرتب دی
یا په عتبات تودانیه ووهه رسیږي چې ولایت علییه ده

په شوی جرئت شایي د کلمې چې (محمد رسول الله) ده د جزء شایي د
کلمې چې است او مفصل د رسالت ده چې مشتمل او مفصل و محسن
د رسالت ده دا جرئت شایي د کلمې مشتمل و جزء ول د کلمې به د شایي
نظیر لري په هس لکه یو څا څکی و درې به یې ول د کلمې داسې
ظن لري لکه یو څا څکی و د دویم د کلمې چې (محمد رسول الله) ده
د نظرسرې لکه درې و د وړ جزء است و جزء شایي به لکه یو
څا څکی د رسالت به داسې نظرسرې ولې جرئت شایي د کلمې
(محمد رسول الله) چې مشتمل و محسن د رسالت ده رسالت شایي
شر رسالت یو خود سه کمال د رسالت کمال د سوت مدام چې له جرئت
به محمد د ر ع شایي له ولایاتو سې ګاه وور چې فارغ شایي ماسو شروع
کوي به کمال تود بوب باندې چې هغه کمال بوبت جو د متعلق جرئت

د بر فصوص شي به واپي، خو ځه نفيس ګڼه سدلې مور ګو شش و ګري به
 ګمالاتو د ثبوت ګې سا په حصول د شرابو خالص ګې، *اولئك هم الفاضلون*
 فضالون په دې حصول د شرابو خالصو ګې دې ګو شش و ګري ځه
 ګو شش ګڼه ګڼه نفيس ګڼه ګڼه د سر فستخه ګڼه ګڼه چې
 ولايت ګري ته رسيدې وي او تعذيب نه رسيدلي وي، هغه دې مو
 ګو شش و ګري چې ګمالاتو د سوب به هم ورسپړي، ګمالاتو د ملاء
 علي ته به چې رسپړي هغه په دا نورو دريو لطف ورسپړي، ګڼه د
 د نورو دريو تصابغو چې لصبغه غوړي، اتشي و پي ده داپه ګڼه د
 هغو سره ګڼه د نورو سب وړو عليهم السلام ته رسپړي، مو حرمه شني
 باندې ګڼه د ولايت به سلك رسپړي پاي نو ګڼه د ولو لعمه
 ابي و، ګڼه د رسولانو په دې سره بې د غم به ګڼه چې دې ګمالاتو
 به رسيدلي وي هغه توب پي په هينم وحداني د انسان باندې هلمه ور
 رسپړي معني هشت د وحداني د سان چې ب ګڼه د ګڼه به
 ورسپړي هشت وحداني د سان د غديو هينم وحداني د اسان د سې
 نظير لري بکه معجون معجون چې سره ګڼه ګري و سره حبه سې ګري
 هينم شي به سري حور پرې حور سره ګڼه شي حور هغه معجون چې شل
 حراوي بري با س اجزاوي لري، چې پي بې حمره ګري پيا چې په
 شاتو ګې يو څه وحدت حميره شي پيا حم شي پيا نو هينم وحداني ور
 عوست ګري، وروسته له هغې چې هشت وحداني ور و غوستل شو
 پي مو هغه نمره او شبحه پرې مرتبه ګري، مو هغه ګمالات د ثبوت و
 ګمالات د رسالت د وروهمي هغه پي معني دي په ګڼه د هينم
 وحداني د سان سره، سره له دې چې هلمه به راست د عطفي حاګي

وي، بهر سمد لطيفي خاكي سره بيانو كمالاب د ووالعزمه
 بيورو به كمالاب د انشاء و ته بيا بگورسو ورسبري، سودا
 تاته شوه چي (لا اله الا الله محمد رسول الله) د جامع شوم د
 ولاياتو جامع شود كمال (نور) بيورو د پاره د دي تو بود پاره دغه
 كمال جامع شود د مسي كلفه ده په مسنگ د بصوف سره دغه
 حاصل د دي بيان وحي م دغه خپلو مدگرو به وعده كړي ده چي رانه
 دغه بيان ر شاه له كوم حدي دي وگوي چي د دي په ذهنونو كې
 سي نظري پيد كړي دي و ان شاء الله ضرور به پي پيد كړي دي و
 نورې خبرې خو م په ملي رساله كې كړي دي خو د طالب دي د سي
 نه وي چي - رساله مونږ ته وني شوه بيان طالبو ا همد رسالي له
 م سي سره بيگني دي همد رسالي مه پريږدي، همد رسالي عطا له
 گوي حليفه صاحب له م سي سره موخو د د پاره هر څي كې چي مو
 شته د ر بله بيه له حليفه صاحب خجند موسني گوت، همد رسالي
 د سي رسالي دي چي همد هنر د ولايت يعني له و نه د مکتوباته تر
 خړه د مکتوباته مکتوبات بود سي كتاب د دحي به قرآن گريم به را
 دجو به، به بخاري شريف، ديجو نه، له حديثو را دجو بل ب
 د سي كتاب مسنده به گورود هن له رو كې په سلام و شريعت
 كې بگه مکتوبات چي دي م دغه رساله به وله د مکتوباته تر خړه
 همد حاصلاب ر چيسي دي همد رساله مه پريږدي همد رساله
 عطا له گوي د گدو رساله رانده حليفه صاحب تمام مهارت بيگي
 بري ر شاه به ست سي خړه مشكلو كوئي شي او گوي به سي ان
 شاه له كوشتن گوت صاحبو چي همد رساله پريږدي بيگي سيد

که مو چیري ويله هم ويې واپس چې په بل کي کي بې سې بشر د هغې کوي چې دغه علم د باطل و علم د تصوف دا حدی خواسته د بي کړه جنکو په لاسه بي کړه نه شي نو په دې کي کوشش کوي!

دغه بېس د کلمې ده ۱۵۱۵ لا الله محمد رسول الله هاسې نه منل کړه دې ۱۵۱۵ دې وکړي چې ساسي په دغو کي بي نظر پدې کړي وي ورسو نو خو نفرد زموږ ملگرو د نقشې دې شريفي سېو نه بي تمام نه رسولې دي اخر ته يې رسولې دي مو هغو نه پدې طريقه کي اجاره کړي او په خپلو طر کي نه سا حد هغه کړي د سلسلې مو حد صوبه نه کړي هغوی نه د مو صبه ده هغوی نه هم دا ورسو توصيه کوو چې سا وروسته د وروخت نه پيدا کيږي هغري ته دا توصيه ده چې ورو ورو په دوی بايع د شريعت وېي يعني په شريعت بايدي نه بر وي که له شريعت نه مخکې ورو ورو دوی له دغې طريقې څخه نه ده شي حسی اول نه په شريعت بايدي مستقيم وي دوهم به به حد صوب د مسلمانانو کوي د حد صوب د مسلمانانو بر د نه د نه د به غاړه حبي، شهرت نه نه غواړي شهرت باطني نه نه وي پل حرکت ر سگت پل فعل، اعمار نه بي بر د حدی تعالی ۱۵۱۵، نه خاوه خلال مذهب او شهرت نه بي مذهب نه وي چې د شیان يې مصيب ورو نه نه پدې سې بري احسسی او نه مو صبه ورو نه ده چې دوی نه خاوه د پېر محبوبي د حدی تعالی ۱۵۱۵ احس و اورل سوس خاوه نه عاجز بولي په چا نه نه وي نه کوي په تون محبوبي نه نه په ترجم کوي و د تون محبوبي نه حد صوب کوي دا ورو نه توصيه ده ځکه چې حصر نه حد د حد صوب ۱۵۱۵ روايتو او هغه نه ورو سره پدې حد کي د ورو

مک سو وخت په سو مجلس کې دا وویل چې زه د حضرت ابوبکر
 صدیق عليه السلام صاحب مقام ته ورسېدم بڼې زه پوره شوم له مقامه د
 حضرت ابوبکر صدیق عليه السلام څخه لویو مقام ته بڼې د ایب و
 مقاماتو ته هم اهل ښه بڼه بلای شی او ځي یو مقام د تفرده یو
 مقام د هغوی ده هغوی ډیر شوق دي او مقام د تفرده ولسی هغه چل
 مسرت ده یو د امارک وویل چې زه مقام د حضرت ابوبکر صدیق عليه السلام
 بڼې پر هغه پورته ولاړم سو معنوله ووده د خبره و وېدله، دایې
 عیست و بله، سو شاه د هغه وخت به چې چې بڼه بڼه شاه و دا خبره
 یې و وړه، هغه به یې د خبره وکړه چې هغه د صاحب حوله حضرت
 ابوبکر صدیق عليه السلام څخه هم څو بڼه و بله و بڼې چې داسې خبره یې
 وکړه چې ه د حضرت ابوبکر صدیق عليه السلام د مقام څخه هم پورته غورج
 وکړه او له هغه څخه هم پوره شوم، نو ده خو به حضرت صدیق عليه السلام به
 هم څو بڼه و گناه شاه حضرت مجدد صاحب و بله دربار ته
 چې بڼه و وړه و بڼې بڼه داسې خبره کړې ده ده و وړه و وړه هو
 د خبره کړې ده خو د وړه خبره ده چې ده هل مشد و بڼه عیست
 هل مشد و بڼه عیست چې حضرت علي کرم له و خله په حضرت
 صدیق عليه السلام بڼه بڼه و و بڼې هغه هل مشد و بڼه عیست ده ده نو زه خو
 د حضرت عیسی عليه السلام به نو کړ سو کي یو زه به څنگه دا خبره کوم چې ابله
 بڼه ده د حضرت صدیق عليه السلام څخه به به یو او هو هغه تجلیات هغه
 بڼې و هغه انکه سات د حضرت صدیق عليه السلام په بڼه بڼې و وړه به
 هغه د به فهمی چې ده حضرت صدیق عليه السلام یم و یا له حضرت صدیق
عليه السلام څخه به به یعنی لکه وړ څنگه چې کوی به کي و سو بڼې بڼه به

خمسکه به ندي ولو پري بود سي به ر بل کسري چي دا خمسکه لمر شوه .
 داسي به وين کسري چي دا کويه لمر ب خمسکه له لمره به شره شوه جو
 هغه به کاتب هغه به حباب او هغه به وضات لمر به خمسکه به ندي
 ولو پري به کويه کي ولو پري دا به معني چي کويه ر خمسکه لمر او پ به
 نمره خچه هوق شوه سرد سي گيسب جو پسي پري چي تحيات د
 پي و و هدا ر ليري هغه هم و ر ديري د صاحب و و او د ثور و صاحب به
 رو هم و اري پري، سو به ندي خچه د به معلوم پري چي هغه شخص له
 هغه صاحب به شوه، پ هغه هم ته و رسيده او هغه حره سي و نه
 و کړه چي بل و صوفي به سو اهل سب و اجتماع به بل صوفي به
 صوفي هغه ده چي به احيث سبي خچه هم خان حيت و سولي هغه
 صوفي چي له حيل سبي خچه هم خان حيت و به سولي هغه صوفي به
 دي به صوفي به خودا حري چي شوي دي لسه هغه پوني به عباد
 شوي دي

بود شرط ده چي د هغه به سو به طريقه کي چاته اچاره کسري هغه
 سري به خان حث تر هر چي سولي به سي بل شرط ده و حديد د خلقد
 پاره به د کور کوي به د حيل خان شهرت و د علايت و د هدايت
 پرستي و د عرت پرستي به پاره ۶۰ ي د پاره کي د کسري بيا حصه
 سني پوره گولاي له دي ط به حجه و بل دا و ر به بر صه ده چي دته
 چاره کول ورته و و قدم ورته په و خي به صغري کي سر و دل دي به سي
 به سي نظر لري لکه و ن کو حلي هنگ چي به کور درا و خي و په
 له و س و ندي شروع و کوي، وروسته به هغه به پاي کابونه
 به سي و ر به هغه پاي حث کسري به هلا کسري او و رسته له هغه به د

کمال نه رسېږي. نو د هم همدغسې نصير لري لکه اول هېک چې رځي وکتب ته، نو اول د حول سې په ولایت صغری کې ده ټول کمال سې په مخکې پ سې دي، یعنې کمال ولایت صغری سې ټول په مخکې پ سې دي، کمال ولایت کبری سې په مخکې پ تې دي کمال ولایت علی سې په مخکې پ تې دي، ولایت بیاء، کمال اسبیا، و کمال ولایت و لوالعزمه اسبیا وو، کمال ولایت در سولامو: د ټول سې په مخکې پ تې دي. نو داسې به به کوي چې رځه ماڅون شوم، چو پ به مې و غوسه سو به زه قرار ست م خپل عزت و جاه حلال او خپل شرف و خپلو مادیاتو پسې به مې و هم، پسې به سوځوم د سې به ده.

نه له دې وروسته به دومره کوشش کوي چې تر وسته یې دومره کوشش به وي کړی د ورته توصیه ده حیای پاک ﷺ دې توفیق ورکړي، خدای تعالی ﷻ دې موفق وگرځوي، خدای تعالی ﷻ دې په دعوتو به دې کامیاب وگرځوي خدای ﷻ دې په دغو صفاتو توفیق ورکړي، خدای تعالی ﷻ دې ډاکټر به رهبر و ددوی ټولو د دغه درصا لپاره وگرځوي، داسې هم دع ورنه کړئ و دوی دې هم دغه کوشش کوي

واخي دعوانا ان العبد لله رب العالمين

نه بر آینه رویش در میانه   نه زلفش را کشید دست شانه
نگو رو تاب مستوری ندارد   چو در بندی سر از رزن بر آرد

در چند ایات آتی ایجاد عالم از لقیح - بتحسین آورده که تمام
مخلوقات و اجزاء عالم مظهر تجلیات و نورانیت صفات او تعالی جل
جلاله است.

بیرون از خیمه زالیم تقدس   حجبی کرد بر آفاق و انفس
بهر آینه بنمود روی   بهر خاصیت از روی گنگولی
ز ذرات جهان آئینه ساخت ز روی خود بهر یک عکس انداخت
ز لورش یافت بر خورشید یک تاب   بیرون آورد نخل و لعل سر از آب
ز رویش روی خود آراسته لیلی   بهر سویی ز بختون خاست میلی
سری از جیب پر کعبان بر آرد   ز لیلخارا مال از جان بر آرد

از ایات آتی تا آخر بحث معلوم میشود کہ حضرت جانی
رحمہ اللہ الباری از صوفیای وجودیہ می باشد.

جمال اوست ہر جا جلوه کردہ	ز معشوقان عالم بستہ پردہ
بہر پردہ کہ بنی پردگی اوست	نفا جان ہر دلہ بردگی اوست
ولی کان عاشق خوبان دلجوست	اگر داند گر نہ عاشق اوست
ارباب در غلط فاشی کہ گوئی	کہ از ما عاشقی و زدہی بگوئی
کہ بچون نیکوئی عشق ستودہ	از دسر بر زردہ در تو نمودہ
توئی آئینہ و از آئینہ آرا	توئی پوشیدہ و از آشکارا
چہ نیکو نگری بہ سزہ ہم اوست	نہ تہانج بیا گنجینہ ہم اوست
چشم تیزہ منت ہر چہ نیکو است	چہ نیکو نگری نفس رخ اوست
من و تو در میان کاری نداریم	بجز بیہودہ چندی نداریم
عشق کاین قصہ پائی ندارد	عیان از زبان دانی ندارد

هاتن بهتر که مادر عشق عظیم	که بی بین شکو عظیم و عظیم
دل فارغ ز درد عشق دس نیست	تن بی درد دل جز آب و گل نیست
اسیر عشق شو اندیشه این است	همه صاحب دلان را پیشه این است
بجشن اوست دل را زنده گانی	بهشوق اوست جان را کامرانی
بلی میوز میوه رنگ گیرد	ز خوبان خورشید خوبی پذیرد

حضرت عثمان مغربی قدس الله سره اعلیٰ که ازین جمله یعنی از
حضرات توحید و جودی است نظریه وجودیه قرار ذیل مثبت کرده.

زور یا سوچ گوناگون برآمد	ز بی چنی برنگ چون برآمد
چو یار آمد ز خلوت خانه بیرون	همان نقش درون بیرون برآمد
گهی در صورت لیلی فرود شد	گهی بر صورت مجنون برآمد
درین دریا ازین اصوات هر دم	هزاران گویا مکنون برآمد

حضرت مولانا نورالدین عبدالرحمن جامی رحمه الله الرحمن الرحیمی بعد از رویای صادقه در مدح و تبرک جستن بجز مسیر خویش حضرت عبیدالله احرار (رحمه الله درجه هفتم و درجه چهارم المقبولین و الانوار) بیان دل پذیر و واقعات جاذبه امیز ابراهیم خود را که بعضی آیات پدیرکات جاذبه بعد از شرح رویای صادقه قلم زد و تحریر خواهد شود.

حضرت جامی قدس الله سره العالی برای جستن بجز کامل و کمال کرد جهان و اطراف به عزم راسخ پای پیاده گردیده ناگاه رسید بکنور احرار (قدس الله سراره) که از اجله اولیاء کرام و از سلسله بزرگان طریقه نقشبندیه است که مال و منال و غله و غدام و چشم و سیم و زر و بلاعد و بلا حساب داشت.

حضرت جامی رحمه الله به آن میکند که گله های شتر و میش در بین زراعت از کدام شخص است؟ پاسخ شنید که تمام اموال

دید شده، شما از خواجه احرار قدس الله سره بوده که گفته شده :
 نعم البال الصالح لله جل الصالح . حضرت جانی رحمه الله بعد
 از بسیار غمگنی و پریشانی و با عقیده سر دگی و دل بستگی با خود از مزمه
 کرده و گفته :

نه مردست آنکه دنیا دوست دارد.

در حالت ماندگی در عالم خواب رخت نمی بیند که روز حشر بر پا
 ست و از حرارت آن روز مغز و استخوان میپوشد. در همین
 حال حضرت خواجه احرار با عزت و رفعت بسیار به نظر مولوی
 جانی نمودار شده تبسم شنان فرمود :

(اگر دارد برای دوست دارو.)

یعنی حضرت خواجه به سر دلی و بی عقیدگی حضرت جانی به الهام
 خیردار شده بود . پس برای تقسیم بیت و رد اعتراضات جانی
 جواب قانع و خجالت آمیز حضرت جانی فرمود و تقسیم بیت کامل
 نموده که تمام بیت بدین قرار است :

نه مرده است آنکه دنیا دوست دارد

اگر در دنیا برای دوست دارد

حضرت جایی رحمه الله بعد از بیدار شدن از خواب به کمال نیاز و
اکسار و بعد از جستن اعتذار بآب تمام حاضر خدمت آن بزرگوار شده
و بیعت بآب دل خوش و خروش نمود که در نزد یک وقت بواسطه بیهوشی
خویش با کمال و تکمیل گردیده بیان نموده و ابیات و قده قرار ذیل است :

کتاب فقر را در پیاده دوست   سواد نوک بگلک خوابه بامت

کسی چون در بلوغ از بختدان   نزد نقش بدیع از تفتیدان

چون فقیرانه ربای شای آه   به تدبیر عبید الهی آه

بفر آن را که لطفش آشکاره   هرگز خورشیدش قهاره

از درویشیش هر کس را نشان است - ردا و خوابی در پاک شان است

حضرت جایی رحمه الله تعالی می فرماید :

لی میوه ز سید رنگ گیرد   ز خوبان خوب رو خوبی پذیرد

یعنی در پالیز که خرپوزه ها پخته شود خرپوزه های خام از آن رنگ گرفته پخته می شوند. بکذا عیان که به درجه کمال رسیده از حیران کمال و کمال به درجه تکمیل میرسد و خوبی از آن می پذیرد. چنانچه حضرت معین الدین چشتی رحمه الله تعالی در باغ انگور خویش تشریف فرمایند: 'مجدوبی بنام ابراهیم قلندر در آنجا گذر نموده و بجناب سید معین الدین چشتی رحمه الله به لوب یک خوشه انگور پیش مبارک مجدوبی آورد و ایشان از خوردن انگور ربا در زید و دست در بغل کرده یک لقمه شنباره به دهان شیخ نهاد' به محرو خوردن شنباره ها شش بدل و به جذبات پلاناها به رسید 'فوراً از باغ و از حمام ملک و منازل دنیا دل سرد و تارک گردید و از جناب دلا سرستان بارون عثمانی بیعت نموده و به گرد جهان برای حصول کمال و تکمیل یعنی برای پخته شدن خویش بسیار از مشایخ کرام معتذقیوض نموده و خوشه چینی را شروع نموده یعنی اوس به خدمت شیخ المشایخ نجم الدین کبری و به

حضور غوث الثقلین و به صحبت شیخ ضیاء الدین مشرف شده و به شرف شیخ شهاب الدین سهروردی و به حضور شیخ اوجہ الدین کرمای و به حضور شیخ خواجہ یوسف امدانی و به کمال شیخ محمودا صیبانی و به شرف خواجہ ناصر الدین استرآبادی و شیخ ابوسعید ابو الخیر برای اخذ کمال و حصول فیوضات سترهای مودود در دین مودود که آخر حال به غزنین آمده و با شیخ غس الدین عبدالواحد مشهور به غس یار با رسیده و به تقریب دو سال همراه یکدیگر صحبت مودود و اخذ فیوضات کرده. آخر الامر در زیارت شیخ الشیوخ حضرت داتا گنج بخش لاهوری اجمیری (قدس الله سره) شش ماه به چله مشغول و به کمال و تکمیل بلائها به مشرف و فائز گردید و بعد به اجیر شریف با اشارۀ نبی قائم ارشاد وری خدمت حقیقی و باطنی اسلام و مسلمین قیام نمود که راجع آن وقت به اعلان حسودان یک هزار و پنجاه سحر را برای مقابله در پیش روی آن حضرت خیر من های آتش و بعد ماران کلان کلان به نسبت تر ساندن مبارک بطور جادو و صوری غرستار. او پنج سود

برای مطلب شان نه کرد، که اکبر یحسان (چیل) نام آخر الامر به هوا
 پرید و مبارک به تسخیر چیل نام کفش پای مبارک انداخت که نه کور
 ر در گردن زده پیش روی مبارک آورد و دوز کور توبه کار گردید و
 فریدی اختیار نمود که به اندک بدت نه کور صاحب کمال و تکمیل
 گردید و برای حضرت اجیرری عرض نمود که برایش دُعا نماید که من
 تا قیامت زنده و مانده و به روز نمانده به زیارت شما مبارک مشرف شوم و
 که چکش مارانید نه در تواریخ آورده یعنی در کتاب (تزیینت الاصفیاء)
 واقع ثابت و به وقوع رسیده آنجا مطالعه کنید.

قول حضرت پیغمبر آخر الزمان صلی الله علیه و سلم که فرموده:

صَلُّوا عَلٰی مَنْ كَانَتْ بِهٖ بَقَاةُ الْاُمَمِ ، وَفِيْزُ كَرَامَتِ اَمَلِ اللّٰهِ اَمْتِ اعْجَازِ اَنْ
 نبی متبوع شمرده شده و امثال این قصه با از حد شکر بیرون است و در
 علوم باطن و اهل التصوف به ان اشارت شده که چون بنده از

اوصاف خویش گذشته و باوصاف خالق زمین و آسمان موصوف و بقاء
یابد از خرق العادة نه کور کارهای بلند دیده شده که گفته :

زاعلی بالادبال زبالا   که بلندی هم نمی گنجید در آنجا.

که حدیث مخبر صادق آن مطلب به ثبوت رسانیده که گفته :
(مَنْ كَانَ يَتَوَكَّلُ عَلَى اللَّهِ لَمْ يَكُنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى رَجُلٍ) که حضرت مولانا رومی رحمه الله عاظم
حدیث مبارک تعبیر نموده و گفته است :

چون شدی من کان الله اذوله   من ترا باشم که کان الله له

و یا هم :

کان الله بود اندر ما معنی   تا که کان الله له آمد جزا

عاظم حدیث چنین تعبیر آسان کرده می شود یعنی چون بنده خدا اند
متعال عز و جلال تابع و تسیم او تعالی عز و جلال شود پس خداوند متعال عز و جلال مزید
ثواب در خدای خویش می بخشد می دهد. اما مصداق در مفهوم واقعی این
قول اعجاز آ میز به تعبیر بلوغاد فصحاء، دیده نه شده در بسیار جاهای معنی در

معنی در اتّوال عرفاء کلام جامع و اعجاز آمیز به میان آورده شده. در بعضی مقامات اصول گفته شده که :

مقام ضیق است اینجا نیز گفته می شود که مقام بسیار ضیق است درین مقام دیگری چیزی گفته نه شود بجز این که مقام تنگ و ضیق است. بلی عرفاء اسلام چون از خود وصفات گذشته یعنی فاکرین شود کارهای خارق العاده بوجود می پیوندد که حضرت جناب مولانا واقف اسرار گفته :

ذره کو محو شد در آفتاب

چنگ او چو دان شد از وصف صاب

چون ذره محو شد نفس نفس

بهنگش سکون جنگ خورشید است و بس

رفت از روی جهش طبع سکون

از چه ازان الیه را چون

دیده بحر نور خود را جمع شدیم   دزد شاعراصل مستر ضمع شدیم

در فروغ راه ای مانند ترغول   لاک کم زن در اصول ای پی اصول

و نیز گفت :

از کجا جویم علم از ترک علم   از کجا جویم بسم از ترک بسم

از کجا جویم هست از ترک هست

بیت:

و کا :

هم توانی کرد یا نعم لعین   دیده محمدم بین ر هست بین

در بیت نزدیک و تبیل گذشته که :

با به بحر نور خود رجع شدیم   و در ضاع اصل ستر ضاع شدیم

یعنی سر و از مدعا نه کور صعود به عالم ارواح و عالم غیب و

ملکوت است.

این مدعی را نیز حضرت مولانا رومی رحمه الله، با شهادت
رسانیده که گفته:

صد هزار سال بودم در مطار

هم چو ذرات هوایی اختیار

که لر مو شمع شده است آن دکت حاب

یادگارم هست در خواب ارحام

میر هم زین چهار پنج چهار شاخ

میجویم در مسرحت جان زین منار

چو کس را تا گردد اوئی

نیست راه دور بارگاه کبریا

هست معراج ملک این نیستی

ما شکان را اندهب و دین نیستی

و نیز اهل الله که به فقه ذات خویش و صفات خود موصوف و اتراسوا
 گذشت مولانای روم رحمته الله علیه از مرتبه کرده یعنی در اوصاف حضرت
 شیخ جل سر رازی غزلوی که هشت سال در میان بان های گشت و
 مبرزه و علق میخوردند و از خدای تعالی عز و جلاله خود و پیداری می طلبید که
 به اشاره فیضی از اکمال و تکمیل بعد به شهر غزنه وصول یافته که به تربیه
 غامری و باطنی یاران مقرر گردید. یک روز چهار مرتبه پیش آمر
 آن وقت رفته و برای یاران خود سوال متاع دنیا می نمود و امیر
 وقت او مبارک را بطور امانت نظر کرد و گفت: ای ملنگ! بسیار
 حریص هستی و چهار مرتبه درخواستی نمودی. شیخ متاثر شده در باطن
 متوجه شده و آمر وقت را به واقعیت حقیقت خویش چیزی، ناچیزی
 واقف گردانید و بعد امیر از زده گفت ای شیخ! اختیار خزان و تمام
 داراییهای که دارم، تو موهوب و بخشش است.

حضرت گفت:

لر مانم چنان دلو الله   که گد یانند بر دوان خولو

بود یک سال دیگر، ہمیں کہ بدگوی زر ز کیسے رب دین

حضرت روی رحمۃ اللہ علیہ در بارہ گفتہ :

کنج ہای خاک با ہفتم طبق مرصعہ کردہ بود پیش شیخ حق

شیخ گفتا خاکسار من ہستم و در بچہ ایم غیر تو من فاسق

ہشت جنت گرد در آرم در نظر و در کسم خدمت من از خوف ستر

مؤمنی با شرم سلاست بوی مسرہ ذائقہ این ہر دو بود خط ہدایت

عاشق سز عشق رحمان خورد قوت - صدھدن پیشش بود یک ترہ قوت

بندہ و انعم خلعت وادراہر جہت خلعت عاشق ہمہ دیدار اوست

گفتہ می شود کہ حکمت واجب بودن سورۃ فاتحہ در ہر رکعت از نماز

این بود کہ بندہ دائماً باید طالب وصال بود و راہ عاشقانہ جوید تا از

ایشان باشد کہ گفتہ شدہ :

تا در طلب کانی کانی

تا ز بندہ وصل جانی جانی

فی الجمله حدیث مطلق از من بشنو

بر چیزی که در بختن آبی آبی

چند کلمات نا چیز در اوصاف کلمه طیبیه از من میشود:

کلمه طیبیه (لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ) مستفمن طریقت و حقیقت و شریعت است. یعنی در وقت حصول مقام به لفظ (لا اله الا الله) که گذشتن از جمیع ماسوی است طریقت حاصل می شود که یک بازوی ولایت است. در سیدن به کلمه (الا الله) که عبارت از اثبات است حصول حقیقت می پیوندد که بازوی دیگر ولایت تمام می شود که این پر دو چیز تمامیت ولایت و در وجود این کمالات ولایت حصول صورت شریعت حاصل می شود که عبارت از تقیل و به جا آوردن جمیع احکام شریعت است. لذا حصول حقیقت شریعت مربوط به جز آخر کلمه طیبیه است که ثبت نبوت محصل رسالت است. که عبارت از (محمد رسول الله) است.

آنجا گفته شد که شریعت مغز است و حقیقت پوست، عکس یا لعکس است و نسبت جزء اول کلمه طیب به مشابه قطره است به قیاس دریا. خدای کمالات قرار بیان در نشان وارث حقیقت و صورت رسالت انبیاء علیهم الصلوٰۃ والسلام حضرت مجدد الف ثانی رحمه الله جامع است کمالات ولایت صغری که ولایت اهل الله و مبدء فیض آن صفات خافیه یعنی رسیدن بآن و ختم فیض از آن است و نیز جناب به اصول خود صفات ثانیه باید دام نموده که آن ولایت کبری نامیده در سیدین به اصول نیز تعبیر شده اند که ولایت آن ولایت انبیاء عظام مستقر شده اند که به آن مقام صفات ذاتیه است و از آن استفاده و انفاذ فیوض حاصل گردد.

و حضرت مجدد الف ثانی رحمه الله علیه نیز از ولایت عمیه که ولایت مدد اعلی نامیده و از فیوض کرده در باب مقام مقدم مشرف شده که مشرب و مبدء فیض این مقام اعلی لطیف سه گانه یعنی طیب و خاکی آبی و هوایی است. اما چون آس و تنزکیه طیب و خاکی به وقوع پیوندد

آن جا کمالات نبوت انبیاء عظام مقرر کنو به کمال رسانیدن نبوت
وحدانی حقیقی حضرت نسان که به تصفیہ و تزکیہ جمیع لطائف و اجزاء
عشره انسانی کمالات رسالت و ادوا لعزیز انبیاء عظام نبوت است
که مبدء فیض و افاضه تجلیات از خود ذات حق سبحانه و تعالی بلا کیف
می بارود که تعبیر با لفظ ازین مقامات تحویلات نامیده و از آن هم
اعجاز شدن دیده و کناره جوئی میکند که جناب حضرت بدرالدین مجدد
الف ثانی از جمیع این کمالات فائز و از تمام گفتارشان و سخنان دیگر
آن آشکارا و هویدا میگردد که تفصیل آن جای دیگر است. در آخر
گفته می شود:

زاعلی بلاد و بالا از بالا

بندی هم نه می گنجید در آنجا

صورت آئینه از مغرور است

کان پذیرای صورت از نور است

اول بروپ خانه پس همچنان طلب

آیند شودصال فرید طلعان طلب

خوش آن که مر دلبران

گفته آید در حدیث دیگران

معلوم بود که نهایت حصول کمالات در رسالت و اولوالعزمیت به تزکیه و
په کمال در رسانیدن لطیفه، خاکی و حیثیت وحدانی حضرت انسان است که
در رسالت این مقام بدوش تزکیه لطیفه، خاکی مطلق است. خوب گفته:

خاک شو خاک تا بر دید گل   که بجز خاک نیست منظر گل

زمین ز اود بر آسمان تافت   زمین و زمان را پس انداخت

در حصول مقام فی الله شای غزلوی رحمۃ اللہ علیہ زمزمه و گفته:

بر در میدان الا الله به تیغ ماله

شرط مشکل است هر چه غیر است آن قربان داشتن

چون نه دست دوست خورای یک حراق از جام مشق

لقم از من و سلوی برود و پنهان در شستن

چون جمال زخم چو گان دیده شد در کوی دوست
خویشترن ر پای کوباں گوی میدان داشتن
چند ایات آتی حضرت شاہی رحمة اللہ علیہ در اوس مقام خویش سروده ذکر می
شود تا جستن پہ تہمک شود:

مسلمانان مسلمانان مسلمانان
درین آیات دنیا کی پیشانی پیشانی
شراب حکمت شرعی خورید اندر حریم دل
کہ محروم اند ازین دولت ہوس گویای یونانی
بہریدہ از چنان جانی ہنزد کفر ہوا آید
زیر از چنین جانی نہاید مسلمان
مسازید از برای نام و دوا نہ کام چون مرداں
جمال لکش آدم را نقاب لہس شیطانی
ازین رو کہ جهان ہنزد و بچو غول است
کہ چاند جز اسلام و جز سنت گویانی

و نیز حضرت سنائی رحمۃ اللہ علیہ در روشنائی در دولت حصول حقیقت الحقانیت و
در دلیلیات صفائی و ذاتی رمزہ کرده :

مرد لعل اسپ سطلانی شریعت سرحد کن

تا بود نور الهی پا و در چشمت مقترن

خبره در چشم سنائی نیز با دایره شان

اگر ہی خواهد سنائی یک زبانی بی سنن

سخنان در فشان حضرت خواجہ مرہم دلہا مستمند حضرت نقشبند
قدس اللہ العزیز

اگر طاعتتم نقش کنتم بر نانی

و آن نان بنم پیش سگ نادانی

و آن سگ گر بیند در کدانی

از تنگ نہ نهد بر آن نان دگرانی

تعلق حجب است بی حاصی

چون بیدار بگسی و اصری

کم زودہ تی ہم ہوش دم

در گزشتہ نظرش از قدم

پس که خود بسرعت کرده سفر باز نهاد، قدمش از نظر
 از کلمات متبرکات حضرت هویدا و آشکارای شود که نزول مبارک شان بعد
 از خروج، تمام و اکمل یعنی به جمیع اجزاء خویش به عام امر و عالم خلق، بروح و
 نفس تنفس کرده و به تربیه و خدمت خلق الله، با مراد ایت عبادای خویش
 مشغول شده بود که این قسم نزول از کمال اوسیه کرام و عرفیه عظام به میان
 آمده .

و حضرت ایشان در حق دستايش حضرت عبداللہ انصار فرموده که : عبد اللہ
 فخلص بود عیالی بی هیچیست برای دریافت آب زم زم گمانی، ناگاه رسید به خرقانی،
 چنان خورد که نه دی مانند ده خرقانی، یعنی به مجرد بیعت از خود و از مرشد
 خود و از جمیع ماسوی گذشته و به عبادای خویش رسید و آن رب، با یک صل
 نموده و در ورود تجلیات ذاتی حق سبحانه و تعالی بالای حضرت غوث الثقلین
 کونین رضی اللہ تعالی عنہ ز فی الدارين که خود میدک سرشان ایراد کرده قرار
 ذیل تکرار کاری خود :

تو جنت راه نیکان ده من بدر راه دوزخ بر

که پس باشد مرا آنجا تمنای وصال تو

من دیوانه در دوزخ زنجیر تو خوش باشم

اگر یکبارگی که مجنون چیست حال تو؟

بدوزخ گرد من بگردی که چنی محی در آتش

شوم من تا ابد مست در کنم رقص از سوال تو

نیز حضرت گفته:

اگر بیانی بسر تربت و امانه

بچی از خون جگر آب شده خانه

فته انگیر مشو کاکلی مشکین بکشی

بب زنجیر ندارد دل دیوانه

با احد در لید تک بگویم ای دوست

شما نم قول در غیر تو بیکانه

شکر الله که نمر دیم در سیدیم دوست

آلمرین باد برین هست مردانه

مخی از طبع تبتلای بجانش میساخت

دوست میگفت زنی هست پر دانه ما

در همین این مقام نکل ز آق حقی سبحانه و تعالی شیخ محقق سعید کاشانی سروده اند:

من سنگ اصحاب کبکلم بر در مردان مقیم

کرد پردری نگر دم استخوانی گو میباش

اگر مراد درخ بسوزد خاکسارم گو بسوز

در مر جنت فها شد بوستانی گو میباش

طواقب حاجیان دارم و گردیار میگردم

نه ششم و سببان که بر مردار میگردم

عاشقم بر قهر و لطفش من بحد

ای عجب من عاشق این پردر دند

و نقلی بود برای مولای جهان و جهان نشان شاه عام و عالمیان نور چشم تشبیه من

مر بهم و لپهای مستمند این دهر کی مولای یقوتی عنه الله تعالی قبض شد بد درخ

دلبره و تاسه فحی نزد وی آشکار شده که در آن نوشته بود

ای دوست بیا که من ترایم

بیگانه مشو که آشنا نیستم

بعد از چند روز قبض شدید به بسط، بزرگ مبدل گردید که گفته شده

سبحان من يتجسس مرقاها بالقبض والانفصال وسوقاها بالبسط والوصال . هم

رو . "یت خویش" هم مول خویش "هم بیچ زلف و هم قفا" هم شیوه هم میوه
خوش "هم طلق خوب و هم بطله .

حضرت مولانا رومی رحمه الله علیه در اولیام الله ابیات متفرقه گفته که

بعض از آن حمدگار در آخر ذکر و سکتہ بیان خود کردید

برتر از کرسی و عرش اسرار او   مشیتاً لله مشیتاً لله کار او

انبیاء هر یک محبین فن میزدند   خلق مفسد گدیہ ایشان کنند

اتر فصولا لله قرضای زنند   باز گوشت انحراف الله می دهند

آنکه به حمد نزدیک نظر منس الدین

طعن زنگبر دهد و سخنر کند بر چله

در باره خواجه جهان فرموده که ایشان گفته (با فضیلتیم بار بے فضل خود
قبول کرده) و این بیت کہ :

انرا کہ دہن رفت اللہ بر اعلم اور اچہ حاجت آید رنج چہار چلہ

تبرکات حضرت عزیزان :

بہر کہ نشستی و نہ شد مع دولت

در تونہ پرید ز صحت آب دگلت

ز نہاد آں قوم کہ عزیزان ی باش

ور نہ نکند روح عزیزان بحلت

صحت مردانت تو مردان کند ابر گریان باغ را سخندان کند

و نیز گفته شدہ :

ہمدانی بخور دما بخور ندانی کہ بخور می یا بخور می

جان جملہ علما این است مین تا بدینی من کدام یوم الدین

و همچنین او مبارک یعنی مولانا کی روم رحمه الله علیه دُر معنی
سُفَر و گفت :

ہن چو اسر غل وقت اند او بیاہ

مردہ را در پشان حیات است و نما

جانہای مردہ اندر گور تن

می جہد ز آواز ایشان در کفن

ای خاتمان نیست کردہ زنجیر پست

باز گردید از جہم ز آواز دوست

مطلق آن آواز شان نہ شدہ بود

گرچہ از حلقوم عہد نہ بود

چون شدی من کان اللہ لہ

من حراہ شمع کہ کان اللہ لہ

رو توئی بی-سمع و بصر توئی

سر توئی چه جای که صاحب سر توئی

کہ قیل فی الحدیث القدسی : (لا یزال عہدی یتقرّب الہا لنواہل حق
أحبہ ما إذا أحببتہ کنت سبعة وبصرہ و لسانہ و یدہ و قلبی یتضرعونی یسبحم و
بی ینطق و یطش .

مقام ضیق و تکاست از بان و الفاظ را مجال آن نیست کہ حقیقت و
واقعیت را اظہار و آشکارا نماید .

واللہ اعلم بما لا تعلم وهو الحقیق بہ لا یطیق .

نصیح دلپذیر از مولیٰ عزیز و خطاب بہ دشمنان پدر تو

پدر بر صدر فلک شب شہر وانا

سیر را نگذر د از بانگ سگان

عہد عیان چون سگان بر پدر تو

بانگهای نزد سوی صدر تو

این سگان گہر طرز مردانستوا

از سغ و عوج عثمان بر پدر تو

ہر کہ در مکر تو دار و دل گرو

گرو نقشش من ز غم تو شاد و رو

و خلیفہ ما تو این است بآبدان محبت ما

دور باش گر چه تو پاکیزہ ساز و پلید

این چنین شمع جهان است آفتاب
 ز مدگی از لبر گرد و ناپدید
 لبر گریبان با رخ بر آفتابان کند
 محبت مرد داشت از مردان کند
 با عاشقان نشستن و ہم عاشقی سزین
 با آنکہ عاشق نیست یکدم مشوق قرین
 کلم کلمت را نکشت ستوده و حقیر نا توان
 حقائق را دیده و حقیر نا قص و نا توان
 ازین روماندہ بیان کافی و حیاں
 کہ دہنم قاتری و زبانیہم قاتری از بین

تعلیق بہ حقیر و عجز   حیاں آتی و دل پرور

بی گناهانه گذشت بره ساعتی   با حضور دس نکرودم طاعتی
من بگویم که طاعتی بندگی   قلم غنوبرحن هم کش

" زیرا " الهی رحمت دریای عام است

و آن با قطره دار تمام است

اگرال کش خلق سنا بکار   نرود شوقی از آن دریای پدیدبار
نکرود حیر و از دریای ربانی   ولی روش شود کار جهانی

بعضی از کرامات اولیاء اللہ و مردان راہِ خدا

(گفتن اشعرا رحم)

ابو هاشم صوفی قدس به سوره بکیت مشهور است شیخ
بوده شام و در اصل کوفی است و ۷۰۰ سال قبل از هجری هم عصر بود و
همان توری گوید که مولانا ابوهاشم نصیر الدین عارف دقائق لریاء
و هم وی گفته است که من ندانم که صوفی چه بود تا ابو هاشم
صوفی را ندیده بوده و پیش روی بر گذار و طریق صحبت
مشهور بوده اند اینک او کسی که وی را صوفی خوانند ابو هاشم
صوفی بود و نیز و حانقه که بری صوفیان را کردند بر مذهب شام
وی بود که قصه در نقحذات الانس مذکور است

حضرت دولاب مصری حجة الله علیه که کمیت وی اول فصل است
و وی تا کرد مالک بن حسن و مذهب و دشت و پیروان را بین
بود مغرب شیخ الاسلام گفته که وی به در آن است که پیرایید

و شائبه که گرامات و مقامات که مقامات و غیره پیش وی
 سخره بود که سر این طایفه بود نسبت و عدالت تمام به او بود و
 وی را کسی بود که شادیت به عسارت ورد و چون حمید قدس
 اله سره العزیز پدید آمد بین علم و عیسی علم تصوف را بر تکیه
 نهاد و بسط و کتب ساخت و سر چون حضرت شمس دحیة الله علیه
 صاهر مد تصوف را سر سره برد و شاعری نمود

و حضرت دولابون گفته که سفر کردم . در سفر و عیسی
 آوردم که خاص و عام پذیرفت و در سفر دوم عیسی آوردم که
 خاص پذیرفت و عام نپذیرفت . و در سفر سوم عیسی آوردم که به
 خاص و به عام پذیرفت . حقیقت سرید آمدن او حیدر

در سفر اول علم توبه بود . در سفر دوم علم شوکی و معالمت و
 صحبت بود . و در سفر سوم علم حقیقت بود که علم و عقل
 خاص و عام را ورزید که وی را مہجور کردند و سر بدست تا که
 دوشنبه خمس و اربعین و منین از شب یرفتند چون چنار
 مبارک می بردند گروه را مرغان بر سر چنار وی مبارک پرواز
 یافتند چندیچه همه مردم را در سایه خوش در بردند
 و پوشانیدند که نشانه از آن مرغان کسی نه دیده بود مگر در
 خبره وی مبارک شاگرد امام شافعی رحمة الله علیه و بعد از این کردن
 حضرت دولابون مصری رحمة الله علیه به قبر مبارک وی نوشته عیسی

که به نوشته ادیبان مناسبت بدشت و تمام مردم می دیدند که ذوالنون حبیب الله من الشوق قتیل الله هرگاه می ترشیدید بار نوشته می یافتند از ب پس دسوی و هر عجم آوردی شان معیول خاص و عام و از شرق تا غرب . شمال تا جنوب عالم مشهور و اشراق گردیدید یک کلمه جامعاً مبرراً حضرت ذالنون رحمه الله علیه نقل و به ان اکتفاء خواهد شد که عبارت گفته اول گسستن و پیوستن در آخر نه گسستن و نه پیوستن

حضرت ابراهیم اخری صعب را یهودی مد . که برایم گرامی اظهار تماشا نمود سبب عقیده آوردن من به اسلام گردد حضرت فرمود رده خوش بیور و در ردام خود پیچید و در تش انداخت . چون بیرون کردند رده یهودی سوخته و رده شیخ سالم دیدید یهودی مشرف به دس میں اسلام گردید

حضرت حسد از حضرت اخریه گیر نقل می کند که مبارک گفته لَأَنْ تَرُدَّ إِلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ سَاعَةً لَعَلَّكَ بِنَا طَلَعَتْ عَلَيْكَ الشَّمْسُ وَ نِيزَ وَی گفته که مرد از شمس شمس حقیقت ست . به شمس ظهری

حضرت شعیق بن ابراهیم بنی رحمه الله علیه به ابراهیم ادهم رحمه الله علیه هم دمن و با او صحبت های کرده . وقتی به او گفت که شما در معاش چگونه می کنید ؟ حضرت ابراهیم

اذهب بحمد الله عليه گفت که ما چون یابیم شکر می کنیم و چون نه
یابیم صبر می کنیم حضرت شقیق رحمه الله علیه گفت: یگان
خراسان هم چمن می کند حضرت ابراهیم گفت پس شما چه
کار می کنید؟ گفت ما چون یابیم ایشار می کنیم و چون نه یابیم
شکر می کنیم حضرت ابراهیم رحمه الله علیه یوسف بر سر او داد و
گفت است و توی و در کتاب سیر السلفین حکایت
بالعکس آمده. والله تعالى اعلم

حضرت شقیق رحمه الله علیه گفته که یا ابویوسف قدسی رحمه الله علیه
در مجالس حضرت یوحیفة رحمه الله علیه بسیار ملاقات و باهم دیده
، وقتی در مابین معارقت افتاد، بعد به بغداد رفتم و امام
یوسف رحمه الله علیه در مجالس دیده و به ما نگاه کرد و گفت که
شما در عهدی با من که بود و همان هیئت خراب دیده می شوید
حضرت شقیق رحمه الله علیه گفت چه کسب؟ آن را که شما نه می
طلبیدی دریافتی، و ما که می طلبیدیم نه یافتیم پس حضرت
امام ابویوسف رحمه الله علیه به گریه شدید شروع نمود. و حقیقت ر
درک کرد و نیز حضرت شقیق رحمه الله علیه گفته که ما از گناه
ناکرده زیاده بر روی می ترسیم، که از گناه کرده یعنی دانم که
چه کرده ام، اما نه دانم که چه خواهیم کرد اللَّهُمَّ زُهِقْ خُبْرَ الْفُكَاةِ

چون حضرت سری سقطی رحمه الله علیه مختصر بود، به حضرت جنید بعدی رحمه الله علیه گفت که ای جنید ! (ایاک من صُحِبَةِ الْأَنْبَاءِ وَلَا تَقْلُبُ عَلَيَّ شَوْبَ صُحْبَةٍ لَا خِيَارَ)

حضرت یحیی بن معاد داری که از طبقه نبوی است گفته که (انْكَسَارُ الْقَائِمِينَ أَحَبُّ إِلَيَّ مِنْ صَلَاةِ الْبَاطِنِيِّينَ) الحاصل باید در هر دو حالت معصیت و اطاعت مغرور و دلاور نشوم که الله تعالی علیه گمیله دزد از دلیری در معصیت و نیز گفته که زاهدان غرباء دنیا اند یعنی تارکان دنیا اند و عرفاء غرباء حرت اند یعنی تارکان حرت

حضرت احمد بن حواری که از خفای بوسیمان دارائی بود و هر دو از طبقه نبوی بودند از الایشی مقام بسد و بالا بودند دروری حضرت حواری به حضور مرشد حاضر و گفت که تندور سرح و بافته ساخته ام چه فرمایید ؟ چون حضرت شیخ به کلمات معارف همراه عرفاء مشغول بود التفات نه نمود و گفت که بروید خود شما در تندور بشیید چندی بعد پُرسان نمود برویدت حواری از امر پییرم مخالفت نه می ورزد و احتمالاً در تندور شسته نباشد دیدند که در تندور شسته و یک موی از بدن مبارک شان نه سوحته و هیچ متصرر نشده صحیح و سالم بود

نبر از تن حُباب حضرت جامی رحمه الله علیه به اثبات رسیده که حضرت احمد خواری قاروره حضرت بن سحاک را به حکیم یونانی که نصرانی المذهب بود برای علاج برداشت، که در اثنا راه شخصی نوری را دید و پیرسان نمود که چه عزم دارید و کج می روید؟ مطلب را شکر نمود و شخصیت صالح و نورانی به پیشانی شد و ترش شده و گفت که قاروره را پس از که این کار خوب نیست که برای دوست خدا تعالی ﷺ را در دشمن خداوند تعالی ﷻ صحت می جوئید پس بروید به ابن سحاک بگویید که در جای وجع و درد انگشت نهید و آیه مبارکی (وَبِالْحَقِّ أَنْزَلْنَاهُ وَبِالْحَقِّ نَزَّلَ) بگویید حضرت خواری پس برگشت و به حضرت ابن سحاک ماجرای قصه نمود و حضرت ابن سحاک به گفت و شود عمن نمود فوراً صحت یافت و عرض نمود که شخص یونانی عبارت از حضرت خضر علیّه السلام است

و نیز حضرت جامی رحمه الله علیه از نرد حضرت عبداللّه بن محمد الخزاز رحمه الله علیه که از طبفه است به نقل آمده که نو میرک گفته که (الْجَوْزُ طَمَامٌ بِأَهْدِيْنِ) یعنی سبب تلدد شان است (الْأَكْبَرُ طَمَامٌ النَّارُ أَكْبَرُ) یعنی تلدد شان است

و نیز حضرت جامی رحمه الله علیه در نفحات الأنس به نقل آورده که حضرت ابوالفضل الحنبلی رحمه الله علیه که مرشد عی بن عثمان هجویری غرنوی رحمه الله علیه بود حضرت الحنبلی گفته که (

الدُّنْيَا يَوْمٌ لَكَ فِيهَا مَوْتٌ) یعنی ز تمام تلذذات و مقتضیات نفسانی پرهیز و روزه دار میباشم حتمی است چون عمر دنیا یک روز باشد لازم است که در آن یک روز انسان هوشیار و با درک روزه دار باشد چنانچه حضرت هجویری رحمه الله علیه از پیر موصوف خویش حکایت دارد که ایشان مبارک شش و پنجاه سال یک جامه بر دوش میکرد و پاره های کمینہ بر آن میگذاشت

اَللّٰهُمَّ ارْزُقْ حَلَّتْ وَحُبٌّ مِّنْ لِّحْنِكَ وَحُبٌّ مِّنْ لِّغَايَةِ اِلَى حَقِّكَ ، اَمِيْنُ يَا اَرْبَ الْعَالَمِيْنَ

از محب کشف المحجوب علیه رحمة اسحبوب که حضرت معین الدین جمیری چشتی تیکو است ، در حق توصیف محجوب گفته

سج بخش فیض عالم منظر نور خدا

ناتقان را بجز کمال کالان را رهنما

حضرت صاحب کشف المحجوب از ابوالقاسم گرگانی رحمه الله علیه پرسید که صوفی را چند خصلت نیکو در کنار هست که با آن زاهد و فقیر نامیده شود؟ حضرت جواب دادند که برای صوفی و زاهد سه چیز لازم است اول باید که پاره راست بندند دوحجت دوم سخن راست بماند گفت و شنود سوم پای راست بر زمین تواند زد حاصل خواب و خلاصه آن قرار ذیل میخواهد بود هر عمل و فعل صاحب الحال یا عزم راسخ و تنها برای حصول رضای محبوب خویش بوده ، اگرچه به نظر مردم ناراست باشد در واقع راست و باصواب باشد

تیز از ابوسعید الخیر رحمه الله علیه نقل است که حضرت علی بن منشی رحمه الله علیه و حضرت شبی رحمه الله علیه همراهان و در بین ایشان بقبره ها رفته بود و به اشاره یک شخص صاحب الحال از نزد حضرت علی رحمه الله علیه از کردار یک شلی پُرسان کردم ، حضرت علی لمشی گفت که چرا از اوصاف محمد رسول الله پُرسان می کنی ؟ حضرت ابوسعید از هر دوی ایشان پُرسان نمود حضرت شلی حضرت رسول الله جواب داد که رسول خدا گفته که اگر حق سبحانه و تعالی بخاک سوره مبارکه کهف فرستاده و برای مخلوق خویش رسال می نمود برای تمام ایشان پس و کافی خواهد بوده و حضرت منشی در بیان یک حصال حضرت شبی اظهار نمود که در جمع بغداد در کنار مجلس

شلی ایستاد بودم، شخصی در کثرت این طایفه از حضرت شبی پرسید که ای شیخ ما لوصول ؟ حضرت شبی گفت : **أَلَيْهَا السَّائِلُ** **بِالنَّوْصِلِ ! أَتَبْتَطِ الْبَطِيفِينَ وَقَدْ وَصَلْتَ** (سائل گفت : **يَا أَبَاهُكُمْ !** **الْبَعْدَانُ**) حضرت جواب داد : **(قَامَ دَرْدَاكَ يَتَى يَدِينُكُمْ فَحَبِيبَتُكُمْ مِنْ اللَّهِ** **سَأَلَ مُحَمَّدٌ : يَا أَبَاهُكُمْ ! مَا تِلْكَ الدَّرْدَا)** قال : **الْكُفْيَا وَالْآخِرَةُ إِذَا تَمِيلُ :** **وَسُكُنْ مِنْ يَدِ الدُّلْكَ وَوَسُكُنْ مِنْ لَيْدِ الْآخِرَةِ فَأَمِنْ مِنْ يُرِيدُ اللَّهُ** ، بعد از آن حضرت شبی **رحمته الله علیه** گفت : **إِذَا قَدِمْتَ اللَّهَ فَهُوَ اللَّهُ تَرَدَّأَ سَكَتَ فَهُوَ اللَّهُ يَا** **اللَّهُ يَا اللَّهُ يَا مَنْ هُوَ هُوَ لَا يَحْتَمِلُ أَحَدٌ مَا هُوَ لَا هُوَ سَخَانُهُ سَخَانُهُ وَشَدَّ الْأَشْرَافُ لَهُ** (شخصی سائل بعد ازین جواب ها بیهوش و بیحد افتاد ، دُرْدَا از سدی گوی است **يَا هُوَ يَا مَنْ هُوَ** ، یعنی آن ذات که به هويت خود باقی است تنها لله است که هیچ حادثه متغیر آن ذات هم یزید وایزال نیست مقبولة حضرت شقیق بنخی **رحمته الله علیه** که **دَأْصَحِبُ** **النَّاسِ كَيْ تَصْغِبَ النَّارُ ، لَمْ تُنْقَضْهَا وَاحِدٌ أَنْ تَمُرَّ كَلْبُ**)

اذکار یومیه النافعة لعامة المسلمين

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْكَبِيرُ الْحَقُّ الْمُبِينُ مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ صَادِقُ الْوَعْدِ الْأَمِينُ
بعد از هر نماز هفت مرتبه و هجدهمین ذکر مذکور در شروع
خواندن این اذکار دلیل هفت مرتبه باید خوانده شود

(اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلٰی حَمْدِهِ بِحَمْدِ عَيْنِهِ وَعَلٰى عَفْوِهِ بِعَفْوِ رَحْمَتِهِ فَاَسْتَدْعِي
يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ .

يَا اَحْمَدُ يَا قَيُّوْمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ مُبْدِيٌّ اِنْ كُنْتُ هُوَ
الْعَلِيُّ بْنُ اَللّٰهِ اَكْبَرُ كَبِيْرًا وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَحْدًا كَبِيْرًا وَسُبْحَانَ اَللّٰهِ هَكَذَا اَمْسَلًا
. سُبْحَانَ اَللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ وَلَا اِلٰهَ اِلَّا اَللّٰهُ وَاللّٰهُ اَكْبَرُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ يَا
اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ
السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْاَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَلَهُ الْيَكْمَرُ يَا اَكْبَرُ يَا اَكْبَرُ
وَهُوَ الْعَزِيْزُ الْحَكِيْمُ .

رَبَّنَا آتِنَا لَكَ ثَوْرًا وَاعْفُ عَنْكَ إِنَّكَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ - رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ
هَذَا بَاطِلًا سُبْحَانَكَ قَبْلُ مَا وَعَدْنَا بِكَ - رَبَّنَا إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ النَّارَ فَتَقْدُ
أُخْرَتَهُ وَمَا يَبْطُلُونَ مِنْ أَفْئِدَةٍ - رَبَّنَا إِنَّكَ سَمِيعٌ مُّذَوِّعٌ يُنَادِي لِلْإِيمَانِ
أَنْ أَجْمَعُوا بِرَبِّكُمْ قَامَلٌ رَبُّكَ فَاعْلَمْنَا ثَوْرًا وَكَفَّرْنَا عَنْ سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّعْنَا مَا
الْأَهْرَارِ - رَبَّنَا وَآتِنَا مَا وَعَدْتُمْ عَلَى رُسُوبِمْ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّكَ لَا
تُخْلِفُ الْمِيعَادَ - رَبُّكَ لَا تَكُونُوا إِحْدَانًا لِّنَسِيكَ أَوْ أَفْصَلًا رَبَّنَا وَلَا تُخْزِلْ
عَلَيْنَا إِصْرًا كَمَا خَلَقْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِنَا رَبَّنَا وَلَا تُخْزِلْنَا مَا لَاحِقَ
لَنَا بِهِ وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفُ عَنَّا وَاعْفُ عَنَّا أَنْتَ مَوْلَانَا فَاسْئَلْنَا عَلَى الْقَبْرِ
الْحَاكِمِينَ - رَبُّكَ أَفْرَمٌ عَلَيْكَ مَدِينٌ وَتَوَقَّعٌ مُّسِيرِينَ - اللَّهُمَّ إِنَّا لِيَدْعُوهُمَا قِيَمًا
يَسِيرُ وَبُيُوتُهُ وَدُكُوهُمَا قِيَمًا يَسِيرُ وَبُيُوتُهُ خَلَقْتَ اللَّهُمَّ مَا كَانَ لَكَ مِنْهُ فَاعْفُ عَنَّا
وَمَا كَانَ مِنْهَا يَخْلُقُ فَتَسْخِمْهُ عَلَى وَاعْفُ عَنَّا بِقُصْدِكَ إِنَّكَ وَاسِعٌ السَّخِيرُونَ
أَكْثَرُ الْأَكْثَرِ وَوَيْلٌ أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ - وَاعْفُ عَنَّا حَتَّى تَعْلَمَ مِنْهُ وَهُوَ غَفُورٌ
الْحَاكِمِينَ - رَبَّنَا نَعْلَمُ أَنَّكَ أَدْنَى السُّبُحِ الْعَلِيمِ وَتَحْتَ عَلَوْنَا إِنَّكَ أَنْتَ
الثَّوَابُ الرَّحِيمُ - اللَّهُمَّ إِنَّا نَسْتَعِثُ أَنْ تُعْلِمَ لَكَ وَرَحْمَتًا وَتُحَرِّبَ عَلَيْكَ وَ

تَقَاتِيكَ مِنْ جَمِيعِ الْهَلَاكِ وَالْهَلَاكِ الْخَارِجِ مِنْ الْأَرْضِ وَالسَّائِلِ مِنَ
السَّاءِ وَمِنْ جَمِيعِ اللَّعْنِ وَنُبُهَيْنَ مَا كُتِبَ مِنْهَا وَمَا يَطْنُ إِلَيْكَ عَلَى كُلِّ
شَيْءٍ قَدِيرٌ.

اَللّٰهُمَّ يَا مَنْ رَفَعَ لِسَانَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الشَّفَاعَةَ
وَالدَّرَجَةَ الرَّابِعَةَ اَلَيْ تَعْفِرُكَ ذُنُوبَنَا وَتُوحِتُ وَتَسْتُرُكَ الْعُيُوبَ كُلَّهَا وَ
تَجِيْرُكَ مِنْ لُبِّ رَوْحِيَّتِنَا رِشْوَاتِكَ وَآمَاتِكَ وَغُفْرَانِكَ وَرَحْمَتِكَ وَ
تَسْتَعْمَلُ جَنَّتِكَ مَعَ الْبَرِّ اَلَيْ تَعْفِرُ عَنْهُمْ مِنَ السَّيِّئَاتِ وَالْعَدْوِيَّاتِ
وَالْهَدَائِدِ وَالْمُضَابِحَاتِ وَحَسُنَ اَوْلِيَّتُكَ رَقِيقًا وَمَا ذَلِكَ عَلَى الشَّوْهِدِ اِنَّهُ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ. رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَافْرِغْ نَكَرَ رَبَّنَا اِنَّكَ
اَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ. رَبِّكَ اَمَّا بِكَ اُنْزِلَتْ وَتُخَفِّفُ رُؤُوسَ قَائِمَتِنَا مَعَ
الشَّاهِدِينَ. رَبَّنَا غُفِّرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَرَبَّنَا اِنَّا اِلَى اَمْرِكَ وَكَيْدِكَ اَقْدَمْنَا
وَنُضِرُّكَ عَلَى الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ. اِنَّ الْبَرِّ قَالُوا رَبَّنَا اللهُ ثُمَّ شَكَّاهُمْ فَلَا
خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ.

[illegible]

عَلَّمْتُكَ إِنَّكَ مَلَكُوتُ حُبِّ الْعَفْوِ فَأَعْلَمْ عَلَيَا خَيْرَ النَّاسِ مَوْلًى وَأَكْثَرَ الْمُشْكُوتِ إِنَّكَ
عَفْوٌ عَفْوٌ زَوْفٌ رَحِيمٌ. يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَ
عَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَسَلِّمْ تَسْلِيمًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

سُبْحَانَ الْأَكْبَدِ الْأَكْبَدِ سُبْحَانَ الْوَاحِدِ الْأَحَدِ سُبْحَانَ الْقَدُّوسِ الْقَدُّوسِ
سُبْحَانَ رَافِعِ السَّمَاءِ بِقُوَّتِهِ عِنْدِ سُبْحَانَ مَنْ يَهْبِطُ الْأَرْضَ عَلَى مَهَمِّ جَنَدٍ
سُبْحَانَ مَنْ عَلَى الْخَلْقِ كُنُصَاهُمْ عِنْدَ سُبْحَانَ مَنْ كَسَمَ الْبِرِّاقِ وَلَمْ
يَنْسَ أَحَدًا سُبْحَانَ الْبَدِيِّ لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا سُبْحَانَ الْبَدِيِّ لَمْ يَلِدْ
وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ. اَللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَخَلِّ الْأَوَارِكِ
وَمُحَمَّدٍ أَشْرَافِكِ وَيَسِّنْ حُجَّتَكَ وَخَفِّضْ مَنَازِلَ كَيْتِكَ وَأَمَّا رَحْمَتُكَ وَ
خَاتَمُ أَنْبِيَائِكَ صَلَوَاتُكَ دَائِمًا بِرَبِّكَ وَأَوَّلِكِ وَتَهْلِكُ بِهَيْبَتِكَ صَلَواتُكَ تَرْضِيكَ وَ
تَرْضِيهِ وَتَرْضَى بِهَا عَالِيَا رَبِّ الْعَالَمِينَ. اَللَّهُمَّ وَصَلَّى اللَّهُ عَلَى سَيِّدِنَا
مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ صَلَواتُكَ دَائِمَةً مُتَبَدِّلَةً تُؤَدِّي بِهَا عَاشِقَةُ الْعَظِيمِ
يَا رَبِّ الْعَالَمِينَ.

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى اللَّهِ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَآخِرُهُ عَلَى مَا هُوَ أَهْلُهُ خَيْرِيَّتْ (۳ مرتبه)
 اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَسَلَّمَ عَلَيْهِ وَآخِرُهُ عَلَى مَا هُوَ أَهْلُهُ خَيْرِيَّتْ
 (۳ مرتبه) ، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَسَيِّدَاتِ أَزْوَاجِهِ وَسَيِّدِنَا نُوحٍ وَ
 سَيِّدِنَا إِبْرَاهِيمَ وَ سَيِّدِنَا مُوسَى وَ سَيِّدِنَا عِيسَى وَ مَا بَيْنَهُمْ مِنَ النَّبِيِّينَ وَ
 الرُّسُلِ صَلَوَاتُ اللَّهِ وَسَلَامُهُ عَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ (۳ مرتبه) .

ثُمَّ أَذِلَّ عَنْكُمْ مَنْ بَعْدَ الْقَمِ أَمَنَةً لَعَنَاتٍ يَلْعَنُ طَائِفَةً مِنْكُمْ وَطَائِفَةً
 قَدْ أَحْسَنَهُمْ أَنْفُسَهُمْ يَكُونُونَ بِاللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ الْجَاهِلِيَّةِ يَقُولُونَ هَلْ لَكَ
 مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍ قُلْ إِنْ أَمْرُكَ لَشَاءُ لَوْ يَخْفُونَ لِي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يَتَذَوَّرُونَ لَكَ
 يَقُولُونَ لَوْ كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هَاهُنَا قُلْ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ لَبَدَدُ
 الْيَدَيْنِ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلَى مَضَاجِعِهِمْ وَلِيَبْلُغَنَّ إِلَيْهِ مَا فِي صُدُورِكُمْ
 وَيُبَيِّنَ مَا فِي قُلُوبِكُمْ وَلِلَّهِ عَزَّ وَجَلَّ يَذَاتِ الْخُذُورِ

بعد از سورة فاتحه شريعه يك مرتبه و سورة احلام پ

تكبيرات تشريق سه (۳) مرتبه خوانده شود

مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ
 رُكُوعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا مِنْهَا هُمْ فِي دُجَاهِهِمْ مِنْ أَشَدِّ
 السُّجُودِ ذَلِكَ مَثُوبٌ عَلَى الشُّرَكَاءِ إِنَّ مَثُوبَهُمْ فِي الْإِنجِيلِ كَمَثُوبِ أُولَئِكَ
 فَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ عَلَى شَوْقِهِ يُغْنِيهِ الرَّأْيُ يَتَضَيَّقُ بِهِمُ الْكُفَّارُ
 وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا.
 وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

بعد درودهای ذیل خوانده شود:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ صَلَاةَ الرِّضَا وَآرَافِ عَنْ أَصْحَابِهِ إِرْحَامُ
 الرِّفْقِ (۳ مرتبه)، اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ عَزِّزْنَا الرِّفْقَ صَلَوةَ تَرْضِيَتِ
 وَتَرْضِيَتِهِ وَتَرْضَى بِهَا عَنَّا يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۲ مرتبه).

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.

طريقة ختم حضرات خواجہ گان

اولاً	بسم الله الرحمن الرحيم
ھفت بار	اَلْحَمْدُ لِلّٰہِ ر طرف راس
صد بار	اَسْتَغْفِرُ اللّٰہَ
صد بار	درود شریف
ہفتاد و نو بار	اَلَمْ تَقْرَأْ فَاِذَا کَانَ صَدْرُکَ (ناحیر)
ہزار بار	کُنْ ہُوَ اللّٰہُ اَحَدٌ
ھفت بار	لُحْمَدُ لِلّٰہِ ر طرف چپ
دو صد بار	درود شریف

دهري ورخي جدا گانه ختمونه

د جمعي مبارکي د شپي حتم

اول حتم (يَا بَايَ اَنْتَ الْبَايَ) [۵ ځله]

دويم حتم (لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللهِ) [۵ ځله]

درېم حتم (يَا سَمِيعُ يَا قَدِيرُ مَرَحِمَتِكَ اَسْتَعِيْثُ / لَا اِلَهَ اِلَّا اَنْتَ

سُبْحَانَكَ اِلٰی کُنْتُ مِنَ الطَّالِبِيْنَ) [۵ ځله]

دهري ورخي به حتم څخه مخکې وروسته (۱۰۰)

ځله درود شريف يو ستل کېږي

د هفتي د شپي حتم

اول حتم (لَا اِلَهَ اِلَّا اللهُ) [۵ ځله]

دويم حتم (وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا رَحْمَةً بِنِعَالِيْنِ) [۵ ځله]

دریم ختم   أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ

[۵- خله]

دھری ورخی لہ ختم خخہ مخکی اووروستہ (۱۰۰)
خلہ درود شریف بوسل کبری

د بگشی د شپی ختم

اول ختم   اَرَبْتَ فَلَمَّا أَنْفَسْتَ إِنْ لَمْ تُغْفِرْ لَنَا وَتَرْحَمْنَا

لَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ ، [۵- خله]

دویم ختم   حَسْبُكَ اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ [۵- خله]

دریم ختم   وَلِي ذِيكَ لِلْيَتَامَىٰ اَللَّهُمَّ اِنْتَفِسُوْا

[۵- خله]

دھری ورخی لہ ختم خخہ مخکی اووروستہ (۱۰۰)
خلہ درود شریف بوسل کبری

د دوشنبې د شپې حتم

اول حتم رَبِّ إِنِّي بَأَذْلِكَ إِلَهِ مِنْ خَيْرٍ قَدِيرٌ (۵۰ خله)

دوهم حتم اَقْسَبُكُمْ اِنَّهُ وَهُوَ سُبُّهُ الْعَلِيمُ (

[۵۰ خله]

درېم حتم رَبِّ اِنَّهُ خَيْرٌ حَافِظًا وَهُوَ اَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ (

[۵۰ خله]

دېرې ورځې له حتم څخه محکمې وروسته (۱۰۰)
څه درود شریف لوستل کېږي

د سې شنبې د شپې حتم

اول حتم (اَمِنْ يُجِيبُ الْبُغْضَ اِذَا دَعَا ذَوِيكَ شَفَاعَتًا)

[۵۰ خله]

دوهم حتم (يَا قَيُّوْمُ كُنْتَ الْقَيُّوْمُ [۵۰ خله])

درېم حتم (قُلْ ذِكْرُ قُلُوبِكُمْ قَبَسُ النُّجُومِ)

[۵-۵ خله]

دھری ورخی لہ ختم خجہ مخکی اووروستہ (۱۰۰)
خجہ درود شریف لوسل کبری
د چہارشنی د شپی ختم

اول ختم رَبِّ غَفُورٌ رَحِيمٌ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّاحِمِينَ

[۵-۵ خله]

دویم ختم (قَالَ هُمْ آلَهُ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ انْوَحْنِ الرَّحِيمِ)

[۵-۵ خله]

دویم ختم بِرَبِّ ذَلِكُمْ قُنُوتُكَ قَسِ الْمُسْتَقِيمُونَ [۵-۵ خله]

دھری ورخی لہ ختم خجہ مخکی اووروستہ (۱)
خجہ درود شریف لوسل کبری
د پچھشنی د شپی ختم

اول ختم رَبِّ خَفِيفٌ الْكُفِيفُ أَذْرُكُنِي بِمُعْذِرَتِكَ الْخَفِيفِ

[۵-۵ خله]

دُعَاءِ ختم خواجان

(قدس الله اسماهم)

ثواب ختم حووجه گان آنچه صحیح و سالم خوانده شده
 محضاً لله محضاً لله وحوشبودی مهربان چو جلالت عز پر فائده لا
 إِلَهَ غَيْرُهُ وَلَا غَوْزَ الْأَعْوَنُ، به روح پر فتوح معلای مزکای معصوم
 مقدس مطهر فخر آدم مالک مدینه و حرم صاحب مقام
 و رزم صلی الله علیه و سلم بطریقه تحفه نیاز بحشدم
 و به ارواح طیبات حضرات اسیاء المنقذین صلوة الله
 علیهم اجمعین به طریقه تحفه نیاز بحشدم و به ارواح
 خلای راشدین الهادین و المهدیین صبح به کنار از مهاجر
 و انصار سید المرسلین ، امهات المومنین رضوان الله تعالی
 علیهم اجمعین به طریقه تحفه نیاز بحشدم و به ارواح
 سامعین، تسع النافس ، مجتهدین دس، قراء محوودین،
 حضرات محدثین، علماء امت ، پیران گرام طُرُق اربعه

رحمة الله تعالى عليهم به طريقة تحفه نیاز بخشیدم. وبه روح محبوب سبحانی قندیل نورانی غوث صمدانی محی الدین بسید عبدالقادر جیلانی رحمة الله تعالى عليه بخشیدم. وبه روح خواجه خواجه سر حلقه اولیاء سهر تیر بلا عاشق نام خدا بهاء الحق والدين ولی مشکل کُشا صرهم دلہای مستمند حضرت خواجه نقشبند رحمة الله تعالى عليه بخشیدم. وبه روح محبوب سبحانی امام ربانی واقف اسرار تشابہات قرآنی ابو البرکات بدرالدین مجدد الف ثانی رحمة الله تعالى عليه بخشیدم. وبه روح شیخ الاسلام والمسلمین قطب العارفین برهان ولایة محمدیہ حجة الشریعة المصطفویہ صاحب قدر بارع مولانا و مرشدنا نور المشائخ رحمة الله تعالى عليه بخشیدم. وبه ارواح پدران و ملذران قریبان استادان وبه ارواح جمیع المؤمنین والمؤمنات والمسلمین والمسلمات به طريقة تحفه نیاز بخشیدم. وبه ارواح الاولین والآخرین با حضرات مذکورین به درگاه ارحم الراحمین شفیع آورده حل جمیع مقاصدات ظاہری و باطنی خود و یارانی حضور و کسانیکہ

برای دعای خیر وصیت نموده از حق سبحانه و تعالی
استدعا مینمایم حاجت حاجتمندان، شفای مریضان اهل
الاسلام، خلاصه بندیان اهل الاسلام، خلاصه قرضداران اهل
الاسلام، صحت راه مسافران اهل الاسلام، خلاصه
افغانستان با جمیع بلاد اهل الاسلام من شر کفره و فجره
بد کردار لعنت الله تعالی علیهم اجمعین.

اللَّهُمَّ اَعِزَّ الْاِسْلَامَ وَالْمُسْلِمِينَ اللَّهُمَّ اَنْصُرْ جُيُوشَ الْمُتَحِدِينَ اللَّهُمَّ
اَنْصُرْ مَنْ لَصَرَ وَيْنِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَاجْعَلْنَا مِنْهُمْ وَاقِدًا
مَنْ اَعْرَضَ عَنْ وَيْنِ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَلَا تَجْعَلْنَا مِنْهُمْ
اللَّهُمَّ اَقْلِبْ الْكُفْرَةَ وَالْفَهْرَةَ وَالْمُبْتَدِعَةَ وَالذَّاهِرِيْنَ بِقَوْلِكَ الْمَبْتُؤِنِ
اللَّهُمَّ دَمِّرْ اَعْدَاءَ الْبَيْتِ بِنَاتِلِيْنِ الْفُتُوْحِ الْكَرِيمِ اللَّهُمَّ عُدِّهِمْ اَحَدًا
عَزِيْزٌ مُّقْتَدِرٌ (۳ بار)

اللَّهُمَّ اَقْلِبْ عَلَيْهِمْ بِاسْمِكَ الَّذِي لَا كُفْرَةَ عَنْ الْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ " اللَّهُمَّ
سَلِّطِ الظَّالِمِيْنَ بِالظَّالِمِيْنَ وَنَجِّنَا مِنْ بَيْنِهِمْ سَالِمِيْنَ وَالْقَائِمِيْنَ رَبَّنَا لَا
تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِيْنَ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِيْنَ " اللَّهُمَّ

اَكْتُبِ السَّلَامَةَ وَالْعَافِيَةَ عَلَيْنَا وَعَلَى الْغُرَرِ وَالرَّوَارِدِ وَالْمُسَافِرِينَ
وَالْبُحَّارِ وَالْبَيْتِيِّينَ إِنَّ بَرَكَاتِكَ وَبَرَكَاتِ مَنْ أَمَرَ سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ
سُبْحَانَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ.

وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

إعداد و ترقيب:

سيد نجل محمد « سيد سادات حقاني »
بأمر عميد جامعة ضياء المدارس
(الفضلية) فخر المشايخ محمد أكرم
«خادم» مدظله عاليه.